

يَقُومُنَا أَجِبُّوْدَاعِيَ اللَّهِ

“Ey halkım, Allab’ın davetçisine uyun!”

(Abkaf, 46/31)

Kur’ân ve Sünnet Işığında
SIHIR

*Hakikati, Etkisi, Hükümü Korunma ve
Tedavi Yolları*

السحر

حقيقة وتأثيره وحكمه والوقاية والعلاج منه

Özgün Adı:

*es-Sihru Hakikatuhu ve Te'sirihi ve Hukmuhu
ve'l-Vakâtu ve'l-Îlâcu Minhu*

Telif: Berake binti Mudîf et-Talehî

Yaynıcı: Guraba

Çeviri: Mustafa Öztürk

Yayına Hazırlık: Guraba

Kapak: Selim Çimendağ

Baskı-Cilt: Step Ajans Matbaacılık

Guraba Yayınları: 81

ISBN: 978-975-8810-55-0

Birinci Baskı

M.2008/ H. 1429

Her Hakkı Saklıdır

GURABA YAYINCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Çatalçeşme Sk. Defne Han 27/9

Çağaloğlu - İstanbul

PK. 591 SİRKECİ

Tel: (0212) 526 06 05 Fax: 522 49 98

www.guraba.com.tr

e-mail:guraba@hotmail.com

Berake binti Mudîf et-Talehî

KUR'ÂN VE SÜNNET IŞIĞINDA

SIHİR

*Hakikati, Etkisi, Hükümü, Korunma ve
Tedavi Yolları*

*Çeviren
Mustafa Öztürk*

الغُرَبَا
guraba

guraba "yayında mihenk taşı"

NEDEN GURABA?

قالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ أَلَّهِ وَسَلَّمَ:

«بَدَا الْإِسْلَامُ غَرِيبًا وَسَيِّعُودُ كَمَا بَدَأَ؛ فَطَوَبِي لِلْغَرَبَاءِ»

[رواه مسلم]

«فَطَوَبِي لِلْغَرَبَاءِ؛ الَّذِينَ يُصْلِحُونَ مَا أَفْسَدَ النَّاسُ مِنْ

[رواية الترمذى]

بَعْدِي مِنْ سُنْتِي»

Rasûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*
şöyle buyurmaktadır:

«İslam garib olarak başladı. Başladığı hale geri
dönecektir. O halde müjdeler olsun Guraba'ya
/gariblere!»

[Müslim, Kitâbu'l-Îmân]

Tirmizî rivâyetinde:

«Guraba'ya/gariblere müjdeler olsun! Onlar,
benden sonra sünnetimden insanların bozduk-
ları şeyleri düzeltlerdir.»

[Tirmizî, İmân]

TAKRÎZ

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a aittir. Şahitlik ederim ki; hiçbir ortağı olmayan, sâlihlerin dostu ve yardımçısı, iyi ve temiz kulların rabbi olan Allah'tan başka hak ma'bûd yoktur. Yine şahitlik ederim ki; peygamberlerin sonuncusu ve tüm Âdemoğlunun efendisi olan Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* O'nun kulu ve rasûlüdür. Allah, O'na, tertemiz âilesine ve ashâbına salât ve selâm etsin.

Hiç şüphesiz Kitap ve Sünnetteki deliller ve ileri gelen âlimlerin icması şu noktada ittifak etmiştir ki: Sihir haramdır ve sihir yapan kişi kınamayı hak etmiş kötü bir kimse dir. Aynı şekilde aklı olan herkes -müslüman olmasa dahi- sihrin, akl ve beden üzerinde yıkıcı etkileri olan tehlikeli bir şey olduğunu bilir.

Hanım kardeşimiz Berake binti Mudîf et-Talehî'nin bu konuda yazmış olduğu "Sihir Konusunda Bir Araştırma" adlı eseri inceledim ve onun, bu alanda yazılmış faydalı, önemli ve neşredilmeye değer bir eser olduğunu gördüm.

Zira yazar; sihir, sihrin kötü etkileri ve vahim neticeleri konularında yazmış olduğu bu eserinde, Kitap ve Sünnetten delillere ve ileri gelen âlimlerin görüşlerine dayanmıştır.

Allah, niyetleri bilendir. O'nun salât ve selâmi Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ve ashâbının üzerine olsun.

Ubeyd b. Abdillah el-Câbirî
Medîne-i Münevvere İslâm Üniversitesi
Eski Öğretim Görevlisi
13/Rebîu's-Sânî/1418

ÖNSÖZ

Şüphesiz hamd, Allah'a aittir. O'na hamd eder, O'ndan yardım, bağışlanma ve hidâyet diler ve O'na tevbe ederiz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüklerinden O'na sığınırız. Allah'ın doğru yola ulaştırdığını hiç kimse saptıramaz; O'nun saptırdığını da hiç kimse doğru yola ulaştıramaz. Şahitlik ederim ki, Allah'tan başka hak ma'bûd yoktur. Ve yine şahitlik ederim ki, Muhammed *sal-lallahu aleyi ve sellem* O'nun kulu ve rasûlüdür.

Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, bir sürü hurafe ve hile baş göstermiş ve bunlar, din ya da akıl engeline takılmadan insanların içine kadar işlemiştir. Öyle ki, insanlardan birçoğu ya sihri meslek edinip onu yaymaya başlamış; ya sihre müptela olup sihir yapanların pençesine düşmüş; ya da sihir vasıtasıyla insanlara zarar verir hale gelmiştir.

İnsanlar, kendilerini çekikleri bu sikıntılarından kurtarabilecek ve onları karanlıklardan, yani bâtil yolların, kötü niyetli sihirbaz ve büyücülerin sözlerinin karanlıklarından çıkarıp nura, yani şifa ve hesapsız rızık vermeye gücü yeten Allah'ın nuruna ulaşacak kimselerden habersiz bir şekilde karanlıklar içinde ve gaflet dehlizlerinde bocalayıp duruyorlar.

İşte bu şartlar içerisinde gücü yeten herkes, doğru yoldan sapmış olan bu kimselere hak yolu göstermek için elinden geleni, bu uğurda ortaya koyduğu şeyin basitliğine aldmaksızın yapmaktadır. Ben de bu meyanda işte bu kitabı takdim ediyorum. Onun içerisinde sihrin tanımı, zararının boyutları, ondan korunmanın yöntemi ve bir müslümanın başına geldiği vakit ondan nasıl tedavi ola-çağı Allah'ın Kitabı'na ve Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünnetine uygun olarak açıklanmıştır. Allah'tan bu kitabı faydalı ve rızasına uygun kılmasını niyaz ederim. Âmîn.

Konunun Önemi ve Tercih Nedeni

Müslümanın saf ve katıksız bir akîdeye sahip olması, onun dünya ve âhiret mutluluğu için büyük önem arz etmektedir. Bu ise onun amellerinin dünyada sâlih, âhirette makbul olmasına bağlıdır. Akîdenin saf ve katıksız olmasası ise ancak onun saflığını bulandırbilecek olan tehlikeleri tanımakla mümkündür. Bu tehlikeler, akîdenin saf menbâını susuzluğu gidermeyen ve gerçekte var olmayan bir seraba çevirir. Serabin peşinde koşan kimse ise susuz çöllerde şaşkın bir halde dolaşır durur. İşte böyle bulanık bir akîdeye sahip olup büyücülerin hile ve yalanlarına kapılmak sûretille içine düştüğü tehlikenin farkında olmayan kimsenin durumu da bundan farklı değildir.

Müslümanın doğru yolda ilerleyebilmesi için kendisini emniyet yurduna, yani Allah'ın Kitabı'na ullaştıracak bir rehber bulması gereklidir. O Allah'ın Kitabı ki, ona ne öňünden ne de arkasından bâtl yaklaşamaz. O, Allah'ın

sağlam ipidir ki ona sımsıkı sarılan kimseyi Allah mutlaka kurtarır. Yine müslümanın kendisini Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem'*in sünnetine ulaştıracak bir rehbere de ihtiyacı vardır. O Allah Rasûlü ki şöyle buyurmuştur:

“Sizi, gecesi gündüzü gibi olan apaydînlik bir yol üzere bırakıtm. Benden sonra o yoldan ancak helak olanlar sapar.”⁽¹⁾

Yine sihir konusu akîde ile yakından ilgilidir. Şöyledi ki, sihirin hakikati ve etkisi olduğuna inanmak, sihir yapan kimsenin gaybı bildiğini kabul etmek, sihirden korunmak, sihri tedavi etmek vs. hep akîde ile alakalı konulardır.

Ayrıca ben, sihirle alakalı bütün konuları içeren bir kitap da görmedim. İşte bütün bu sebeplerden dolayı, bu alanda böyle bir eser yazma konusunda ilmine güvendiğim kimselerle istişare ettikten sonra istihâre de yapıp Allah'tan hayırlı olanı nasip etmesini diledim.

Bu konuyu tercih etmemdeki sebeplere gelince, onları şöyle özetlemek mümkündür:

1. İnsanların birçoğu sihir yapan kimselerin durumundan habersizdir. Öyle ki bazıları sihir yapanları tasdik etmekte ve bunun akîdelerine bir zarar vermeyeceğini düşünmektedirler.

2. Bazı insanlar ise sihri çeşitli kısımlara ayırmakta ve bir kısmını helal diğer bir kısmını da haram kabul etmektedir. Bazıları da sihirin etkisi olduğunu inkâr etmektedir.

(1) İbn Mâce, *Kitâbu ittibâi's-sünne*, Bâbu ittibâi sünneti'l-hulefâi'r-râşîdîne'l-mehdiyyîn, hadis no :43.

3. Çocuğu olmayan bazı insanlar da kâhin ve falcılarla giderek onlardan medet ummakta, dünyalık arzularını gerçekleştirecek çareleri onların yanında aramakta ve neticede bu uğurda dinlerini feda etmektedirler.

4. Bazı insanların içlerindeki kin ve haset onları, müslümanlara zarar vermek, onların aralarını açmak ve düzenlerini bozmak amacıyla büyülüclere gitmeye sevk etmektedir.

Konu İle İlgili Yapılmış Çalışmalar:

Sihir konusunda -tefsirlerde ve akîde ile ilgili kitapların içerisinde serpiştirilmiş halde bulunan bilgiler hariç eski dönemlerde te'lif edilmiş müstakil bir esere rastlamadım. Zikri geçen eserler içerisinde bu konuyu aşağı yukarı ilk olarak ele alanlar ise şunlardır:

1. *et-Tefsîru'l-Kebîr*, Fahruddîn er-Râzî.
2. *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*, İbn Kesîr.

Bu iki müellif, sihrin çeşitlerinden bahsetmiş ve sihrin etkisi konusundaki düşünceleri uyarınca her bir çesidin dinî anlamdaki hükmüne dechinmişlerdir.

3. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, el-Kurtubî.
4. *Câmiu'l-Beyân*, et-Taberî.

Bu iki müellif de “*Süleyman'ın hükümrانlığı hakkında onlar, şeytanların uydurup söylediklerine tâbi oldular...*” (Bakara, 2/102) âyetinin tefsirinde sihirden söz etmişlerdir.

5. *Teyâsîru'l-Azîzi'l-Hamîd fî Şerhi Kitâbi't-Tevhîd*, Şeyh

Süleyman b. Abdillah b. Muhammed b. Abdilvehhâb. Müellif, eserinde sihirle ilgili âyet, hadis ve rivâyetlere yer vermiş ve sihir yapan kişiye uygulanacak olan had cezasından bahsetmiştir.

6. *Meâricu'l-Kabûl*, Şeyh Hâfız el-Hakemî *rahmetullahi aleyh*. Müellif, adı geçen eserinde sihir yapan kişiye uygulanacak olan had cezasından, bazı sihir çeşitlerinden ve sihri benzeri bir sihirle çözmenin hükmünden bahsetmiştir.

Sihir konusunda yazılmış çağdaş eserlere gelince bazıları şunlardır:

1. *Âlemu's-Sîhr ve's-Şa'veze*, Dr. Ömer b. Süleymân el-Eşkar. Yazar, zikri geçen eserinde sihri çözmek için sihir yapan kimselere başvurmanın İslâm'daki hükmüne ve sihri bozmak için başvurulabilecek meşru yollara değinmiştir.

2. *Kitâbu's-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, Dr. Ahmed b. Nâsır b. Muhammed el-Hamed. Yazar, eserinde sihrin kısımlarından söz etmiş ve sihrin hakikatinin varlığına dâir delillere yer vermiştir.

3. *es-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Vehm fi't-Tasavvuri'l-İslâ-mî*, Dr. Abdusselam es-Sukkerî. Yazar, eserinde mucize ile sihir arasındaki farka değinmiş ve sihir yapmanın ve sihir yapmayı öğrenmenin hükmünden söz etmiştir.

4. *es-Sârimu'l-Bettâr fi't-Tesaddî li's-Seharati'l-Eşrâr*, Va-hîd Abdusselam Bâlî. Yazar, adı geçen eserinde sihrin belirtilerinden ve şerî rukyeden (dine uygun okuma şekillerinden) bahsetmiştir.

Çalışmada Takip Ettiğim Metod

1. Önce Kur'ân-ı Kerîm'den sonra Nebevî sünnetten son-ra da âlim ve müfessirlerin sözlerinden deliller sundum.
2. Temel kaynaklardaki bilgileri taradım, analiz yaptim ve onlardan çıkan şer'î hükümleri ortaya koydum.
3. Sihrin çeşitlerinden bahsederken her çeşit sihrin hükmüne deolandım ve tâbi olduğu dînî hükmü açıkladım.
4. Sihirle ilgili hükümlerden bahsederken ilgili özel hükümleri ve varsa bu hükümlerdeki ihtilaf sebeplerini açıkladım.
5. Konu ile ilgili en sahî hadislere dayandım. Eğer varsa Buhârî ve Müslim'in ortaklaşa rivâyet ettikleri, yoksa ikisinden birinin rivâyet ettiği hadislere yer verdim. Eğer bir hadis bu iki kaynakta yer almiyorsa, o hadisi kimin tahrîc ettiğini belirttim ve imkan bulduğum nispette âlimlerin sîhhat ya da zayıflık yönünden o hadis hakkındaki sözlerine yer verdim.

Konu Başlıklarları:

GİRİŞ: Sihrin hakikati. Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

I. Sihrin sözlük ve terim anlamları

II. Sihir gerçek midir yoksa hayal mi?

III. Sihir yapanın kâfir oluşu, kâhin ve büyüğünün sözünü tasdik etmenin müminin akîdesine etkisi. İki alt başlıktan oluşmaktadır:

- A.** Sihir yapanın kâfir oluşu.
- B.** Kâhin ve büyüğünün sözünü tasdik etmenin müminin akîdesine etkisi

BİRİNCİ BÖLÜM

Sihre öngörülen had cezası. Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

- I.** Sihrin çeşitleri
- II.** Sihrin hükmü. İki alt başlıktan oluşmaktadır:
 - A.** Sihir yapmanın hükmü
 - B.** Sihir öğrenmenin hükmü
- III.** Sihir yapanın hükmü

İKİNCİ BÖLÜM

Sihirden korunma ve sihrin tedavisi. Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

- I.** Sihirden nasıl korunabiliriz?
- II.** Sihrin belirtileri
- III.** Sihrin tedavisi. İki alt başlıktan oluşmaktadır:
 - A.** Şer'î rukye, tarifi ve şekli.
 - B.** Nüşre ya da sihri benzer bir sihirle çözmek

SONUÇ: Sonuç kısmı çalışmanın kısa bir özetini ve konuya ilgili bazı fetvaları içermektedir.

Son olarak, bana yardım eden ve kolaylık sağlayan Allah'a hamd ederim. Bu çalışmamı rızasına uygun kılmasını ve içerisindeki eksikliklerden dolayı beni bağışlamasını dilerim. Eğer ortada bir kusur ya da hata varsa okuyuculardan özür dilerim. Bu çalışmada herhangi bir eksiklik

görenlerin de beni uyarmalarını ümit eder ve onlara hayır duada bulunurum.

Yine Yüce Allah'tan, bu çalışmayı son şekline gelince-ye kadar inceleme, değerlendirme ve önerilerde bulunma inceliğini gösteren İslâm Üniversitesi eski öğretim görevlisi Sayın Ubeyd b. Abdillah el-Câbirî'nin ecir ve sevabını kat kat artırmasını niyaz ederim.

Aynı şekilde bu kitabın basımının tamamlanmasına kadar -ki bunu sağlayan Allah'a hamd ederim- elinden gelen yardımı esirgemeyen kocama da teşekkür ve duayı bir borç bilirim. Allah hem onların hem de fikir vermek, tavsiye ve yardımda bulunmak sûretiyle bu kitabın ortaya çıkmasına katkıda bulunan herkesin mükâfatını kat kat versin.

Allah her şeyi en iyi bilendir. O'nun salât ve selâmi Efendimiz Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in, âilesinin ve ashâbının üzerine olsun.

Berake binti Mudîf et-Talehî

GİRİŞ:

Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

I. Sihrin sözlük ve terim anlamları

II. Sihir gerçek midir yoksa hayal mi?

III. Sihir yapanın kâfir olduğuna dâir dinî delliller, kâhin ve büyüğünün sözünü tasdik etmenin müminin akîdesine etkisi.

İki alt başlıktan oluşmaktadır:

A. Sihir yapanın kâfir oluşu.

B. Kâhin ve büyüğünün sözünü tasdik etmenin müminin akîdesine etkisi

GİRİŞ

SİHRİN HAKİKATİ

Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

I. Sihrin Sözlük ve Terim Anlamları:

a. Sihrin sözlük anlamı: Sihir; büyü demektir. Kaynağı gizli olup sezilmeyen her şey sihirdir.⁽²⁾

el-Ezherî şöyle demiştir: Sihir aslen bir şeyi gerçek şeklinden çıkarıp başka bir şeke çevirmektir. Sihirbaz için de bâtilî hak sûretinde gösterdiği ve herhangi bir nesneye gerçek halinden farklılmış izlenimi verdiğinde dolayı:

«قد سحر الشيء عن وجهه» yani «bir şeye sihir yapıp onu olduğundan farklı hale çevirdi» denir.

Şemir, İbn Ebî Âiše'nin şöyle dediğini rivâyet etmiştir: Araplar büyüye «sihir» demişlerdir; çünkü o sağlığı yok edip hastalığa çevirir. Yine birisinin nefretini sevgiye çevirince de: «قد سحره : ona sihir yaptı» denir.⁽³⁾

(2) *el-Misbâhu'l-Münîr*, s. 267, el-Mektebetu'l-İlmiyye, Beyrut. (Krş. *İbn Manzûr, Lisânu'l-Arab*, 4/348. Çeviren)

(3) Bkz. İbn Manzûr, *Lisânu'l-Arab*, 4/348, «سحر» maddesi, Dâru Sâdir, tarihsiz.

Yine güzel ve etkileyici konuşmaya da “sihir” denmektedir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu sözü bu anlamdadır: “Şüphesiz sözlerinbazısı sihirdir.”⁽⁴⁾ Gerçekten de bazı sözler sihir gibidir. Çünkü kalpleri kendine çeker, insanları tesiri altına alır ve bazı şeyleri gerçek halinden farklı gösterir.

Yine gecenin sonunda gizlice yenmesinden dolayı “sahûr” yemeğine de (sahirle aynı kökten gelen) adı verilmiştir. السَّحْرُ : es-sahr (es-sahar ve es-suhr şeklinde de okunabilmektedir.) ise yemek borusu demektir ki, beslenme mahallidir. Ona bu adın verilmesinin sebebi vücudun diğer organlarına giden yollarının gizli oluşudur. Yine Araplar, gizli saklı olduğu için hileye de «sihir» adını vermişlerdir. Sihrin çoğulu, «eshâr : السَّحَارُ» ve «suhûr : سَحُورٌ» kalıplarında gelmektedir.⁽⁵⁾

Netice olarak sözlükte “sihir”, gizli olan her şey ve bir şeyi aldatma amaçlı olarak gerçek şeklinden gizlice başka bir şekle çevirmek anlamlarında kullanılmaktadır.

b. Sihrin terim anlamı: Sihrin terim anlamında ih-

(4) «إِنَّ مِنَ الْبَيَانِ لِسِحْرٍ» Bkz. el-Buhârî, Muhammed b. İsmâîl el-Cu'ffî (ö. 256 h.), *Sahîhu'l-Buhârî*, 2. bsk., Dâru Âlemî'l-Kutub, Beirut, Kitâbu't-tibb, Bâbu's-sihr; Müslim, Sahîhu Müslim, Kitâbu'l-Cumua, Bab no: 13. Kaynaklarda hadisin vurûd sebebi olarak bir kîsa nakledilmektedir. Hadiste geçen «الْبَيَان» kelimesi fesahat, güzel ve akıcı konuşma anlamındadır. «السِّحْرُ» ifadesi ise kalpleri cezbetme ve insanları etkileyip tesiri altına alma yönünden sihre benzer, demektir.

(5) Bkz. *Lisânu'l-Arab*, 4/348; el-Cevherî, İsmâîl b. Hammâd (ö. 384 h.), es-Sîhâh, 2. bsk., 1399 h. Dâru'l-İlm li'l-Melâyîn, Beirut, «سِحْرٌ» maddesi.

tilaf edilmiştir. Zira sihrin hakikati ve etkisi konusunda farklı görüşler vardır. Kimileri onun hakikatini ve etkisini kabul ederken kimileri de reddetmektedir. Bu sebeple biz, bu tanımların en önemlilerini zikredeceğiz.

1. Fahruddîn er-Râzî⁽⁶⁾ sihri şöyle tarif etmiştir: Şer'î ıstilahta sebebi gizli olan, gerçek halinden farklı olarak algılanan, göz boyama ve aldatma türünden olan her şeye sihir adı verilir.⁽⁷⁾

2. Cessâs⁽⁸⁾ da sihri aynı şekilde tarif etmiştir. Ancak o, şunları eklemiştir: Sihir kelimesi mutlak kullanılıp tak-yit edilmediği zaman, onu yapanın kınandığını ifade eder. “Şüphesiz sözlerinbazısı sihirdir.”⁽⁹⁾ hadisinde olduğu gibi övgü amacıyla kullanıldığı yerlerde ise mukayyet olarak kullanılmıştır.⁽¹⁰⁾

3. Kadı Abdulcebbâr⁽¹¹⁾ ise aynı tarife şunu ilave etmiştir: Sihirde amaç zarar vermektedir. Ancak bu her zaman gerçekleşmeyebilir.⁽¹²⁾

4. İbn Haldûn⁽¹³⁾ da sihri şöyle tarif etmektedir: İnsan

(6) Fahruddîn er-Râzî: Adı Muhammed b. Ömer b. Huseyn el-Kuraşî olup aslen Taberistanlıdır. Şafîîdir. Bkz. *Siyeru 'Alâmi'n-Nubelâ*, 21/500.

(7) *et-Tefsîru'l-Kebîr*, Fahruddîn er-Râzî, Dâru'l-Kutubi'l-İlmîyye, 3/205.

(8) Cessâs: Adı, Ahmed b. Ali er-Râzî'dir. Bkz. *Siyeru 'Alâmi'n-Nubelâ*, 16/340.

(9) Hadisin tahrici daha önce geçmiştir. Bkz. s. XX

(10) Bkz. Cessâs, *Ahkâmu'l-Kur'ân*, 1/50.

(11) Adı, Abdulcebbâr b. Ahmed el-Hemedâni'dir. Bkz. *Siyeru 'Alâmi'n-Nubelâ*, 17/244.

(12) Bkz. *Tenzîhu'l-Kur'ân anî'l-Metâin*'den naklen *Kitâbu's-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, s. 28.

(13) İbn Haldûn, *el-Mukaddime*, s. 3.

ruhunun kendileri aracılığıyla maddeler âlemine etki etme imkanına sahip olduğu bir takım kabiliyetlerin niteliğiyle ilgili ilimlerdir. Bu etkileme ya hiçbir vasitanın yardımı olmadan ya da bazı semâvî varlıkların yardımıyla sağlanır.⁽¹⁴⁾

5. el-Makdisî'nin⁽¹⁵⁾ tarifi ise şöyledir: Sihir, bedenleri ve kalpleri etkileyip hastalığa ve ölüme yol açan, karı ile kocanın arasını ayıran ve onların cinsel ilişki kurmalarına engel olan bir takım muska, okuyup üfleme ve düğümlerdir. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Onlar, o iki melekten, karı ile koca arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı.”⁽¹⁶⁾

“De ki: Sabahin Rabbine sığınırı... düğümlere üfleyen kadınların şerrinden...”⁽¹⁷⁾ Yani, “sihir yaparken düğüm atan ve attığı düğümlere üfleyen büyüğü kadınların şerrinden” demektir.⁽¹⁸⁾

6. İbnu'l-Arabi⁽¹⁹⁾ de bu tanıma şunları eklemiştir: Sihirin bir çeşidi karı ile kocanın arasını ayırrı. Diğer bir çeşidi de onları bir araya getirir ki, bu çeşit sihir “tivele” (kadını kocasına sevdirme sihri) diye adlandırılır. Ancak bu ikiçe-

(14) Bkz. a.g.e. s. 496.

(15) Adı, Muveffekuddîn b. Abdîllâh b. Kudâme'dir. Bkz. *Kitâbu'l-Kâfi fi Fikhi'l-İmâm Ahmed*, 1. bsk., Dâru'l-Kutubi'l-İlmîyye, Beyrut, 1414 h., 4/64.

(16) Bakara, 102.

(17) Felak, 1-4.

(18) Bkz. *el-Kâfi fi Fikhi'l-İmâm Ahmed*, 4/64; *Fethu'l-Mecîd*, s. 277; el-Hâc Hâlid Muhammed Ali, *el-Keşşâfu'l-Ferîd an Meâvili'l-Hedm ve Nekâîdi't-Tevîhid*, 1. bsk., İdâratu İhyâ'i-Turâsi'l-İslâmî, Katar, 1403 h., 2/30.

(19) Adı, Muhammed b. Abdîllâh b. Muhammed el-Meâfirî'dir. İşbiliyeli (Sevil/İspanya) olup malikîdir. Bkz. *Vefeyâtu'l-'Ayân*, 3/423.

şit sihir de küfürdür. Sihrin hakikatine gelince o, derleme bir takım sözlerdir ki, bu sözlerle Allah teâlâ'dan başkası ta'zim edilir ve O'ndan başkasına bir takım güçler ve olaylar nispet edilir.⁽²⁰⁾

Buraya kadar sunulan tariflerden anlaşılmaktadır ki, sihri tarif eden herkes farklı bir sihir tanımı yapmıştır. Biz de aşağıda, sihrin anlamına en yakın ve onun manasını en kapsayıcı olması ümidiyle şu tanımı sunuyoruz:

Tercihe Şayan Olan Sihir Tanımı:

Sihir, büyüğü denilen şahısların yapmış oldukları bir tür hile ve aldatmacadır. Bu, cinlerden yardım istemek, ilaçlar kullanmak vb. yollarla yapılır. Sihrin, büyüğünün sahip olduğu bir takım kabiliyetler vasıtasiyla yapılabilmesi de mümkündür. Bu da büyüğünün sahip olduğu ve istediği kimseyi etkilemesini sağlayan sınırlı bir güçe bağlı olarak gerçekleşir.

Bana göre sihrin anlamına en yakın ve onun manasını en kapsayıcı tanım budur. Şöyledir ki sihir, bir tür hile ve aldatmacadır; ancak her hile ve aldatmaca sihir değildir. Yine bu hile ve aldatmacayı yapacak olan kişinin büyüğü olması şarttır. Zira başkalarının yaptığı hile ve aldatmacalara sihir denmez. Yine büyüğü sihir yaparken cin, ilaç, yıldız, felek vb. varlıklardan yardım ister ya da el çabukluğu gibi bir takım özel kabiliyetlerini ve sınırlı gücünü kullanır. Büyüüğünün gücü sınırlıdır; çünkü o, yıldızlar ve Allah'tan

(20) Bkz. el-Hamdân, Süleymân b. Abdirrahmân, *ed-Durru'n-Nâdîd alâ Ebvâbi't-Tevhîd*, 1. bsk., el-Matbaatu's-Selefiyye, s.168.

başkasının bilemeyeceği şeyler üzerinde tesir oluşturmaz. Yine Allah'ın izni olmadan da hiçbir varlığı etkileyemez. Aynı şekilde o, sadece sihir yaptığı ve etkilemek istediği kişileri etkileyebilir.

Daha önce de geçtiği üzere âlimlerin sihri farklı şekillerde tarif etmeleri onların, sihrin gerçek mi yoksa hayal mi olduğu konusunda sahip oldukları farklı kanaatlerinden kaynaklanmaktadır. Zira sihrin varlığı konusunda herhangi bir ihtilaf yoktur. Çünkü bunu herkes kabul etmektedir. Esas ihtilaf, sihrin sihir yapılan kimseyi gerçekten etkileyip etkilemediği konusundadır. Nitekim sihrin hakikatini ve etkisini inkâr edenler -ki onlar Mu'tezile ve benzerleridir- ve sihri hakikati olmayan bir hayalde ibaret olarak görenler vardır. Ebû Mansûr el-Mâturîdî, Ebû Bekir el-Cessâs, Şafîilerden Ebû Ca'fer⁽²¹⁾ el-Esterâbâzî⁽²²⁾ ve zâhir olan görüşüne göre İbn Hazm bu görüşte olanlardan bazılıdır. Onlar: "Sihir, hakikati olmayan bir hayalde ibarettir" şeklindeki görüşlerini desteklemek için bir takım deliller ileri sürmektedirler. Bu delillerine ilerde yer vereceğiz.

Ehl-i Sünnet ise sihrin hakikati ve tesiri olduğunu kabul etmektedir. Onların da bu konuda Kitap ve Sünnet'ten ortaya koydukları kuvvetli delilleri vardır. İlerleyen başlıklar altında sihrin hakikatini reddedenlerle kabul edenlerin delillerine yer verecek ve Allah'ın izniyle doğru olan görüşü açıklayacağız.

(21) Metinde «Ebû İshâk» olarak geçmektedir. Ancak doğrusu «Ebû Ca'fer» olmalıdır. Bkz. Ebû İshâk eş-Şîrâzî, *Tabakâtu'l-Fukahâ*, Dâru'l-Kalem, Beyrut, 1/208. (Çeviren)

(22) «el-İstirâbâzî» şeklinde okunuşu hakkında bzk. Nevehî, *Tehzîbu'l-Esmâ*, Dâru'l-Fikr, Beyrut, 1996, 2/489. (Çeviren)

II. Sihir Gerçek midir Yoksa Hayal mi?

Daha önce de zikrettiğimiz üzere Mu'tezile ve bir grup âlim, sihrin hakikatini ya da etkisini reddetmiş ve onun hayalinden ibaret olduğunu söylemişlerdir. Bu görüşleri ni desteklemek için de hem akla hem de nakle dayalı bir takım deliller ileri sürmüşlerdir. Şimdi Allah'ın izniyle bu delilleri, ilgili kitaplarda geçtiği şekliyle zikredeceğiz. Aynı şekilde sihrin hakikatini ve etkisini kabul eden Ehl-i Sünnet âlimlerinin reddiyelerine de yer vereceğiz. Önce birinci görüş sahiplerinin (sihrin hakikatini inkâr edenlerin) delillerini teker teker, hemen peşinden de Ehl-i Sünnet âlimlerinin yani ikinci görüş sahiplerinin (sihrin hakikatini ve etkisini kabul edenlerin) reddiyelerini sunacağız.

Birinci görüş sahiplerinin delilleri:

1. Şâyet büyüğünün yaptığı sihrin olağanüstü bir etkisi olduğu kabul edilecek olursa, sadece Allah'ın güç yetirebileceği işlerle kulların güç yetirebilecekleri işler arasındaki farkı bilmek mümkün olmaz.⁽²³⁾

İkinci görüş sahiplerinin bu delile verdikleri cevap:

Allah teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Cinleri Allah'a ortak koştular. Oysaki onları da Allah

(23) Bkz. Dr. el-Hamed, Ahmed b. Nâsir b. Muhammed, *Kitâbu's-Sîr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, 1. bsk., Mektebetu't-Turâs, Mekke-i Mûkerreme, 1408 h., s. 39. Yazar, bu görüş hakkında İbn Hazm'ın *el-Fîsâl fî'l-Mîlîl ve'l-Ehvâl ve'n-Nîhal* adlı eseri 3/5'i ve Kadi Abdulcebbâr'ın *Muteşâbihu'l-Kur'ân* adlı eseri 1/102-191'i referans olarak göstermiştir.

yaratmıştır. Bilgisizce O'na oğullar ve kızlar yaktırdılar. Hâşâ! O, onların ileri sürdüğü vasıflardan uzak ve yücedir. O, göklerin ve yerin eşsiz yaraticısıdır. O'nun eşi olmadığı halde nasıl çocuğu olabilir! Her şeyi O yaratmıştır ve her şeyi hakkıyla bilen O'dur. İşte Rabbiniz Allah O'dur. O'ndan başka hak ma'bûd yoktur. O, her şeyin yaraticısıdır. Öyle ise O'na ibâdet edin, O her şeye vekildir (güvenilip dayanılacak tek varlık O'dur).”⁽²⁴⁾

Bu âyetlerde Allah teâlâ, yaratmanın ve mucizeler göndermenin kendine has olduğunu ve bütün bunların O'nun yaratma ve emrine tâbi olduğunu açıklamaktadır. Zira bu, O'nun mutlak rububiyyetinin bir gereğidir. Dolayısıyla, Allah'tan başkasının yaratma ya da tesir icra etme noktasında kâinat üzerinde herhangi bir konuda tasarrufa güç yetirebileceğine inanan kimse Allah'a ortak koşmuş olur. Çünkü yarattıklarının üzerinde tasarruf sahibi olan sadece Allah'tır.

Yine Allah teâlâ, Kur'ân-ı Kerim'in doksan iki yerinde kendisinin -alîm (her şeyi bilen), azîz (yenilmez ga-liп), habîr (her şeyden haberdar), aliyy (zâti ve sıfatları ile yüce), tevvâb (tevbeleri çokça kabul eden), vâsi' (engin kudret ve rahmet sahibi) ve hamîd (övülmeyi hak eden) isimleriyle bitişik olarak- hakîm (hikmet sahibi) olduğunu da bildirmiştir. Dolayısıyla, muhtaç ve aciz kullar, bu sıfatlara sahip olan bir zâtın azamet ve kudretinden ancak çok az bir kısmını idrak edebilirler.⁽²⁵⁾

(24) En'âm, 100-102.

(25) Bkz. *es-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, a.y. İbn Teymiyye'nin *Kitâbu'n-Nubuvvât* adlı eseri s. 275-278'den naklen.

2. Birinci görüş sahiplerinin ikinci delili şöyledir: Eğer sihrin hakikatini ve tesirini kabul edecek olursak, mucizelerin peygamberlerin peygamberliklerine delil olma özelliği ortadan kalkar. Çünkü semavî güçlerin yüzü güçleriyle birleştirilmesi suretiyle olağanüstü olayların gerçekleşebileceğini kabul edersek, peygamberlerin *aleyhimusselâm* elliinde zuhur eden olağanüstü olayların Allah tarafından olduğunu kesin olarak söyleyemeyiz. Hatta böyle bir durumda peygamberlerin bu harikulade olayları sihir vasıtıyla gerçekleştirmiş oldukları bile söylenebilir. Ki o zaman da peygamberlik müessesesi her yönüyle iptal olmuş olur.⁽²⁶⁾

İkinci görüş sahiplerinin bu delile verdikleri cevap:

İmâm Kurtubî⁽²⁷⁾ *rahmetullahi aleyh* sihirle mucize arasındaki fark hakkında şöyle demektedir:

“Sihir ile mucize arasındaki farka dâir âlimlerimiz şunları söylemektedir: Sihir, büyütücü tarafından da bir başkası tarafından da yapılabilir. Yine aynı anda birden çok kimsenin sihri bilmesi ve onu yapabilmesi mümkündür. Mucizeye gelince, onun bir benzerini meydana getirme ya da ona karşı koyabilecek olağanüstü bir hal ortaya koyma imkânını Allah hiç kimseye vermez. Diğer taraftan büyütücü, peygamberlik iddiasında bulunmaz. Dolayısıyla onun ortaya koyduğu olağanüstü olaylar mucizeden ayırt edilebilir. Zira mucizede, onun peygamberlik iddiası ile ortaya

(26) Bkz. *et-Tefsîru'l-Kebîr*, 3/206.

(27) Adı, Muhammed b. Ahmed b. Ebî Bekr'dir. Bkz. *Siyeru 'Alâmi'n-Nubelâ*, 17/372.

konulması ve benzerinin meydana getirilemeyeceğine dâir meydan okunması şarttır.”

Kurtubî şöyle devam ediyor:

“Mucizeye, “mu’cize” (aciz bırakan) denmesinin nedeni, insanların benzerini meydana getirmekten aciz olmalarıdır. Mucizenin beş şartı vardır ki bunlardan bir tanesi gerçekleşmedi mi orada mucizeden söz edilemez. O şartlar şunlardır:

Birinci şart: Allah teâlâ’dan başka hiç kimsenin güç yetiremeyeceği bir şey olmalıdır.

İkinci şart: Mucizenin olağanüstü (değişmez tabiat kanunlarına aykırı ve onların üstünde) olması gerekir. Örneğin bir peygamber şöyle der: “Benim doğruluğumun delili Allah teâlâ’nın, değişmez tabiat kanunlarını O’nun peygamberi olduğumu iddia etmem dolayısıyla değişti-rerek şu asayı yılanla dönüştürmesi ya da parmaklarımın arasından pınardan akar gibi su akıtmasıdır.”

Üçüncü şart: Peygamber olduğunu iddia eden kişinin, mucizesine Allah’ı şahit tutması ve örneğin şöyle de-mesi gerekir: “Benim mucizem, Allah’ın şu suyu zeytinya-ğına dönüştürmesidir.”

Dördüncü şart: Mucize, onunla meydan okuyan ve onu kendisinin mucizesi olduğuna delil olarak gösteren kişinin iddiasına uygun olarak gerçekleşmelidir. Yani, mu-cize iddiasında bulunan kişinin dedikleri aynen gerçekleş-meli, iddiasına aykırı bir durum ortaya çıkmamalıdır.

Beşinci şart: Mucizesiyle meydan okuyan kişinin

gerçekleştirdiği olağanüstü olayın bir benzerini başka hiç kimsenin gerçekleştirememesi gereklidir.

Eğer peygamberlige delil olarak gösterilen ve benzerinin meydana getirilemeyeceği konusunda meydan okunan olay, bütün bu şartlara uygun olarak gerçekleşecek olursa, işte o bir mucizedir.⁽²⁸⁾

3. Birinci görüş sahiplerinin üçüncü delili şudur: Eğer insanlar arasında maddeyi, hayatı ve renkleri yaratmaya gücü yeten kimselerin bulunması mümkün olsaydı, bu kimseler hiç yorulmadan çok büyük servetler elde etmeyi başarabilirlerdi. Ancak biz görüyoruz ki, sihir yaptığıni iddia eden kimseler, azıcık bir mal elde etmek için bile çok çaba harcıyorlar. Biz buradan onların, sihir yoluyla bazı şeylere kadir oldukları iddialarında yalancı olduklarını anlıyoruz. Zira onlar, gerçekten böyle bir güce sahip olsaları altın olmayan maddeleri altına çevirirler ve bu yolla kendilerini sıkıntı ve zilletten kurtarırlardı.⁽²⁹⁾

İkinci görüş sahiplerinin bu delile verdikleri cevap:

Kurtubî *rahmetullahi aleyh* şöyle demektedir: “Mezhebimize mensup ilim adamları şöyle demiştir: İnsan gücü dâhilinde olmayan ve kulların güç yetirmesinin imkânsız olduğuna dâir hakkında delil bulunan hasta etme, (karı kocayı) birbirinden ayırma, delirtme, bir organı yamultma gibi olağanüstü birtakım işlerin büyütünün eliyle gerçekleşmesi inkâr edilemez. Yine âlimlerimiz derler ki: Sihir

(28) Bkz. Kurtubî, *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 3. bsk., Dâru'l-Kutubî'l-Misriyye, 1387 h., 1/70-71; 2/46.

(29) Bkz. *et-Tefsîru'l-Kebîr*, 3/206.

dâhilinde büyüğünün bedeninin ev ya da duvarlardaki küçük deliklerden geçebilecek ya da kamışın tepesinde diki-lebilecek kadar incelmesi, ince bir ipin üzerinde yürümesi, havada uçması, suda yürümesi, ata biner gibi köpeğe binmesi vs. mümkün görülebilecek hallerdir. Bununla birlikte sihir, bütün bunların oluşmasını sağlayan asıl sebep değildir. Büyücü de bunları kendi başına, bağımsız olarak yapamaz. Allah teâlâ, sihir yapıldığı zaman bu gibi şeyleri yaratıp meydana getirir. Tipki yemek yendiği zaman tokluğunu, su içildiği zaman da suya kanmayı yarattığı gibi.

Sufyân'ın Ammâr ez-Zehebî'den rivâyet ettiğine göre Velîd b. Ukbe'nin yanında ip üzerinde yürüyen, eşeğin arkasından girip ağızından çıkan bir büyüğün varmış. Bunu duyan Cündeb, kılıcını kuşanmış ve onu öldürmüştür.

Adı geçen Cündeb, Cündeb b. Ka'b el-Ezdî -el-Becelî de denir- olup Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* onun hakkında şöyle buyurmuştur: "Benim ümmetim arasında Cündeb denilen bir adam olacaktır ki, bir kılıç darbesi vurarak hak ile bâtilî birbirinden ayıracaktır."⁽³⁰⁾ Hadis-i şerifte geçen bu Cündeb'in sihirbazı öldüren Cündeb olduğu görüşünde idiler. Ali b. el-Medînî der ki: Harîse b. Mudarrib ondan rivâyette bulunmuştur."⁽³¹⁾

(30) Kurtubî bu şekilde rivâyet etmektedir. Ancak ben hadis kitaplarında böyle bir rivâyete rastlamadım. (Farklı lafızlarla rivâyeti için bkz. Abdurazzâk b. Hemmâm, *el-Musannef*, el-Mektebu'l-Îslâmî, Beyrut, 1403 h., 10/181, 368; Ali el-Muttaqî, *Kenzu'l-Ummâl*, Müesseseti'r-Risâle, Beyrut, 1989, hadis no: 33234, 36763, 36919, 37079. Çeviren)

(31) Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 2/46-47.

4. Birinci görüş sahiplerinin dördüncü delilene gelince onlar: “*O, iki melekten, karı ile koca arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı.*”⁽³²⁾ âyeti ile ilgili olarak şunları söylemektedirler: Bu ayirma, ya kocanın sîhrin bu ayrıltıktaki esas etken olduğuna inanması, dolayısıyla da kâfir olması sebebiyle olur. Kişi kâfir olduğu zaman da hanımının nikâhı ondan düşer. Böylece ikisi arasında bir ayrılık meydana gelmiş olur. Ya da sîhri yapan, karı ile kocanın arasını aldatma, hile ve kıskırtma ile ayırrı.⁽³³⁾

İkinci görüş sahiplerinin bu delile verdikleri cevap:

Kurtubî *rahmetullahi aleyh* şöyle demektedir: Bir grup ilim adamı, büyüğünün Yüce Allah’ın haber vermiş olduğu karı ile kocanın arasını ayırma dışında bir şeye gücünün yetmeyeceği kanaatindedir. Çünkü Allah teâlâ bunu, sîhri yermek ve onun nihaî sınırını belirtmek amacıyla zikretmiştir. Eğer büyüğü bundan daha fazlasına güç yetirebilseydi Allah teâlâ onu da zikrederdi.

Bir diğer grup ise şöyle demektedir: Âyette çoğunlukla yapılan sîhîr türü o olduğu için karı ile kocanın arasını ayırma zikredilmiştir. Sîhrin sevgi, nefret ve kötülük saçmak sûretille kalpler üzerinde etkili olduğu ve neticede büyüğünün, koca ile karısını birbirinden ayırdığı inkâr edilemez. Yine büyüğü, kişi ile kalbi arasına girer. Bu da oraya birçok acı ve büyük hastalıkları yerleştirmekle olur. Bütün bunlar, müşahede ile idrak olunan hususlardır. Onları inkâr etmek, hak karşısında bile bile inat etmektir.⁽³⁴⁾

(32) Bakara, 102.

(33) Bkz. *et-Tefsîru'l-Kebîr*, 3/221.

(34) Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 2/55.

5. Birinci görüş sahiplerinin beşinci delillerine gelin-
ce onlar: *“(Sihirbazlar, ellerindekileri) atınca, insanların
gözlerini büyülediler, onları korkuttular ve büyük bir sihir
gösterdi-ler.”*⁽³⁵⁾ âyetinin tefsirinde şöyle demektedirler: İn-
sanların gözlerine hile ve göz boyama ile hayalen gerçe-
ğin aksını gösterdiler. Nitekim şu âayette de öyle buyurul-
maktadır: *“(Mûsâ) bir de baktı ki, büyülerini sebebiyle ipleri
ve sopaları, kendisine gerçekten koşuyor gibi görünüyor.”*⁽³⁶⁾
Rivâyete göre sihirbazlar, iplerini ve sopalarını boyamış-
lar ve içlerine onları hareket ediyor gibi gösteren bir şeyler
koymuşlar. Koydukları şeyin cıva olduğu da söylemiştir.⁽³⁷⁾

İkinci görüş sahiplerinin bu delile verdikleri cevap:

Kurtubî *rahmetullahi aleyh* şöyle demektedir:

“Bu, görüşlerine destek olacak bir delil değildir. Çünkü biz, hayalî bir şeyler gösterme vb. işlerin büyü kapsamında olduğunu reddetmiyoruz. Ancak bundan başka birtakım hususlar da vardır ki akıl, onları mümkün görmektedir ve hakkında naklî deliller de bulunmaktadır. Bu delillerden biri: “Süleyman’ın hükümlanlığı hakkında onlar, şeytan-
ların uydurup söylediklerine tâbi oldular... İnsanlara sihri
öğretiyorlardı...” âyetinde sözü geçen sihir ve sihrin öğre-
tilmesi meselesidir. Zira sihrin hakikati olmasaydı, öğre-
tilmesine imkân olmazdı. Yine Allah teâlâ da onların in-
sanlara sihri öğrettiklerini haber vermezdi. İşte bu, sihrin
hakikatinin olduğunu göstermektedir.”

(35) A'râf, 116.

(36) Tâhâ, 66.

(37) Bkz. ez-Zemahşerî, Cârullah Mahmûd b. Ömer (ö. 538 h.), *el-Keşşâf*, Dâru'l-Mâ'rife, Beyrut, 2/81-82.

Kurtubî, devamla şöyle demektedir: “Kendileriyle icmanın gerçekleştiği hal ve akd ehli de bu görüştedir. Onların ittifak ettiği bir konuda, Mu'tezile'nin artıklarına ve hak ehline muhalefet etmelerine itibar edilmez.”⁽³⁸⁾

İمام Nevehî⁽³⁹⁾ *rahmetullahi aleyh* de Sahîhi Muslim Şerhi'nde şöyle demektedir:

“İmâm el-Mâzîrrî *rahmetullahi aleyh* şöyle demiştir: Sihri inkar edip onun hakikatini reddeden ve sihir yoluyla gerçekleşen işleri, hakikati olmayan asılsız bir takım hayallerden ibaret görenlerin aksine Ehl-i Sünnet'in ve ümmetin âlimlerinin çoğunuğunun görüşü şudur: Sihir gerçekten ve diğer varlıklar gibi onun da bir hakikati vardır.

Nitekim Allah teâlâ, Kitabı'nda sihirden söz etmiş ve onun öğrenilebilen bir şey olduğunu söylemiştir. Yine sihrin küfre girmeye neden olduğuna işaret eden bir takım ifadeler zikretmiş ve onun karı ile koca arasını ayırdığından da bahsetmiştir. Bütün bu sayılanların hakikati olmayan bir şey hakkında olması düşünülemez. Yine Âişe *radîyallâhu anhâ*'dan şöyle rivâyet edilmiştir:

“Zuraykoğulları'ndan Lebîd b. el-A'sam adında bir Yahudi, Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'e sihir yaptı. Öyle ki, Allah Rasûlü, bir işi yapmadığı halde onu yaptığına sansiyordu. Derken bir gün -ya da bir gece- benim yanımda olduğu sırada uzun uzun dua etti ve sonra şöyle dedi:

“Ey Âişe! Fark ettin mi, Allah, kendisine sorduğum hu-

(38) Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 2/46.

(39) Nevehî (631-676 h.): Adı Yahya b. Şeref'tir. Şafîî'dir. Bkz. *Tezkiratu'l-Huffâz*, 4/1470.

susta bana açıklamada bulundu? (Şöyle ki:) Bana iki (melek) adam (kılığında) geldi. Onlardan birisi başumda, diğerinin ayak tarafımda oturdu. Biri diğerine sordu:

- Bu adamın rahatsızlığı nedir?
- Ona sihir yapılmış.
- Kim yapmış?
- Lebîd b. el-'Asam.
- Peki, ona ne ile sihir yapmış?
- Bir tarak, (tarandığı vakit tarakta kalan) birkaç saç kılı ve erkek hurma tomurcuğunuńun kapçığı ile.
- Peki, onlar şimdi nerde?
- Zevrân kuyusunda.”

Bunun üzerine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ashâbindan bir grup ile adı geçen kuyuya gitti. Döndüğünde şöyle dedi: “Ey Âişe! Kuyunun suyu sanki içinde kına ıslatılmış gibi (bulanık renkli) ve (o kuyu ile sulanan) hurma ağaçlarının başları da sanki şeytanların başları gibiydi!” Ben: “Ey Allah’ın Rasûlü! (Büyünün yapıldığı malzemeyi kuyudan) çıkarıp açma)dın mı? diye sordum. O da şöyle buyurdu: “Allah, bana şifa verdi. Ben insanların (gözü önünde onu açıp da) başlarına bir şer gelmesine (sihir işlerinin yayılmasına) sebep olmaktan korktum!” Sonra Allah Rasûlü onun gömülmesini emretti ve gömüldü.”⁽⁴⁰⁾

Bu hadis de sihrin varlığını ispat etmekte ve onun gö-

(40) Buhârî, Kitâbu't-tibb, Bâbu's-sihr, 5/2174-2175; Müslim, Kitabu's-selâm, Bâbu's-sihr, hadis no: 2189.

mülüp çıkarılabilen bir şeyler olduğunu açıkça göstermektedir. Bütün bu açıklamalar sihri inkâr edenlerin sözlerini çürütmektedir. Zira sihrin gerçek olmadığını savunmak saçmadır. Ayrıca derleme bir takım sözlerin söylemenesi, belirli maddelerin birleştirilmesi ya da bir takım güçlerin sihri yapandan başka kimsenin bilemeyeceği bir tarzda bir araya getirilmesi neticesinde Allah'ın olağandışı haller yaratmasını akıl da reddetmez.⁽⁴¹⁾

Süleymân b. Abdirrahmân el-Hamdân da şöyle demektedir:

“Sihirde hayalî bir şeylerin görünmesi, sihir yapılan kimse için söz konusudur. Ve bu hal, sihirden kaynaklanan bir durumdur. Yoksa sihrin bizzat kendisi hayal değildir. Zira sihrin hakikati olmasaydı Allah Teâlâ, şu sözünde ondan kendisine sığınmamızı emretmezdi: *“De ki: Sabahin Rabbinesiğinirum!...düğümlere üfleyen kadınların şerrinden...”*⁽⁴²⁾ Yani, “sihir yaparken düğüm atan ve attığı düğümlere üfleyen büyüğü kadınların şerrinden” demektir.

Zikri geçen hadiste ifade edilen Peygamber *sallallahu aleyni ve sellem*'in yapmadığı şeyleri yaptı sanması olayına gelince bu hal, tarak ve saç kilları ile yapılmış olan sihirden kaynaklanmıştır. Yoksa o, bizzat sihrin kendisi değildir. Bundan dolayıdır ki, Peygamber *sallallahu aleyni ve sellem* sihir yapılan malzemeleri kuyudan çıkarıp yok edince içinde bulunduğu bu hâl sona ermiştir.⁽⁴³⁾

(41) *Şerhu'n-Nevevî alâ Sahîhi Müslim*, Kitabu's-selâm, Bâbu's-sihr, hadis no: 2189. Ayrıca bkz. *Meâricu'l-Kabûl*, 1/510.

(42) Felak, 1-4.

(43) Bkz. *ed-Durru'n-Nâdîd*, s. 168.

Sihrin Hakikatini Reddedenlerle Kabul Edenlerin Delillerinin Özeti ve Tercih:

A. Sihrin hakikatini reddedenlerin delilleri:

1. “(Sihirbazlar, ellerindekileri) atınca, insanların gözlerini büyulediler, onları korkuttular ve büyük bir sihir gosterdiler.”⁽⁴⁴⁾

2. “(Mûsâ) bir de baktı ki, büyüleri sebebiyle ipleri ve sopaları, kendisine gerçekten koşuyor gibi görünüyor.”⁽⁴⁵⁾

3. “Büyükü ise, nereye varsa (ne yapsa) iflah olmaz.”⁽⁴⁶⁾

Bu görüş sahiplerine göre ilk âyet, sihrin sadece gözleri etkilediğini göstermektedir. İkinci âyet ise sihrin, hakikati olmayan hayalî bir şeyler göstermekten ibaret olduğunu kesin olarak ifade etmektedir. Üçüncü âyet de büyüğünün hak üzere olamayacağını açıklamaktadır. Çünkü âyette büyüğünün iflah olmayacağı ifade edilmiştir.

4. Yine bu görüş sahipleri şunları da söylemişlerdir: Eğer sihir yapanlar, gerçekten suda yüryüebilse, havada uçabilse ve toprağı altına çevirebilselerdi, bu durumda peygamberlerin mucizelerini tasdik etme imkânı kalmazdı. Hak ile bâtil birbirine karışır ve kim peygamber kim sihirbaz bilinemezdi. Çünkü bu durumda peygamberlerin mucizeleri ile sihirbazların yaptıkları olağanüstü işler birbirinden ayırt edilemezdi. Zira hepsi aynı türden işlerdir.

(44) A'râf, 116.

(45) Tâhâ, 66.

(46) Tâhâ, 69.

B. Sihrin hakikatini kabul eden çoğunluğun delilleri:

İlim adamlarının çoğunluğu sihrin hakikati ve tesiri olduğuna dair bir takım delillere dayanmaktadır. Bu deliller, özetle şunlardır:

1. *“(Sihirbazlar, ellerindekileri) atınca, insanların gözlerini büyulediler, onları korkuttular ve büyük bir sihir gösterdiler.”*⁽⁴⁷⁾
2. *“Onlar, o iki melekten, karı ile koca arasını ayıracak şeyleri öğreniyorlardı.”*⁽⁴⁸⁾
3. *“Oysa büyücüler, Allah’ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler.”*⁽⁴⁹⁾
4. *“De ki: Sabahin Rabbine sığınırıım!... düğümlere üfleyen kadınların şerrinden...”*⁽⁵⁰⁾

İlk âyet “ve büyük bir sihir gösterdiler” ifadesi ile sihrin hakikatte var olduğuna delâlet etmektedir. İkinci âyet de sihrin gerçek olduğunu ispat etmektedir. Zira âyette büyücülerin, sihir vasıtasiyla karı ile kocanın arasını ayırdıkları, eşler arasına düşmanlık ve nefret soktukları ifade edilmektedir. Bu da sihrin hakikati ve etkisi olduğunu göstermektedir.

Üçüncü âyet, sihrin zararı olduğunu ispat etmekte, ancak onun gerçekleşmesinin Allah’ın iznine bağlı olduğunu bildirmektedir.

(47) A'râf, 116.

(48) Bakara, 102.

(49) Bakara, 102.

(50) Felak, 1-4.

Dördüncü âyet, sihrin ne kadar büyük bir etkisi olduğunu ifade etmektedir. Zira bu âyette bize, düğümlere üfleyen büyütülerin serrinden Allah'a sığınmamız emredilmektedir.

5. Yine bu görüş sahibi âlimler, bir yahudinin Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e sihir yaptığıni bildiren rivâyeti de delil olarak ileri sürmüştür. Nitekim Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* bu sihir dolayısıyla birkaç gün rahatsızlanmış, sonunda Cebrâîl *aleyhisselâm* ona gelerek şöyle demiştir: "Yahudilerden bir adam sana sihir yaptı. Birkaç düğüm atıp onu falan kuyuya attı." Bunun üzerine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* adam gönderip sihrin yapıldığı düğümleri kuyudan çıkarttırip çözümüş ve sanki bağlarından çözülmüş gibi rahatlamlı olarak ayağa kalkmıştır.⁽⁵¹⁾

Tercih:

"Her iki grubun delillerini incelediğimizde görmekteyiz ki, âlimlerin çoğunluğunun sahip olduğu görüş, Kitap ve Sünnet'e uygun, doğru ve en kuvvetli olan görüştür. Zira sihir bir hakikattir ve onun ruhlar üzerinde etkisi vardır. Kur'ân-ı Kerim'de geçen eşler arasına nefret sokma ve karı ile kocayı birbirinden ayırma⁽⁵²⁾ da sihrin etkilerinden başka bir şey değildir. Yine sihrin tesiri olmasaydı Kur'an-ı Kerim bize, düğümlere üfleyerek sihir yapanların serrinden

(51) Buhârî, Kitâbu't-Tibb, Bâbu's-sihr, 5/4174-4175. Ayrıca bkz. *Serhu'n-Nevevî alâ Sahîhi Müslîm*, Kitabu's-selâm, Bâbu's-Sihr, hadis no: 2189.

(52) Müellif Sâbûnî, Allah'ın şu âyette zikrettiği ve sihir sebebiyle gerçekleştiğini bildirdiği ayrıldıktan söz etmektedir: "Onlar, o iki melekten, karı ile koca arasını ayıracak şeyleri öğreniyorlardı." (Bakara, 102).

Allah'a sığınmamızı emretmezdi. Ancak bu tür sihirler, çokunlukla şeytanı ruhlardan yardım almak sûretiyle yapılır. Biz, sihrin etkisi ve zararı olduğunu kabul ediyoruz; ancak Allah'ın izni olmadıkça sihrin zarar ve tesirinin insanlara ulaşması mümkün değildir. Çünkü sebepleri var eden ve âlemlerin rabbi olan Yüce Allah'tır.”⁽⁵³⁾

Derim ki: Allah'ın Kitabı'na ve Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem'*in Sünneti'ne uygun olan tercih budur. Birinci görüş sahiplerinin: “Sihrin hakikat olduğu kabul edildiğinde peygamber ile sihirbaz arasında fark kalmaz” şeklindeki görüşlerine gelince, onların ikinci deliline cevap verirken mucize ile sihir arasındaki farkı şüpheye yer bırakmayacak şekilde açıklamıştık. Burada şunu da ekleyebiliriz: Allah'ın sihir yapan kişiye verdiği imkânlar, onun doğruluğuna delil değildir. Onlar, ancak Allah'ın kudretiyle gerçekleşir ve kollar için birer imtihadır. Kötülüğü ortadan kaldıracak ve bu musibeti iyileştirecek olan Allah'tır. O her şeyin en iyisini bilir.

(53) Bkz. Sâbûnî, *Ravâiu'l-Beyân Tefsîru Âyâti'l-Ahkâm*, 3. bsk., Mektebu'l-Ğazâlî, Dimeşk ve Beyrut, 1400 h., 1/79-81.

III. Sihir Yapanın Kâfir Olduğuna Dâir Dinî Deliller, Kâhin ve Büyücünün Sözünü Tasdik Etmenin Müminin Akîdesine Etkisi

A. Sihir Yapanın Kâfir Oluşu

Fakihler, sihir yapan kişinin kâfir olup olmadığı konusunda ihtilaf etmişler ve özetle şu görüşleri benimsemişlerdir:

1. Hanefilere göre -ki bu aynı zamanda Hanbelîlerin de görüşüdür- sihir yapan, sihrin haram olduğunu inansın ya da inanmasın yaptığı sihir sebebiyle kâfir olur. Ancak Hanbelîler: İlaç, tütsü ve bir şey içirmek sûretiyle sihir yapan kişi kâfir olmaz, demişlerdir.
2. Mâliklere göre de sihir yapan, yaptığı sihir kûfûr içeriyorsa ya da karı ile kocanın arasını ayıriyorsa kâfir olur. İbnu'l-Arâbî⁽⁵⁴⁾ de karı ile kocanın arasını ayırmaya “tivele” denilen ve kadını kocasına sevdirme amacıyla yapılan sihri de eklemiştir.
3. Şafîîler ise sihrin haram olduğu ancak aslen kûfûr olmadığı görüşündedirler. Onlara göre sihir yapan ancak kûfûr olan bir şeye inanması ya da sihir yapmanın mubah olduğunu kabul etmesi hallerinde kâfir olur.⁽⁵⁵⁾

İmam Şafîî şöyle demiştir: Bir şahıs sihir öğrendiği zaman ona: “Bize bildiğin sihri tarif et” deriz. Eğer onun sihri, Bâbillilerin yaptığı gibi yedi yıldız'a tapınmak ve onların

(54) İbnu'l-Arâbî: Kadî Muhammed b. Abdillah (ö. 543 h.) Bkz. *Vefâ-yâtu'l-'Ayâن*, 3/403.

(55) *Ahkâmu'l-Kur'ân*, 1/31; *el-Mevsûatu'l-Fîkiyye*, 24/264.

kendilerinden istenileni yaptıklarına inanmak türünden küfrü gerektiren bir şeyle o kişi kâfirdir. Eğer yaptığı iş küfrü gerektirmiyor, ancak sihir yapmanın mubah olduğuna inanıyorsa yine kâfir olur.⁽⁵⁶⁾

Sihir Yapanın Kâfir Olduğuna Dâir Deliller:

1. Birinci delil şu âyettir: “*Süleyman’ın hükümlüğü hakkında onlar, şeytanların uydurup söylediklerine tâbi oldular. Hâlbuki Süleyman (büyüyü yapıp) kâfir olmadı. Ancak şeytanlar kâfir oldular. Çünkü insanlara sihri öğretiyorlardı...*”⁽⁵⁷⁾

İbnu'l-Arabi söyle der: “Bu âyet, sihrin hakikati ve sihir yapmanın neticesi hakkında tatmin edici deliller içermektedir. Yine âyette sihrin bir kısmının karı ile koca arasını ayıracına dâir açıklama da bulunmaktadır. Sihrin karı ile koca arasını ısındırmak için yapılanı da vardır ki, ona “tivele” denir. Her iki çeşit sihir de küfürdür. Bütün sihir çeşitleri haramdır ve küfürdür.”

İbnu'l-Arabi, bu âyetten sihir yapanın ve onu öğrenenin kâfir olduğu sonucunu çıkarmıştır. Bunun şeytanlara ya da yıldızlara tapınmak sûretiyle yapılan bazı sihir türleri için geçerli olduğu doğrudur. Ancak göz boyama türünden olan sihir çeşitlerine gelince, onları öğrenen kimse aslen kâfir olmaz.

İmam Nevehî *rahmetullahi aleyh* söyle der: Sihir yapmak haramdır ve büyük günahlardan olduğu icma ile sabittir.

(56) *Tefsîru'l-Azîzi'l-Hamîd*, s. 335.

(57) Bakara, 102.

Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* sihri, helak edici yedi büyük günah içerisinde saymıştır.⁽⁵⁸⁾

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Yedi helak edici (büyük gûnahtan) uzak durun.” Sahabe: “Ey Allah’ın Rasûlü! Nedir onlar?” diye sordular. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Allah'a şirk koşmak, sihir yapmak, Allah'ın dokunulmaz kıldığı cana haksız yere kıymak, faiz yemek, yetim malı yemek, savaş meydanından kaçmak, iffetli mümin kadınlara zina iftirası atmak.”⁽⁵⁹⁾

Sihrin bazı çeşitleri küfürdür. Bazısı da küfür değil, ancak büyük gûnahtır. Eğer sihir, küfrü gerektiren bir şey içeriyorsa onu yapan kişi kâfir olur ve tevbe etmesi istenir. Tevbe ederse ne âlâ; aksi takdirde öldürülür.⁽⁶⁰⁾

Yine Allah teâlâ: “*Hâlbuki Süleyman (büyüyü yapıp) kâfir olmadı. Ancak şeytanlar kâfir oldular...*” ve: “*Biz ancak imtihan için gönderildik, sakin kâfir olmayasınız.*” (Bakara 2/102) sözlerinde sihri küfür olarak adlandırmıştır. Bu da sihir öğrenmenin küfür olduğuna işaret etmektedir. Dolayısıyla sihir yapmak da küfürdür.⁽⁶¹⁾

İbn Abbâs *radîyallâhu anhumâ* da bu âyetle ilgili olarak şöyle demektedir: “O ikisi⁽⁶²⁾ insanlara hayır ile şerri ve

(58) Bkz. el-Askalânî, Ahmed b. Ali b. Hacer (ö. 852 h.), *Fethu'l-Bâri*, 3. bsk., Dâru'l-Matbaati's-Selefiyye, 10/235.

(59) Buhârî, Kitâbu'l-vasâya, Bâbu mâ câe fi ekli mâli'l-yetîm, hadis no: 38; Müslim, Kitâbu'l-îmân, Bâbu beyâni'l-kebâir, 38.

(60) Bkz. el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân, 2/47-48.

(61) Abdurrahman b. Hasen Âlu's-Şeyh (ö. 1285 h.) *Fethu'l-Mecîd Şerhu Kitâbi't-Tevhîd*, Dâru Uli'n-Nuhâ, s. 292-294.

(62) Yani Bakara 102. âyette geçen Hârût ve Mârût adlı iki melek. (Çeviren)

iman ile küfrü öğrettiler ve sihrin de küfre dâhil olduğu-nu bildirdiler.”⁽⁶³⁾

2. Sihir yapanın kafir olduğuna dâir ikinci delil şu âyet-i kerimedir: “*Büyükü, nereye varsa (neyapsa) iflah olmaz.*”⁽⁶⁴⁾ Allah teâlâ, bu âyette sihir yapanın iflah olmayacağıını bildirmiştir.⁽⁶⁵⁾ Kurtubî *rahmetullahi aleyh* de bu âyetin tefsiri-nde şöyle demektedir:

“Yani, sihir yapan yeryüzünün neresine giderse gitsin kurtuluş bulamaz, demektir. Âyete: ‘Ne tür hile yaparsa yapsın iflah olmaz’ anlamı da verilmiştir.”⁽⁶⁶⁾

3. Üçüncü delil şu âyettir: “*De ki: Sabahin Rabbine siğınırım!... düğümlere üfleyen kadınların şerrinden...*”⁽⁶⁷⁾ Yani düğüm attıkları iplerin üzerine okuyup üfleyen büyü-cü kadınlar, demektir.⁽⁶⁸⁾

Nesâî'nin Ebû Hureyre *radiyallâhu anh*'dan rivâyet etti-ğine göre Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyur-muştur: “Kim bir düğüm atar sonra da ona üflerse sihir yapmış olur. Kim de sihir yaparsa şirk koşmuş olur. (Üzeri-ne koruyucu muska, nazar boncuğu vb.) bir şey takan kim-se de taktığı şeye havale edilir.”⁽⁶⁹⁾

4. Dördüncü delil, Allah teâlâ'nın Ehl-i Kitâb'ı yermek

(63) A.g.e.

(64) Tâhâ, 69.

(65) *Fethu'l-Bâri bi Şerhi Sahîhi'l-Buhârî*, 10/235.

(66) Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 11/244.

(67) Felak, 1-4.

(68) Bkz. *Fethu'l-Mecîd*, s. 288; *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 20/258.

(69) Şeyh Nâsîruddîn el-Elbâni *Daîfu Süneni'n-Nesâî*'de bu hadisin za-yif olduğunu söylemiştir. Bkz. *Daîfu'l-Câmi'*, hadis no: 5702.

amacıyla söyledişi şu sözüdür: “*Onlar ‘cibt’ ve ‘tâğût’ a iman ediyorlar.*”⁽⁷⁰⁾

Ömer b. el-Hattâb *radîyallâhu anh* bu âyet hakkında söyle demiştir: “Cibt, sihir; tâğût da şeytan demektir.”⁽⁷¹⁾

Kurtubî *rahmetullahi aleyh* de söyle demektedir:

“Sihrin bazısı, yapanın kâfir olmasını gerektirir. Mesela, insanların sûretlerini değiştirmek, onları hayvan kılığına sokmak, bir aylık mesafeyi bir gecede kat etmek, havada uçmak gibi iddialarda bulunanlar böyledir. İnsanları kendisinin haklı olduğuna inandırmak için bu tür şeyler yapan kişi kâfirdir.”⁽⁷²⁾

Derim ki: Zikri geçen delillerden, içerisinde şirk ve Allah'tan başkasından yardım isteme türünden fiiller bulunan ve insanlara zarar verme amacıyla yapılan sihir çeşitlerini öğrenen veya yapan kişinin kâfir olduğu anlaşılmaktadır. Ancak nemîme (ara bozmak amacıyla laf taşıma) ve beyân (fasih ve etkileyici konuşma) gibi kendisine mecâzî olarak sihir adı verilen fiillere gelince, onları yapanlar kafir olmazlar.

Bununla birlikte nemîme büyük günahlardandır ve Allah nemîme yapan kişiyi yermiştir.⁽⁷³⁾ Yine nemimeyi yasaklayan, nemime yapan kişiyi kötüleyen ve onun cennete girmekten mahrum kalacağını bildiren hadisler de vardır.⁽⁷⁴⁾

(70) Nisâ, 51.

(71) Bkz. *Fethu'l-Mecîd*, s. 292-293.

(72) Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 2/47-48.

(73) Bkz. Kalem, 11. (Çeviren)

(74) Bkz. Buhârî, *Kitâbu'l-edeb*, 50; Müslim, *Kitabu'l-îmân*, 168, 169.

Ancak buna rağmen onun kâfir olduğu söylenemez ve bu günahı işlediği için tekfir edilmez.

Beyâna (güzel ve etkileyici konuşmaya) gelince, onun bir kısmı hakkı ortaya koymak, açıklamak ve ona çağırmak için yapılır ki bu, arzu edilen güzel bir davranıştır. Bir kısmı da hakikatleri çarpıtmak ve bâtili hak sûretinde sunmak için olur ki bu da, yasak ve hoş olmayan bir davranıştır. Ancak böyle yapan kimsenin kâfir olduğu söylenemez.

B. Kâhin ve Büyücünün Sözünü Tasdik Etmenin Müminin Akîdesine Etkisi

Müslim, Sahîhi’nde⁽⁷⁵⁾ Peygamber *sallallahu aleyhi ve sel-em*’in hanımlarının birinden⁽⁷⁶⁾ onun şöyle dediğini rivâyet etmiştir: “Kim ‘arrâf’ a gider de ona bir şey sorarsa, kırk gece namazı kabul olunmaz.”

Beğavî⁽⁷⁷⁾ şöyle demiştir: “Arrâf, bir takım alâmetler vasıtasıyla, çalınan ya da kaybolan malın yerini vb. şeyleri bildiğini iddia eden kimsedir. “Arrâf”ın “kâhin” anlamına geldiği de söylemiştir.”⁽⁷⁸⁾

(75) Müslim, Kitabu’s-selâm, 39, Bâbu’t-tryera ve’l-fe’l ve mâ yekûnu fihî mine’ş-şu’mi, 1751. Ahmeb b. Hanbel’in rivâyeti ise şöyledir: “Kim bir ‘arrâf’ a gider ve onun söylediklerini tasdik ederse, kırk gün namazı kabul olmaz.” Bkz. Müsned, 4/68.

(76) Onun, müminlerin annesi, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sel-em*’in hanımı, Ömer b. el-Hattâb *radîyallâhu anh*’in kızı Hafsa *radîyallâhu anhâ* olduğu söylemiştir.

(77) Adı, el-Hasen b. Mes’ûd el-Ferrâ olup Şafîîdir. Bkz. *Vefeyâtu'l-Ayân*, 1/402.

(78) Bkz. *Fethu'l-Mecîd*, s. 292-293; *Teyâru'l-Azîzi'l-Hamîd*, s. 360.

Nehevî *rahmetullahi aleyh* bu hadisle alakalı olarak Sahîhi Müslim Şerhi'nde şöyle der:

“Yani, her ne kadar farzı yerine getirmiş olsa ve onları tekrar kılması gerekmese de o namazların sevabını alamaz, demektir. Bizim ulemamızla aynı görüşü paylaşanlar şöyle derler: Bir kişi namaz ve benzeri farz ibâdetleri şartlarına uygun olarak yaparsa iki netice ortaya çıkar: Farz görevi yerine getirmiş olur ve sevap elde eder. Eğer farz ibâdeti mesela gasp edilmiş bir arazide ifa ederse, farz görevi yerine getirmiş olur, ancak sevap elde edemez. İşte bu hadiste de böyle bir yorum yapılması zorunludur. Çünkü âlimler, falcıya giden kimsenin kırk günlük namazını tekrar kılmasına gerekmediği konusunda ittifak etmişlerdir. Dolayısıyla da hadisin bu şekilde yorumlanması gerekmektedir. En iyisini Allah bilsin.”⁽⁷⁹⁾

Abdurrahman Âlu'ş-Şeyh ise şöyle demektedir:

“Soru soranın durumu buyusa, soru sorulanın hali nasıl olur?”⁽⁸⁰⁾

Benzer bir rivâyette Ebû Hureyre *radîyallâhu anh* Peygamber *sallallâhu aleyhi ve sellem'*in şöyle dediğini nakletmektedir: “Kim bir falcıya ya da kâhine gider de onun söylediklerini tasdik ederse Muhammed'e indirileni inkâr etmiş olur.”⁽⁸¹⁾

(79) Bkz. *Şerhu Sahîhi Müslim*, Bâbu târîmi'l-kehâne ve ityâni'l-kuhhân, 14/478.

(80) Bkz. *Fethu'l-Mecîd*, s. 301, kısaltarak.

(81) Bu hadisi Ahmed b. Hanbel, *Müsned*'de (2/329) ve Hâkim, *Mustedrek*'te (1/8) tâhric etmiştir. el-Elbânî de hadisin sahîh olduğunu söylemiştir, 2/1031.

Bazı âlimler şöyle demişlerdir: Bu iki hadis arasında herhangi bir çelişki yoktur. Bu hadiste, dinden çıkma anlamına gelen küfür değil, daha alt derecedeki küfür kastedilmiştir. Hadisin zâhirine göre hükmedip böyle bir kişinin dinden çıkma anlamında küfre düşmüş olacağını söyleyenlere gelince, iki hadis arasındaki zıtlığı çözmek onlara düşer. Zira hadisin zâhiri, her ne şekilde olursa olsun falçı ya da kâhinin doğru söylediğine inanan kimsenin kâfir olduğunu ifade etmektedir. Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* gönderilmeden önce de kâhinlerin çoğu bilgilerini şeytanlardan alıyordları.

“Muhammed'e indirileni inkâr etmiş olur.” sözü hakkında Kurtubî *rahmetullahi aleyh* şöyle demektedir:

“İndirilen” sözüyle kastedilen Kitap ve Sünnet'tir. Bu hadiste geçen küfür ifadesi, dinden çıkma anlamındaki küfürden daha alt derecede olan küfür müdür -ki bu durumda o kişi dinden çıkışmış olmaz- yoksa bu “küfür” ifadesi hakkında kesin konuşmayıp onun dinden çıkaran mı yoksa çıkarmayan küfür mü olduğu konusunda herhangi bir şey söyleyenmez mi? (Bu konuda âlimler arasında ihtilaf vardır.)

Bu hadis, kâhin ve büyüğünün kâfir olduğuna delildir. Zira her ikisi de gaybı bildiklerini iddia etmektedirler ki bu, küfürdür. O ikisini tasdik eden de onların gaybı bildiklerine inanmış ve razi olmuş demektir ki bu da küfürdür.

Nitekim Allah teâlâ, Kitabı'nda şöyle buyurmaktadır:

“Kiyamet vakti hakkındaki bilgi, ancak Allah'ın katındadır. Yağmuru O yağdırır, rahimlerde olanı O bilir. Hiç

kimse yarın ne kazanacağını bilemez. Yine hiç kimse nerede öleceğini bilemez. Şüphesiz Allah, her şeyi bilendir, her şeyden haberdardır.”⁽⁸²⁾

En'âm süresinde ise şöyle buyurmaktadır: “*Gaybin anahtarları Allah'ın yanındadır; onları O'ndan başkası bilmez.*”⁽⁸³⁾

Cin süresinde ise şöyle buyurur: “*O görülen görülmeyen bütün her şeyi bilir. Sırlarına hiç kimseyi muttali kılmas. Ancak, (bildirmeyi) dilediği peygamber bunun dışındadır.*”⁽⁸⁴⁾

İbnu'l-Kayyim *rahmetullahi aleyh* şöyle der: Araplar, “*zecr*”⁽⁸⁵⁾ iyi yapmakla meşhur olmuş kişiyi “âif” ve “arrâf” diye adlandırırlar.

Burada kastedilen şunun bilinmesidir: Gayba ait herhangi bir şeyi bildiğini iddia eden kişi, ya “kâhin”dir, ya da anlam yönünden ona ortaktır, dolayısıyla da “kâhin” isminin kapsamına girer. Bu gibi kimselerin gayba dâir verdikleri bilgilerin bazen doğru çıkması keşif yoluyla bazen de şeytanların yardımıyla olur. Yine fal⁽⁸⁶⁾, zecr, tayr⁽⁸⁷⁾, çakıl

(82) Lokman, 34.

(83) En'âm, 59.

(84) Cin, 26-27.

(85) Zecr, kovmak demektir. Kuş vb. kanatlı hayvanları kovup uçurmak suretiyle yapılır ve sağ tarafa uçması uğur, sol tarafa uçması ise uğursuzluk kabul edilir. Bu işe «iyâfe» de denir.

(86) Burada sahîh hadislerde de geçen ve insanın herhangi bir dahli bulunmadan başına gelen iyi şans ve hayra yorma anlamındaki fal değil, bir işin uğurlu olup olmadığını öğrenme vb amaçlarla yapılan fal bakma işi kastedilmektedir.

(87) Uğursuz sayma anlamında olup kehanet türlerinden biridir.

taşı falı⁽⁸⁸⁾, çizgi falı⁽⁸⁹⁾, müneccimlik, kehanet, sihir⁽⁹⁰⁾ vb. cahiliye dönemi bilgilerine dayalı olanlar da vardır. Bu sayılan işlerle uğraşan kişiye kâhin, falcı ya da aynı anlama gelen isimler verilir. Her kim onlara gider de onların söylediklerini tasdik ederse, bu konudaki tehditler onun için de geçerlidir. Yine kâhin, falcı ya da büyüğü tasdik eden kimse yukarıda zikri geçen âyetleri yalanlamış olur. Âyetleri yalanlayan kimse ise kâfir olur.

Kurtubî *rahmetullahi aleyh* şöyle demektedir:

“Zabıta vb. gibi gücü yeten kimselerin çarşılarda bu tür işleri yapan kimseleri bulup ortaya çıkarmaları ve hem onları hem de onların yanına gidenleri şiddetli bir şekilde kınayıp yerden yere vurmaları gereklidir. Onların bazı konularda söylediklerinin doğru çıkışmasına ya da onların yanına giden bilgili insanların sayısının çok oluşuna aldanılmamasın. Zira onların yanına gidenler ilimde derinleşmemiş, hatta yaptıkları işin ne kadar sakıncalı olduğundan habersiz cahil kimselerdir.”

Burada şöyle bir soru akla gelebilir: Yere çizgiler çizme sûretiyle yapılan fal nasıl kâhinlikten sayılabilir? Zira

(88) Kadınların çakıl taşlarıyla yaptıkları bir tür fal bakma. Bkz. Bkz. *Fethu'l-Mecîd*, s. 296-297.

(89) Yere çizgiler çizilerek yapılan bu fal türüne «tark» da denir ve söylenir: Bu işi yapacak olan kişi önce yere hızlıca çok sayıda çizgi çizer. Sonra bu çizgileri ikişer ikişer siler. Bu falı yapanların iddiasına göre şayet geride iki çizgi kalırsa bu, işin olacağını dâir bir alamettir. Eğer geride tek çizgi kalmışsa bu da o işin olmayacağına alamettir. Bkz. *Şerhu'n-Nevevî alâ Sahîhi Müslim*, Kitâbu'l-mesâcid ve mevâdiî's-salât, hadis no: 33 (537)

(90) Kehanet ve sîhrin tanımları daha önce geçmiştir. Oraya bakılabilir.

İmam Ahmed ve Müslim'in, Muâviye b. el-Hakem'den rivâyet ettiğine göre o, Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'e şöyle demiştir: "Bizden bazıları yere çizgi çizerek fal bakiyorlar (bu konuda ne dersin)?" Bunun üzerine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "Önceki peygamberlerden biri de çizgi çizerdi. Kimin çizdiği çizgi onunkine denk gelirse doğru çıkar."⁽⁹¹⁾

İmam Nevehî şöyle der: "Bunun manası şudur: Kimin çizgisi o peygamberin çizgisine denk gelirse bu onun için mubahtır. Ancak bizim bu çizginin denk gelip gelmediğini kesin olarak bilme imkânımız yoktur. Dolayısıyla bu iş mubah değildir. Zira burada, denk gelme kesin olarak bilinebilirse mubah olur, anlamı kastedilmiştir ki, bizim bu konuda kesin bilgimiz yoktur."⁽⁹²⁾

Bazları da şöyle demiştir: Hadiste, bu işin yasak olduğu ve ondan uzak durulması gereği kastedilmiştir. Zira zikri geçen peygamberin çizdiği çizgiler, onun bir mucizesi ve peygamber oluşunun alameti idi. Yine hadisin şu anlama gelmesi de muhtemeldir: Çizgi çizen kişinin söylediğinin doğru çıkışının sebebi, onun çizgisinin bu peygamberin çizgisine denk gelmiş olmasındandır. Dolayısıyla da kim denk getirirse isabet etmiş olur. Eğer hadis bu şekilde anlaşılacek olursa, o takdirde çizgi çizerek isabet etmek nadir olduğundan ve o çizginin denk gelip gelmediğini kesin olarak bilme imkânı olmadığından dolayı

(91) *Sahîhu Müslîm*, Kitâbu's-selâm, Bâbu târîmi'l-kehâne ve ityâni'l-kuhhân, hadis no: 537.

(92) Nevehî, *Şerhu Sahîhi Müslîm*, Kitâbu'l-mesâcid ve mevâdii's-salât, hadis no: 33 (537); *Fethu'l-Mecîd*, s. 292-294.

bu iş, onu yapan kimse açısından bir nevi kâhinlik sayılır. Kâhinlik ise yasaklanmıştır.⁽⁹³⁾ Başarıya ulaştıran Allah'tır.

Derim ki: Buraya kadar anlatılanlardan kâhin, büyüğü ve gaybı bildiğini iddia eden kimselere gitmenin ne kadar tehlikeli olduğu ve bunun müminin akâdesini derinden et-kilediği anlaşılmaktadır. Öyle ki kişi, bu gibi kimseleri tasdik etmesi dolayısıyla şirke düşüp dinden çıkabilir. Böyle bir seyden Allah'a sığınırız.

(93) Bkz. *Teyṣīru'l-Azīzi'l-Hamīd*, s. 362; *ed-Durru'n-Nadīd*, s. 179-184.

BİRİNCİ BÖLÜM

SİHİRE ÖNGÖRÜLEN HAD CEZASI

Sihre öngörülen had cezası.

Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

I. Sihrin çeşitleri

II. Sihrin hükmü. İki alt başlıktan oluşmaktadır:

A. Sihir yapmanın hükmü

B. Sihir öğrenmenin hükmü

III. Sihir yapanın hükmü

BİRİNCİ BÖLÜM

SİHİRE ÖNGÖRÜLEN HAD CEZASI

Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

I. SİHRİN ÇEŞİTLERİ

Bir kısmı hakîkî bir kısmı mecâzî anlamda olmak üzere, farklı bir takım işlere sihir denilmesi dolayısıyla bizim, haram olan sihir kapsamına giren sihir çeşitlerini zikretmemiz kaçınılmaz olmuştur. Haram olan sihir, Allah'tan başkasının ta'zim edildiği, insanlara zarar verme ve onları aldatma amacıyla yapılan ve sihir yapanın gayb bilgisine sahip olduğunu ya da cinler, yıldızlar gibi Allah'ın dışında bir takım varlıkların yarar ve zarar verebileceğini iddia ettiği her çeşit sihirdir. Bununla beraber biz, mecâzî olarak sihir adı verilen ve şirk ya da günah içermeyen sihir çeşitlerine de inşallah değineceğiz. Başarı Allah'tandır.

İbn Kesîr, Tefsîri'nde Ebu Abdillah Fahruddîn er-Râzî'nin Tefsîri'nden naklen sekiz çeşit sihir zikretmekte ve şöyle demektedir:

Birinci çeşit sihir: Keldanîler ile Keşdânîlerin sihri. Bunlar, yıldızlara ve yedi gezegene tapan, onların bu kâ-

inati idare ettiğine ve hayır ile şerrin onlardan geldiğine inanan bir topluluktur. Allah teâlâ'nın, görüşlerini geçersiz kılmak ve mezheplerini reddetmek için İbrahim *aleyhisselâm'ı* gönderdiği kavim de bunlardır.⁽⁹⁴⁾

İkinci çeşit sihir: Evhâm ve güçlü ruh sahiplerinin sihridir. Râzî, vehmin ruhlar üzerinde tesiri olduğuna delil olarak şu örneği verir: İnsan, yere yatırılmış olan kütük üzerinde yürüyebilir. Ama bu kütük nehir vb. yerlerin üzerine uzatıldığında onun üzerinde yürüyemez. Razi devamla şöyle der: Yine doktorlar, sürekli burnu kanayan kimse- nin kırmızı şeylere bakmasını, sara hastasının da dönen ya da parlak cisimlere bakmasını ittifakla yasaklamışlardır. Bütün bunların sebebi, ruhların evhâma boyun eğecek şekilde yaratılmış olmalarından kaynaklanmaktadır.

Bu işin hakikati şudur: Ruh, bedene hâkim olup semâ âlemiyle olan bağı kuvvetlendiği zaman semavî ruhlardan bir ruh gibi olur ve bu âlemin maddeleri üzerinde tesir gücü kazanır. Ama bu ruh zayıf olur, bedenî lezzetlerle de ilgisi fazla olursa, bu durumda o ruhun sadece bu bedenin üzerinde tesiri olur. Razi devamla bu hastalığın gıdayı

(94) Dr. Ahmed el-Hamed şöyle demektedir: Bu çeşit sihri yapanlar, yıldızların rûhânî idrakleri olduğuna inanırlar. Bu yıldızlar, özel tütsülerle ve tütsüyü yapacak olan şahsin üzerinde bulunan özel elbiselerle karşılaşırsa, onların rûhânîyetleri o şahsa itaat ederler. İddia ettiklerine göre bu şahis ne zaman onlardan bir şey isterse, onu yaparlar. Cinler için de aynı inanış söz konusudur. Bkz. *Kitâbu's-Sîhr Beyne'l-Hakika ve'l-Hayâl*, s. 21.

Derim ki: Bu, sihir çeşitleri içerisinde en büyük küfrü içeren sihir türüdür. Çünkü bu sihirde Allah'tan başkasına yönelik ve hayır ile şerrin, fayda ve zarar veremeyen yaratılmış bir takım mahlûkların elinde olduğuna inanmak vardır.

azaltmak, insanlardan uzaklaşmak ve riyadan korunmakla tedavi edilebileceğini söyler.

Daha sonra İbn Kesîr, konunun ayrıntılarına girmekte ve şöyle demektedir:

“Râzî’nin işaret ettiği bu husus, hâl ile tasarrufta bulunmaktadır. Bu da iki şekilde olur: Bazen hâl, dine uygun ve doğru olur ki, bu hâlin sahibi Allah ve Rasûlü’nün *sallallahu aleyhi ve sellem* emirlerine uygun tasarruflarda bulunur ve onların yasakladıklarını da terk eder. Bu tür (olağanüstü) haller, Allah teâlâ’nın bu ümmetin sâlih kullarına lütfettiği kerametler ve ikamlardandır ki şerîat dilinde buna sihir denmez.

Bazen da hâl bozuk olur. O hâlin sahibi Allah ve Rasûlü’nün *sallallahu aleyhi ve sellem* emirlerine uymaz ve bu hâl ile o emirlere uygun tasarruflarda bulunmaz. Bu da şerîata aykırı davranışın bahtsızların halidir. Allah’ın bu tür şahislera vermiş olduğu (olağanüstü) hâller, onların Allah katında sevimli olduklarını göstermez.”⁽⁹⁵⁾

Dr. Ahmed b. Nâsır el-Hamed’in de zikrettiği üzere, bu çeşit sihir hakkında sözün özü şudur: Söz konusu bu etki, vekâlîn tesirinin ve psikolojik bazı durumların bir neticesidir. Bu tür işleri yapanların ruhları güçlenip alet-edevata ihtiyaç duymayacak bir duruma gelebilmekte ve vasıtâsız tesir icra edebilmektedir. Nitekim nazar değişmesi de akıl sahibi olan herkesin, üzerinde ittifak ettiği bir olaydır.⁽⁹⁶⁾

(95) Bkz. Fahruddîn er-Râzî, *et-Tefsîru'l-Kebîr*, 3/208; İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*, 1/209.

(96) Bkz. *Kitâbu's-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, s. 20.

Üçüncü çeşit sihir: Sihrin üçüncü çeşidi, yerdeki ruhlardan -ki onlar cinlerdir- yardım almaktır. Felsefeciler ve Mu'tezile ise bunu kabul etmezler. Cinler, iki gruba ayrılır: Müminler ve kâfirler. Kâfir olanlar şeytanlardır. Râzî şöyle der:

İnsan ruhunun yeryüzü ruhlarıyla bağlantı kurmaları semâvî ruhlar ile bağlantı kurmalarından daha kolaydır. Çünkü aralarında uyum ve yakınlık vardır. İşin erbabı ve tecrübe sahibi kimseler de yeryüzü ruhlarıyla bağlantı kurmanın rukye, tütsüleme, yalnız kalma gibi çok kolay yollarla temin edildiğini müşahede etmişlerdir. İşte sihrin bu çeşidine “azâim” (cincilik) ve “teshir” (cinleri emir altna alma) denir.

İbnu'n-Nedîm⁽⁹⁷⁾ şöyle der: “Büyücü ve cinciler; şeytan, cin ve ruhların kendilerine itaat ve hizmet ettiğini, onların emir ve yasaklarına göre hareket ettiğini iddia etmişlerdir.” Daha sonra şöyle devam eder:

“Büyücülere gelince onlar, kurbanlar sunmak, günah işlemek, Allah teâlâ'nın terk edilmesinden şeytanlarınsa yapılmasından razı olduğu bir takım sakıncalı işler yapmak sûretiyle şeytanları itaat altına aldılarını iddia etmişlerdir. Bu sakıncalı işler, namaz ve orucu terk etmek, cana kıymak, mahrem akraba ile evlenmek ve benzeri çırkin fiillerdir.”⁽⁹⁸⁾

Derim ki: Bu, apaçık küfürdür. Çünkü sadece namazı

(97) Muhammed b. İshâk b. Muhammed b. İshâk, Ebu'l-Ferac b. Ebî Ya'kûb el-Bağdâdî. Bkz. *Vefeyâtu'l-Ayân*, 1/182.

(98) Bkz. *Kitâbu's-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, s. 91-92.

kasten ve farz olduğunu inkâr ederek terk eden kişi kâfir olur. Peki bütün bu çirkin fiilleri işleyen kişinin durumu ne olur?!

Dördüncü çeşit sihir: İllüzyon, gözbağcılığı ve el çabukluğu ile yapılan sihirdir. Bu çeşit sihir şu temele dayanır: Göz bazen yanılır ve belirli bir şeyle meşgul olurken diğerini göremez. Mesela maharetli bir hokkabaz seyircilerin zihnini meşgul edecek ve gözlerini ona diktirip bağlayacak bir iş ortaya koyar. Derken onlar, bu işi seyre dalıp onunla iyice meşgul olunca hokkabaz, bir başka şeyi çok süratli olarak yaparak seyircilerin beklemedikleri başka bir şey ortaya koyar. İnsanlar da buna çok şaşırırlar. Eğer hokkabaz sussa ve zihinleri, yapmak istediği şeyin aksine odaklandıracak şeyler söylememiş olsa, akıl ve düşünceler de onun ortaya koymak istediği şeyden başkasına yönelmese, seyirciler o hokkabazın yaptığı işi mutlaka anlarlar.

İbn Kesîr şöyle der: Bazı müfessirler şöyle demişlerdir: Firavun'un huzurundaki büyülerin büyüsü de gözbağcılık cinsindendir. Bundan dolayı Allah teâlâ şöyle buyurmuştur: *"(Sihirbazlar, ellerindekileri) atınca, insanların gözlerini büyülediler, onları korkuttular ve büyük bir sihir gösterdiler."*⁽⁹⁹⁾ *"(Mûsâ) bir de baktı ki, büyüleri sebebiyle ipleri ve sopaları, kendisine gerçekten koşuyor gibi görünüyor."*⁽¹⁰⁰⁾ Bu görüşte olanlar şöyle der: İp ve sopalar gerçekte koşmuyorlardı. En iyisini Allah bilir.⁽¹⁰¹⁾

(99) A'râf, 116.

(100) Tâhâ, 66.

(101) Bkz. İbn Kesîr, İsmâîl b. Ömer (ö. 774 h.), *Tefsîru İbn Kesîr*, Dâru Mîsr li't-Tîbââ, 1/209; *et-Tefsîru'l-Kebîr*, 3/208.

Ben derim ki: İlk âyet, sihir gerçek midir yoksa hayal midir? konusundadır ve sihrin hakikatini inkâr edenler de kabul edenler de bu âyeti delil göstermişlerdir. Cumhur ulema şöyle demiştir: Şâyet sihir gerçek değil de hayal ve gözbağcılıktan ibaret olsaydı, Allah teâlâ, “büyük bir sihir gösterdiler” buyurmazdı.

Netice olarak bu çeşit sihir, insanları aldatma, halkı sihirbazın varlıklarını değiştirme ve olağanüstü işler yapma gücüne sahip olduğuna inandırma türü şeyler içerdiginde dolayı yasak olan sihir türlerinden sayılır.

Beşinci çeşit sihir: Geometrik oranlara göre monte edilmiş aletlerle ortaya konulan ve insanı şaşırtan işlerdir. Mesela, elinde borazan bulunan ve bir at üzerinde olan süvari maketinin, her saat başı hiç kimse ona dokunmadığı halde borazanını çalması gibi. Yine Rumların ve Hintlilerin çizmiş oldukları resimler de bu türdendir. Öyle ki, bakan kimse onların resim mi insan mı olduğunu ayırt edemez. Hatta onlar, ağlar ve güler şekilde resimler çizerler.

Râzî devamla şöyle der: Bunun hakikatte sihirden sayılmaması gereklidir. Çünkü bu tür işlerin kesin olarak bilinen bir takım sebepleri vardır ki, onları öğrenen herkes bu işleri yapabilir.⁽¹⁰²⁾

Derim ki: Bu tür işler sihirden sayılmaz. Çünkü günümüzde bu sayılanlardan daha ilginç olanları vardır. Bunlar, hayranlık uyandıran icatlardan sayılmaktadır ki bu, onları icat edenler tarafından da kabul edilmektedir.

(102) *Tefsîru İbn Kesîr*, 1/209; *et-Tefsîru'l-Kebîr*, 3/208.

Altıncı çeşit sihir: İlaç, yiyecek ve yağlarda bulunan bir takım özelliklerinden istifâde edilerek yapılan sihirdir. Bil ki bu özellikleri inkâr etmeye imkân yoktur. Çünkü mîknâsın etkisi gözle görülmektedir.

İbn Kesîr şöyle der: Bu tür büyü arasına fakirlik⁽¹⁰³⁾ iddiasında bulunup halktan cahil kimseleri bu özelliklerle kandıran kişilerin yaptıkları işler de girer. Bu gibileri ateş elle karıştırmak ve yılanları çiplak elle tutmak vb. imkânsız işleri yaptıklarını iddia ederler.⁽¹⁰⁴⁾

Derim ki: Bu çeşidin sihir sayılması, sihri hile ve aldatma olarak tarif edenlere göredir. Buradan anlaşılmaktadır ki, bu sihir türü, cahil insanları aldatıp paralarını alma türünden bir aldatmaca olup yasak olan kisma dâhildir.

Yedinci çeşit sihir: Kalbi bağlamak ve aklı çelmektir. Şöyledi ki, bu sihri yapan İsm-i Â'zam duasını bildiğini, cinlerin kendisine itaat edip birçok işte kendisine boyun eğdiklerini iddia eder. Onun bu sözlerini dinleyen kimse kît akıllı ve temyiz kabiliyeti zayıf birisi olduğunda bunların gerçek olduğuna inanır ve kalbi onlarla bağlanır. Böylece bu kimsede bir çeşit korku ve endişe meydana gelir. Korku meydana geldiğinde de duyuları zayıflar ve böylece büyüğü ona istediğini yapabilir.

İbn Kesîr de şöyle der: Bu şekilde yapılan sihir türüne “tenbele” denir ki o, ancak aklı kît olan insanlara işler. Feraset ilmi, olgun akıllı olanlarla kît akıllı olanları birbirin-

(103) Burada kendilerine has bir takım olağanüstü haller ortaya koyan Hint fakirleri kastedilmektedir. (Çeviren)

(104) *Tefsîru İbn Kesîr*, 1/209; *et-Tefsîru'l-Kebîr*, 3/208.

den ayırt etmeyi sağlayan bilgiler içermektedir. "Tenbele" yapan kişi de eğer feraset ilminde maharetli ise insanlar içinde kimin kendisine boyun egeeceğini kimin eğmeyeceğini iyi bilir.⁽¹⁰⁵⁾

Bu çeşit sihir -her ne kadar ehli tarafından şirke bulaşmadan yapılabilmesi mümkün ise de- temelde yalan, hile ve başkalarını küçük görmeye dayalıdır ve onu yapan kişi eğer isterse insanların mallarını haksız yollarla alma imkânına sahiptir. Yine bu çeşit sihri yapan kişi, kit akıllı kimselerin kendisini tazim etmesine, ondan korkup kendisine yağcılık etmelerine ve böylece onların kendisine tapmalarına neden olabilir. Ki o zaman da bu kişi bir tağût olmuş olur. Dolayısıyla da onun yaptığı bütün bu işler haramdır.⁽¹⁰⁶⁾

Sekizinci çeşit sihir: Nemîme (insanların arasını bozma amaçlı laf taşıma) ve gizli yollardan yapılan kıskırtmacılık. Bu, insanlar arasında gâyet yaygındır.⁽¹⁰⁷⁾

İbn Kesîr de şöyle der:

Nemîme iki kısımdır: Bazen insanların arasını açmak ve müminleri bölüp parçalamak şeklinde olur. Bunun haram olduğu konusunda ittifak vardır. Ancak insanların arasını düzeltmek ve müminleri birleştirmek için olursa bu, caizdir. Nitekim Ümmü Kulsûm binti Ukbâ b. Ebî Muayyît *radîyâllâhu anhâ*'nın -Peygamber *sallallâhu aleyhi ve sellem*'e biat eden ilk muhâcir kadınlardandır- rivâyet ettiği bir ha-

(105) *Tefsîru İbn Kesîr*, 1/209; *et-Tefsîru'l-Kebîr*, 3/208.

(106) Bkz. *Kitâbu's-Sîhr Beyne'l-Hâkîka ve'l-Hayâl*, s. 24.

(107) Buraya kadar sayılan sekiz çeşit sihir, Râzî'nin sihri taksimine gôredir.

diste Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: “İnsanların arasını düzeltten, hayır söyleyen ve hayır söz taşıyan kişi yalancı değildir.”⁽¹⁰⁸⁾ Hadisin lafzı Müslim'e aittir.

Ya da nemime, kâfirlerin birliğini bozmak ve onların başarısız olması için çalışmak şeklinde olur. Bu da istenilen bir durumdur. Nitekim bir hadiste: “Harp hiledir.”⁽¹⁰⁹⁾ buyrulmuştur.⁽¹¹⁰⁾

Dokuzuncu çeşit sihir: Anlaşmaya dayalı kehanet ve falcılıktır. Bunun usûlü -bazı kâhin ve falcıların yaptığı üzere- söyledir: Onlar, insanların sırlarını öğrenmeleri için bazı kişileri görevlendirirler. Yanlarına bu insanlardan birisi geldiği zaman adamlarından aldıkları bilgileri gelen şahsa anlatırlar ve bu anlattıklarını cin ve şeytanların kendilerine haber verdigini söylerler. Yine bir takım rukye ve tilsimler vasıtasiyla cin ve şeytanlarla bağlantı kurduklarını, onların kendilerine itaat ettiklerini ve gabya dâir bilgiler verdiklerini iddia ederler. İnsanlar da onlara inanır. Hâlbuki onların yaptıkları, bu iş için tuttukları adamlarla anlaşmayarak bilgi toplamaktan başka bir şey değildir.⁽¹¹¹⁾

Derim ki: Bu çeşit sihirde Allah'tan başka hiç kimseının bilemeyeceği gaybi bilme iddiası ve insanları aldatma söz konusudur. Dolayısıyla o da yasak, yani haram olan sihir çeşitlerindendir.

(108) Buhârî, Kitâbu's-sulh, hadis no: 3; Müslim, Kitâbu'l-birr ve's-sila ve'l-edeb, Bâbu tahrîmi'l-kezib ve beyâni'l-mubâh minh, hadis no: 2605.

(109) Buhârî, Bâbu “el-Harbu had'atun”, hadis no: 2866, 3/1102.

(110) Bkz. *Tefsîru İbn Kesîr*, 1/209

(111) Bkz. Sâbûnî, *Ravâiu'l-Beyân fi Tefsîri Âyâti'l-Ahkâm*, 1/79.

Onuncu çeşit sihir: Ebced harflerine ait belirli rakamları kullanarak yapılan sihirdir. Şöyled ki bu harflerin her birine karşılık gelen belli bir sayı vardır ve bu işi yapanlar; insan, zaman, mekân vs. adlarını bu sayılarla göre hesaplarlar. Özel bazı toplama ve çıkarma işlemleri yaparak bir takım sonuçlar çıkarırlar ve bunu astronomi bilginlerince bilinen on iki burçla ilişkilendirirler. Sonra bu esaslara dayanarak iyi ya da kötü talih gibi şeytanların kendilerine ilham ettiği konularda açıklamalar yaparlar. Onların çoğu, bu amaçla adları değiştirirler ve bu şekilde karı ile kocanın arasını ayıırlar. Eğer karı ile koca bir evde bulunacak olursa ikisinden birinin yaşamayaçığını inanılır.

Hafız el-Hakemî *rahmetullahi aleyh* de şöyle der:

“Bu işleri yapan, sanki annesinin karnındaki ceninin (kaderiyle ilgili bazı bilgileri) yazmakla görevli olan melektir! Hayır, Allah'a yeminle söylüyorum ki, o yazıcı melek dahi Rabbi'ne sormadıkça ceninin erkek mi dişi mi, iyi ta-lihli (mümin) mi kötü talihli (kafir) mi olduğunu, rızkını ve ecelini bilemez. Zira bunları Allah ona bildirir ve o da buna göre yazar.

İşte bu işi yapan yalancı ve iftiracı kişi, Allah'ın kendisine sakladığı bilgileri bildiğini ve onları kendinin icat ettiği sanat ve uydurduğu bir takım hilelerle anlayabildiğini iddia etmektedir. Bu ise rububiyyet alanında Allah'a koşulan en büyük şirklerden biridir. Dolayısıyla bu konularda onu tasdik eden ve ona inanan kişi -Allah korusun- kâfir olur.⁽¹¹²⁾

(112) Bkz. Hafız b. Ahmed el-Hakemî (ö. 1377 h.), *Meâricu'l-Kabûl ve Sullemu'l-Vusûl ilâ İlmi'l-Usûl*, İdârâtu'l-Buhûsi'l-İlmîyye ve'l-İftâ ve'd-Da've ve'l-İrşâd, 1/524.

On birinci çeşit sihir: Yıldızların hareketlerine, yön-gelerindeki dönüşlerine, doğuşlarına, aynı hızaya gelme-lerine ve ayrılmalarına bakarak bir takım sonuçlar çıkar-maktır (münecceimlik). Bu işi yapanlar, bu yıldızlardan her birinin her hareketinde kendine has etkileri olduğuna ina-nırlar. Ayrıca onların diğer bir yıldızla aynı hızaya gelmesi anına has fiyatların düşmesi ve yükselmesi, rüzgârların esmesi ve durması, bir takım olayların gerçekleşmesi gibi daha başka etkilerinin olduğunu kabul ederler. Ve bütün bu olayları istisnasız yıldızlara bağlarlar.⁽¹¹³⁾

İbn Teymiyye *rahmetullahi aleyh* şöyle der:⁽¹¹⁴⁾ Yeryüzü olaylarını semâvî bir takım hallere bağlamak ve semavî güçlerle yeryüzü güçlerini birleştirmek Kitap, Sünnet ve ümmetin icmasıyla sabit haram bir iştir. Hatta bu iş, bütün şeriatlarda bütün peygamberlerin diliyle haram kılınmıştır. Nitekim Allah teâlâ şöyle buyurmaktadır: “*Büyükü ise, nere-ye varsa (ne yapsa) iflah olmaz.*”⁽¹¹⁵⁾

“*Onlar ‘cibt’ ve ‘tâğıt’ a iman ediyorlar.*”⁽¹¹⁶⁾

Ömer b. el-Hattâb *radiyallâhu anh* ve diğerleri: “Cibt, si-hirdir.” demişlerdir. Yine Buhârî ve Müslim, Zeyd b. Hâlid’in şöyle dediğini rivâyet etmişlerdir:

“Allah Rasûlü *sallallâhu aleyhi ve sellem*, Hudeybiye’de geceleyin yağan yağmurun ardından bize hitaben: “*Rab-*

(113) İbn Teymiyye, Ahmed b. Abdisselâm el-Harrânî (ö. 728 h.), *Fetâvâ İbn Teymiyye*, 1. bsk., 35/189-197; *Teyşîru'l-Azîzi'l-Hamîd*, 441-442.

(114) *Fetâvâ İbn Teymiyye*, 35/190-194. Ayrıca bkz. *Meâricu'l-Kabûl*, 1/524.

(115) Tâhâ, 69.

(116) Nisâ, 51.

biniz ne buyurdu biliyor musunuz?” diye sordu. Biz: Allah ve Rasûlü daha iyi bilir, dedik. Bunun üzerine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dedi: “(*Allah buyurdu ki: Kul-larımdan bir kısmı bana iman ederek, bir kısmı da kâfir olarak sabahladı. Allah’ın lütfu ve rahmeti sayesinde yağmura kavuştuk, diyenler bana iman etmiş, yıldızları ise inkâr etmiştir. Falan ve filan yıldızın batması ya da doğması sayesinde yağmura kavuştuk, diyenler ise beni inkâr etmiş, yıldızlara iman etmiştir.*)”⁽¹¹⁷⁾

Derim ki: Sihrin bu çeşidine, yıldızların fayda ve zarar verebileceğine inanma, onlara bir kısım ibâdetlerde bulunma ve insanları aldatma söz konusudur ve bu sebeple haramdır. Ondan uzak durmak, yapanları engellemek ve cezalandırmak gereklidir.

On ikinci çeşit sihir: Ayın yirmi sekiz evresine bakılarak bunlardan bir takım sonuçlar çıkarmaktır. Şöyle ki ayın, bu yirmi sekiz evrenin her birinde bir takım etkilere sahip olduğuna, bunun uğur ya da uğursuzluğa ve birleşme ya da ayrılmaya neden olduğuna inanılır. Bütün bunların doğru olduğuna inanmak, Allah ve Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*’e karşı gelmek, Allah’ın şeriatını ve indirdiği Kitâb’ı yalanlamak ve şeytanın yaldızlı sözlerinin peşine takılmak demektir. Allah bu konuda hiçbir delil indirmemiştir. Zira ay, yıldız vb. Allah’ın yoktan var ettiği, O’nun emir ve idaresiyle hareket eden birer varlıktır. Dolayısıyla da onlar, ne kendileri ne de bir başka varlık üzerinde tesir

(117) Muslim, Kitâbu'l-îmân, Bâbu beyâni kufri men kêle mutîrnâ bi'n-nev'i, hadis no: 71.

icra edemez ve herhangi bir hareket ya da durgunluğa neden olamazlar.⁽¹¹⁸⁾

On üçüncü çeşit sihir: Düğüm atıp üzerine üfleyerek yapılan sihirdir. Nitekim Allah teâlâ şöyle buyurmaktadır: “*De ki: Sabahin Rabbine sığınırım!... düğümlere üfleyen (sihir yapan) kadınların şerrinden...*”⁽¹¹⁹⁾ Yine Âişe *radîyallâhu anhâ*’dan rivâyet edilen Lebîd b. el-‘Asam’ın Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’e yaptığı sihir ve muavvizeteyn (Felak ve Nâs) sûrelerinin nûzûlü hakkındaki hadiste, Cibrîl *aleyhisselâm*’in bu iki sûreyle Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’e rukye yapıp okuduğundan ve her âyette bir düğüm çözüldüğünden söz edilmektedir.⁽¹²⁰⁾

Bu tür sihrin şirk olmasının sebebi, onu yapanın amacını gerçekleştirmek için şeytanlardan yardım istemesidir. Şeytanlar ise itaat, dua, onların adlarını zikretmek sûretille yardım istemek gibi kendi isteklerini yerine getirmedikçe onun istedığını yapmazlar. Bu ise şirktir. Zira bunları yapmadan sadece düğüm atıp ona üflemek hiç kimse üzerinde bir etki oluşturmaz. En iyisini Allah bılır.⁽¹²¹⁾

On dördüncü çeşit sihir: Tilsimlerla yapılan sihirdir. Tilsim, üzerine özel bazı isimlerin nakşedildiği madenî ya da benzeri bir nesnedir. Bu işi yapanlar, tilsimlerin felek ve yıldızlarla bağlantısı olduğunu ve o tilsimlarda tabiat kanunlarını bağlayan bir özellik bulunduğuunu iddia ederler.

(118) Bkz. *Meâricu'l-Kabûl*, 1/524; *Fetâvâ İbn Teymiyye*, 35/171, 192; *Teyârî'l-Azîzi'l-Hamîd*, 441-442.

(119) Felak, 1-4.

(120) Hadisin tâhirci daha önce geçmiştî. Bkz. s. XXX

(121) Bkz. *Kitâbu's-Sîr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, s. 28.

Ancak bu özellik, sadece bu işleri yapmaya elverişli olan bir kişi elinde etki gösterir.⁽¹²²⁾

Gerçekte bu tür sihrin zararı, kişinin aklının kit ve temyiz kabiliyetinin zayıf oluşunun bir neticesidir. Yoksa büyüğünün yaptığı bütün bu işlerin, ilaçların kendine has özelliklerinden kaynaklanan etkisine benzer gerçek bir etkisi yoktur.⁽¹²³⁾

Bu tür sihrin haram olduğunda şüphe yoktur. Eğer yapılan iş hileye dayalı ise, bu bir yalan ve aldatmacadır. Eğer cinler vasıtıyla yapılıyorsa onu yapan şirkedeki düşmüş olur.⁽¹²⁴⁾

On beşinci çeşit sihir: Hîmyâdır (hipnotizma). Hîmyâ, feleklerin bir takım hallerine izafe edilen semavî özeliliklerden meydana gelir. Bu özelliklerden herhangi biri kullanılarak sihir yapılan kişiye, büyücülerin bildiği bir takım haller olur. Mesela onun idrakini kapatır ya da ona bir tür etki yapar ve onun durumu tipki uyuyan kimsenin durmından farksız bir hal alır. Öyle ki ona çok kısa bir müddet içinde uzun yıllar geçmiş gibi gelir.⁽¹²⁵⁾

Muhtemeldir ki kendisine bu işin yapıldığı kişinin üzerinde oluşan bu tür etkiler, şeytanların ruha hâkim olup onu kontrol altına almasından, o kişinin duygularını

(122) Bkz. *Kitâbu's-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, s. 26. İbn Hazm'ın *el-Fîsâl fi'l-Mîlîl ve'l-Ehvâl ve'n-Nîhal* adlı eseri 5/101-102'den naklen.

(123) A.g.e.

(124) A.g.e.

(125) A.g.e. s. 32. *Hâşîyetu İbn Âbîdîn*, 1/45'ten naklen. *Edvâ'u'l-Beyân*, 4/452.

harekete geçirdikten sonra düşünceleriyle oynamalarından, bu iş onu etkilemeden önce de onun zihnini buna hazırlamaları ve sonra da onu kullanmalarından kaynaklanmaktadır. Yine beden üzerindeki bu etkiler, vücuttaki bazı kan damarlarına baskı uygulamak gibi nedenlerle de olabilir. Bu hal içerisindeyken o kişinin zihninde canlanan her şey, aslı olmayan birer hayalde ibarettir. En iyisini Allah bilir.

Derim ki: Bu tür sihirde, sıhri yapanın şeytanlarla yardımlaşması ve insanlara zarar vermesi söz konusudur. Dolayısıyla da o, yasak olan sıhir çeşitlerine dâhil olup haramdır.

II. SİHIR YAPMANIN VE ÖĞRENMENİN HÜKMÜ

A. Sihir Yapmanın Hükümü

Sihir yapmak haramdır. İmam Nevehî bu konuda icma olduğunu nakletmiştir. Ayrıca o, büyük günahlardan biridir. Sihir yapmanın haram olduğunu dâir pek çok delil vardır. Bazıları şunlardır:

1. "Sağ elindekini at da, onların yaptıklarını yutsun. Yaptıkları, sadece bir büyücü hilesidir. Büyücü ise, nereye varsa (ne yapsa) iflah olmaz."⁽¹²⁶⁾

2. "Hâlbuki Süleyman (büyüyü yapıp) kâfir olmadı. Ancak şeytanlar kâfir oldular. Çünkü insanlara sıhri öğretiyordular..."⁽¹²⁷⁾

(126) Tâhâ, 69.

(127) Bakara, 102.

Bu âyette Allah teâlâ, sihri şeytanların öğrettiğini ifade etmiştir. Devamlı da: “Onlar, kendilerine fayda veren değil zarar veren şeyleri öğreniyorlar” buyurarak sihrin faydası olmadığını, aksine zararlı olduğunu bildirmiştir.

3. Yine Allah teâlâ, Firavun'un büyütülerinden bahsederken onların ağzından: “Bize, hatalarımızı ve senin bize zorla yaptırdığın sihri bağışlaması için Rabbimize iman ettik. Allah, (mükâfati) en hayırlı ve (cezası) en sürekli olandır”⁽¹²⁸⁾ buyurarak, büyütülerin Allah'tan, yaptıkları sihri bağışlamasını istediklerini bildirmiştir. Bu da sihrin günah olduğunu gösterir.

4. Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* de: “Helak edici yedi (büyük gınahtan) sakınin...: Allah'a şirk koşmak, sihir yapmak...”⁽¹²⁹⁾ buyurmuştur.⁽¹³⁰⁾

Derim ki: Sihrin tarifinde ya da sihir çeşitleri arasında zikredilerek sihir kapsamına sokulan bir takım fiiller vardır ki bunlar, yapanın kâfir olmasına ve tevbesinin kabul edilmemesine neden olan şer'î anlamdaki sihrin kapsamına girmez. Bu tür fiillere ya mecazî olarak ya da o işleri yapan kişinin karşı tarafın fikrini değiştirip onu kendi yanına çekmesi dolayısıyla sihir adı verilir. Bu sonucusu da ya bâtila çekmek için yapılır ki bu haramdır; ya da hak, hakikat ve

(128) Tâhâ, 73.

(129) Buhârî, Kitâbu'l-vasâyâ, Bâbu kavlillahi teâlâ: İnnellezîne ye'ku'lûne emvâle'l-yetâmâ zulmen..., hadis no: 2615; Müslim, Kitâbu'l-îmân, Bâbu beyâni'l-kebâir ve ekberihâ, hadis no: 89.

(130) Bkz. *Ravdatu't-Tâlibîn*, 9/346; *Metâlibu Uli'n-Nuhâ*, 6/303-304; *Keşşâfu Istlâhâti'l-Funûn*, 3/648; *Tefsîru'l-Beydâvî*, 1/175. el-Mevsûatu'l-Fîkhiyye'den naklen verilmiştir, bzk. 2. bsk., Dâru's-Selâsil, Kuveyt, 1404 h., 24/263-264.

İslâm'a yardım amacıyla olur ki bu da müstehaptır. Şimdi bu kısma giren fiilleri açıklayacağız:

1. Beyân: Beyân, belağat ve fesahat (güzel ve etkili konuşma) demektir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "Beyân'ın bir kısmı sihirdir."⁽¹³¹⁾ Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* diğer bir hadisinde ise şöyle buyurur: "Ben sadece bir beşerim. Sizler karara bağlamam için davalarınızı bana getiriyorsunuz. Olur ki sizden biriniz, delilini diğerinden daha iyi anlatımla ortaya koyabilir. Ben de dinlediğime göre o kimsenin lehinde huküm veririm. Kardeşinin hakkı olan bir konuda kimin lehine huküm vermişsem, (bilsin ki) o cehennemden bir parçadır."⁽¹³²⁾

Sa'sa'a b. Sûhân şöyle demiştir:

"Allah'ın Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* doğru söylemiştir. Zira bir kişi haksız olabilir, ancak o, delillerini hak sahibinden daha iyi bir anlatımla ortaya koyar ve açıklamalarıyla insanları büyüler. Ve böylece davayı kazanır."

İbn Abdilberr, ilk hadisle ilgili olarak şöyle der:

"Bazları, hadiste "beyân"ın (sihre benzetilmesi dola'yısıyla) yerıldığı yorumunu yapmışlardır. Zira sihir, yerilmiş kötü bir iştir. İlim ehlinin çoğunuğu ve edebiyatçılarsa hadiste beyânın övüldüğü görüşündedirler. Zira Allah teâlâ da beyânı övmüştür."⁽¹³³⁾

(131) Hadisin tahrici daha önce geçmiştir.

(132) Buhârî, Kitâbu's-şehâdât, Bâbu men ekâme'l-beyyinete ba>de>l-yemîn, hadis no: 2534. Müslim, Kitâbu'l-Akdiye, Bâbu'l-hukmi fi'zâhir ve'l-lahni bî'l-hucce, hadis no: 1713. Hadisin sonunda "Sakin onu almasın." ilavesi de vardır.

(133) Bkz. Rahmân, 4. (Çeviren)

İbn Abdilberr devamla şöyle demektedir: “Ömer b. Abdilazîz, kendisinden bir ihtiyacını yerine getirmesini isteyen ve bunu güzel bir dille ifade eden adamın sözlerini beğenmiş ve şöyle demiştir: “Allah'a yemin olsun ki işte bu, helal olan sihirdir.”

Bu iki görüşten ilki daha doğrudur. Zira hadiste kas-tedilen beyân, muhatabı kandırıp aldatmaya ve bâtil hak sûretinde göstermeye yönelik olan konuşmadır. Nitekim bir şair şöyle der:

*“Yıldızlı sözle bâtil süslenir,
Hak ise hep kötü ifade edilir.”*

Hadiste güzel bir benzetme söz konusudur. Zira beyân, sanki sihir etkisi yapar ve hakkı bâtil, bâtil hak sûretinde gösterir. Böylece cahillerin kalpleri ona meyleder ve neti-cede onlar, bâtil kabul edip hakkı reddederler.

Bu konuda şöyle bir yorum da yapılmıştır: Hadiste, bö-bürlenme, haksız tartışmalar vb. konulardaki beyân kaste-dilmektedir. Nitekim Temîm kabilesine mensup iki şahsın Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem'*in huzurunda birbirleri-ne karşı soylarıyla övünmesi ve birbirlerinin neseplerine dil uzatmaları ile ilgili kîssa da bunu göstermektedir.

Ancak hakkı desteklemek amacıyla hakikati beyân etmeye gelince bu, gücü yeten her müslümana farzdır ve Allah yolunda cihâddan sayılır.⁽¹³⁴⁾

2. Nemîme: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* nemî-

(134) Bkz. *Fethu'l-Mecîd*, s. 290; *ed-Durrun'n-Nâdîd*, s. 178; *Teyâru'l-Azîzi'l-Hamîd*, s. 353-354; *Meâricu'l-Kâbûl*, 1/528.

meyi sihir olarak adlandırmış ve şöyle buyurmuştur: “Adh nedir, size söyleyeyim mi? O, nemîmedir. İnsanlar arasında laf taşımaktır.”⁽¹³⁵⁾

“Adh”, Kureş lehçesinde sihir demektir. Onlar, büyüğe “âdîh” derler. Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* nemimeyi sihir demiştir; çünkü nemime, karı ile kocanın ve birbirini seven diğer insanların arasını ayırma konusunda sihir etkisi yapar. Hatta bu ayırma, nemîmede daha çoktur. Zira nemime, iki kardeş arasında düşmanlığı kıskırtır ve barış içinde olan iki kişi arasında savaşı fitiller. Nitekim bunlar, herkesçe bilinen ve şahit olunan hallerdir. Yine âyetlerde ve pek çok hadiste nemime yapan kişi aleyhinde tehditler varid olmuştur.

İbn Abdilberr, Yahyâ b. Ebî Kesîr’den naklen şöyle der: “Nemimeci ve yalancı, büyüğünün bir senede yapamayaçağı kötülüğü bir saatte yapar.”

Ebu'l-Hattâb da *Uyûnu'l-Mesâil*'de şöyle der: “Nemime ve insanların arasını bozmak da sihirden sayılır.” *el-Furû'* adlı eserinde ise şöyle der: “Bunun sebebi, nemime yapanın söz ve fiiliyle, tuzak ve hiledekine benzer bir zarar vermeyi amaçlamış olmasıdır. Bu yönyle o, sihre çok benzemektedir. Bu, örf ve adetle bilinen bir durum-

(135) Abdullah b. Mes'ûd *radîyallâhu anh'*dan şöyle rivâyet edilmiştir: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* söyle buyurdu: “Adh nedir, size söyleyeyim mi? O, nemîmedir. İnsanlar arasında laf taşımaktır.” Şüphesiz Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* söyle buyurdu: “İnsan doğru sözlü olmaya devam eder; ta ki siddik (özü sözü doğru) olarak yazılır. Yine yalan söylemeye devam eder de ta ki çok yalancı olarak yazılır.” Müslim, *Kitabu'l-birr vesila ve'l-edeb*, Babu tahrîmi'n-nemîme, 28, hadis no: 102.

dur. Yine nemimenin etkisi ve neticeleri, sihirle aynı hatta ondan daha fazladır. Dolayısıyla da birbirine denk ya da yakın olan iki şeyi eşit sayma babından nemimeye de da sihrin hükmü verilir. Ancak şu da belirtilir: Büyücü, sihir vasfindan dolayı kâfir olur. Sihir ise özel bir durumdur ve hakkında özel bir delil vardır. Nemime yapan ise büyücü değildir. Ancak onun yaptığı iş, büyüğünün yaptığı işe aynı etkiyi gösterir. Bu nedenle de ona, sihre has olan küfür ve tevbenin kabul edilmemesi hükümleri hariç büyüğyle aynı hükmü verilir.” Alıntı özetle burada sona erdi.⁽¹³⁶⁾

Nemimeyi yasaklayan âyet ve hadisler vardır. Ancak kâfirleri aldatmak, birliklerini bozmak, güçlerini kırmak ve müslümanları onlara galip kılmak amacıyla yapılan nemime, cihâdin en büyüğü, en faydalısı ve kâfirlere en ağır hasarı verenidir. Nitekim Nuaym b. Mes'ûd el-Ğatafânî *radîyâllâhu anh* da bizzat Allah Rasûlü *sallallâhu aleyhi ve sellem'*in izniyle Hendek savaşında düşmanın birliğini bozmak amacıyla aynısını yapmış, neticede Kureyşli müşriklerle Kurayzaogulları yahudilerinin arasını açmış ve bu sayede Allah teâlâ düşmanın amacına ulaşmasına engel olmuştur.⁽¹³⁷⁾

Fâkihlerden bir kısmı, hile ve kandırmaca türünden olan sihirle diğerlerini birbirinden ayırmış ve ilkinin mubah olduğunu söylemişlerdir. Yani bu sihir, bir tür eğlence olduğundan dolayı insanlara zarar vermek ve onları korutmak gibi haramlara vesile olmadığı sürece mubahtır,

(136) Bkz. *Fethu'l-Mecîd*, s. 289; *Meâricu'l-Kabûl*, 1/528; *ed-Durrûn'n-Nâdîd*, s. 177; *Teysîru'l-Azîzî'l-Hamîd*, s. 352.

(137) Bkz. bir önceki dipnotta verilen kaynaklar.

demişlerdir. Beydâvî şöyle der: “Hokkabazların bir takım alet ve ilaçların yardımıyla yaptıkları insanı şaşırtan işler ya da el çabukluğu ile yapılan sihir, kötü bir şey değildir. Bunlara mecazî olarak ya da bir takım incelikler içermelerinden dolayı sihir adı verilmiştir.”⁽¹³⁸⁾

B. Sihir Öğrenmenin Hükümü

Fakihler, sihir yapmanın hükmünde ihtilaf etmemekle birlikte, sihri öğrenmenin hükmünde ihtilafa düşmüşlerdir. Fakihlerin çoğunluğuna -Hanefiler, Mâlikîler ve Hanbelîlere- göre sihir öğrenmek haramdır ve küfürdür. Hanefilerden bir kısmı, bazı durumları bundan hariç tutmuşlardır. Nitekim İbn Âbidîn, *Zehîratu'n-Nâzîr*'dan şöyle nakletmiştir: Harp ehlinden olan büyüğünün sihrine karşı koymak için sihri öğrenmek farzdır. Karı ile kocanın arasını bulmak için öğrenmek ise caizdir.

Ancak bazı Hanefiler, Peygamber *sallallahu aleyni ve sellem*'in şu hadisini delil göstererek buna karşı çıkmışlardır: “(Dine aykırı olan) rukye, koruyucu muska/nazarlık ve “tivele” şirkir”⁽¹³⁹⁾ “Tivele”, cahiliye döneminde insanların yaptığı ve kadını kocasına sevdirdiğini iddia ettikleri bir tür sihirdir.

(138) Bkz. *Ravdatu't-Tâlibîn*, 9/346; *Metâlibu Uli'n-Nuhâ*, 6/303-304; *Keşşâfu Istilâhâti'l-Funûn*, 3/648; *Tefsîru'l-Beydâvî*, 1/175. *el-Mevsûatu'l-Fikhiyye* 24/263-264'den naklen verilmiştir.

(139) Hâkim, *Müstedrek*, *Dâiratu'l-Meârifi'l-Usmâniyye* baskısı, 4/418. (*Müstedrek*'teki rivâyette “tivele” (“tivele” diye de okunabilmektedir) değil “tevîlie” lafzı geçmektedir. “Tivele”, lafzinin geçtiği rivâyetler için bkz. Ebû Dâvûd, *Tâb*, 17; İbn Mâce, *Tâb*, 39; *Müstedrek*, 1/381. Çeviren)

Mâlikîlerden Tartûşî de sihir öğrenmenin küfür olduğu konusunda şu âyeti delil getirmiştir: "Hâlbuki Süleyman (büyük yapıp) kâfir olmadı. Ancak şeytanlar kâfir oldular. Çünkü insanlara sihri öğretiyorlardı... Hâlbuki o iki melek, herkese: Biz ancak imtihan için gönderildik, sakin kâfir olmayasınız, demeden hiç kimseye öğretmezlerdi."⁽¹⁴⁰⁾ Yani sihri öğrenip de kâfir olmayın, demektir. Yine sihir, ancak sihir sayesinde maddeleri değiştirme gücü olduğuna inanınan kimseler tarafından yapılabılır ki, böyle bir şeye inanmak küfürdür. Karâfî⁽¹⁴¹⁾ de şöyle der: Yani zâhiren küfrüne hükmedilir. Çünkü sihri öğrenmek, yıldızlara tapınmak ve onlardan istekte bulunmak gibi bir küfre bulaşmadan mümkün olmaz.

Sonra Karâfî sihri, sîrf büyütülerin yaptığı işleri öğrenmek amacıyla -kitaptan okumak gibi- öğrenen kişi ile sihir öğrenirken bir yandan onu uygulayan kişiyi birbirinden ayırrı ve ilkinin kâfir olmayacağı, ancak ikincisinin yaptığı işin küfrü gerektirmesinden dolayı kâfir olacağını belirtir.

Şafîiler ise şöyle der: Sihri öğrenmek haramdır. Ancak bir fayda elde etmek veya bir zararı gidermek ya da onun hakikatini öğrenmek amacıyla olması hariç.⁽¹⁴²⁾

Derim ki: Fâkihlerin delillerini karşılaşlarında anlaşılıktadır ki, Hanefî, Mâlikî ve Hanbelîlerden oluşan çoğunluğun görüşü doğrudur. Çünkü sihri öğrenmek, şirk ve

(140) Bakara, 102.

(141) Ahmed b. İdrîs b. Abdirrahman es-Sunhâcî, bkz. İbn Ferhûn, *ed-Dîbâcu'l-Muzeheb*, 1/236.

(142) Bkz. *el-Mevsîatu'l-Fîkiyye*, 24/263-264.

Allah'tan başkasına tapınma içerir. Yine Allah teâlâ sihirde fayda değil zarar olduğunu bildirmiştir ve şöyle buyurmuştur: *“Onlar, kendilerine fayda veren değil, zarar veren şeyleri öğreniyorlar.”*⁽¹⁴³⁾ En doğrusunu Allah bilir.

III. SİHİR YAPANIN HÜKMÜ

Kurtubî *rahmetullahi aleyh* şöyle demektedir: “Müslüman ve zimmî büyüğünün hükmü hakkında fakihler farklı görüşlere sahiptir. İmam Malik, müslüman bir kişinin küfür içeren bir söz ile sihir yaptığı takdirde öldürüleceği, tevbe etmesinin istenmeyeceği ve tevbesinin de kabul olunmayacağı görüşündedir. Çünkü bu, zindigin ve zina edenin durumunda olduğu gibi gizlice yapılan bir iştir. Yine Allah teâlâ: *“Hâlbuki o iki melek, herkese: Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın kâfir olmayasınız, demeden hiç kimseye (sihir ilmini) öğretmezlerdi.”*⁽¹⁴⁴⁾ sözüyle sihri küfür olarak adlandırmıştır. Bu, aynı zamanda Ahmed b. Hanbel, Ebû Sevr, İshâk, Şafîî ve Ebû Hanîfe'nin de görüşüdür.

Büyücünün öldürüleceğine dâir hüküm, Ömer b. el-Hattâb, Osman b. Affân ve müminlerin annesi, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hanımı ve Ömer b. el-Hattâb'ın kızı Hafsa'dan da rivâyet edilmiştir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in de: *“Büyücüye uygulanacak had cezası, kılıçla boynunu vurmaktır.”*⁽¹⁴⁵⁾ dediği rivâyet edilmekte-

(143) Bakara, 102.

(144) Bakara, 102.

(145) Tirmizî, Kitâbu'l-hudûd, Bâbu mâ câe fi haddi's-sâhir, hadis no: 1460. Tirmizî, hadis için “sahih mevkuf” demiştir. Hadis, İsmail b. Müslim el-Mekkî tarikiyle rivâyet edilmiştir ki o, hadiste hîfz

dir. Yine Âişe *radîyallâhu anhâ*'dan kendisine sihir yapan bir cariyesini sattığı ve onun bedeli ile köle azad ettiği rivâyet edilmiştir.

İbnu'l-Münzir der ki: Bir erkek, küfür içeren bir söz söyleyerek sihir yaptığı kabul edecek olursa, tevbe etmediği takdirde öldürülmesi gereklidir. Bu hususta onun aleyhinde bir delil sabit olur ve bu delil de onun küfür olan bir söz söylediğini ortaya koyarsa hüküm yine aynıdır. Eğer kendisi ile büyü yaptığı söylediği sözler, küfrü gerektiren sözler değil ise öldürülmesi caiz değildir. Eğer sihir yaptığı kimsede kısası gerektiren bir zararın oluşmasına neden olmuş ve bunu da kasten yapmışsa ona kısas uygulanır. Eğer verdiği zarar, kısası gerektirmeyen türden olursa, o takdirde bunun diyetini ödemesi gereklidir.

Yine Ibnu'l-Münzir der ki: Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'in ashâbı bir mesele hakkında ihtilaf edecek olurlarsa, onların içinde görüşü Kitap ve Sünnet'e en yakın olana uymak gereklidir. Sahabe arasından sihir yapanın öldürülmesini emredenlerin sözünü ettiği sihir, küfrü ge-

yönden zayıftır. Yine İsmail b. Müslim el-Abdî el-Basîr tarihiyle de rivâyet edilmiştir ki Vekî' onun "sika" olduğunu söylemiştir. Yine bu hadis, Hasan el-Basîr'den de rivâyet edilmiştir. Cündeb'den sahibi olarak gelen rivâyet mevkutur. Yine bu hadisi Dârakutnî, Beyhakî ve Hâkim de rivâyet etmiş, Hâkim, hadis hakkında "sahîh-ğarîb" demiştir. Tirmîzî de *Kitâbu'l-Îlel*'de (2/624) söyle der: "Hadisi Muhammed'e -Buhârî'yi kastediyor- sordum, o şöyle dedi: Bu hadisin bir değeri yoktur. İsmail, cidden zayıftır." Zehebî de *el-Kebâir* adlı eserinde: "Bu rivâyet, Cündeb'in sözüdür." der ve onun her ne kadar zayıf olsa da tariklerinin çok olması dolayısıyla kuvvet kazandığını işaret eder. Şeyh el-Elbâni de bu rivâyeti *ed-Dâife*'de (hadis no: 2699) zikretmiş ve mevkûf olarak sahîh olduğunu belirtmiştir.

rektiren sihir olabilir. O zaman bu hüküm, Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünnetine uygun bir hüküm olur. Yine Âişe *radiyallâhu anhâ*'nın satılmasını emrettiği büyücü cariyenin büyüsünün küfür içermeyen büyü olması muh-temeldir.

Eğer bir kimse çıkışp da Cündeb'in Peygamber *sallal-lahu aleyhi ve sellem*'den rivâyet ettiği: "*Sihirbazın haddi bir kılıç darbesi ile boynunu vurmaktır*" hadisini delil gösterecek olursa şöyle deriz: Eğer bu hadis sahîh ise Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bu sözüyle sihri küfrü gerektiren büyüğünün öldürülmesini emretmiş olması muh-temeldir. Bu, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den rivâyet edilen: "*Müslüman bir kimsenin kanı ancak üç şeyden birisi ile he-lal olur...*" anlamındaki hadislere de uygun düşer."⁽¹⁴⁶⁾

Kurtubî şöyle der: "Bu, doğru bir görüştür. Zira müslümanların kanı himaye altındadır ve ancak kesin bir bilgiye dayalı olarak mubah kabul edilebilir. İhtilaf olan yerde de kesin bilgiden söz edilemez. En iyisini bilen Allah'tır."⁽¹⁴⁷⁾

Bazı âlimler de şöyle demiştir: Eğer işin ehli: "Sihir, ancak küfür ve (Allah'a karşı) büyüğlenme ya da şeytanın tazim edilmesi ile yapılabilir" diyecek olurlarsa, o takdirde sihir küfrün bir delili olur. En iyisini Allah bilir.

İmam Şafîî'den şöyle rivâyet edilmiştir: Büyücü, bü-

(146) Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 2/47.

(147) *es-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl* adlı kitabın yazarı, bu görüşün İmam Şafîî'nin delillerinden biri olduğunu zikreder. Bkz. s. 168. Araştırma neticesinde ortaya çıktı ki bu, Kurtubî *rahmetul-lahi aleyh*'in sözüdür. Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 3. bsk., Dâru'l-Kutubi'l-Misriyye, 2/48.

yüsü sebebiyle birisini öldürmedikçe ve: “Ben, onu öldürmeyi kastetmişim” demedikçe öldürülmez. Eğer “Ben onu öldürmeyi kastetmemiştim” derse öldürülmez. Ancak bu durumda o, hata yoluyla öldürmede olduğu gibi diyet öder. Eğer yaptığı sihirle birine zarar verirse, verdiği zarar oranında cezalandırılır.

İbnu'l-Arabi ise der ki: Bu görüş, iki açıdan bâtildir: İlk olarak, İmam Şafîî, sihrin gerçekten ne olduğunu bilememiştir. Zira hakikatte sihir, derleme bir takım sözlerdir ki bu sözlerle Allah teâlâ'dan başkası tazim edilir ve O'ndan başkasına bir takım güçler ve olaylar nispet edilir. İkincisi, Yüce Allah, Kitabı'nda sihrin küfür olduğunu açıkça ifade ederek şöyle buyurmaktadır: “*Hâlbuki Süleyman (büyüyü yapıp) kâfir olmadı. Ancak şeytanlar*” sihir yapmak ve öğretmek sûretille “kâfir oldular.” Hârût ve Mârût da insanlara: “*Biz ancak bir imtihanız, sakın kâfir olma!*”⁽¹⁴⁸⁾ diyorlardı. İşte bunlar, açıklama amaçlı yapılmış manayı pekiştirici ifadelerdir.”⁽¹⁴⁹⁾

Sahîh-i Buhâri'de Becâle⁽¹⁵⁰⁾ b. Abde'nin şöyle dediği rivâyet edilmektedir: “Ömer b. el-Hattâb: “Erkek ve kadın bütün büyücülerini öldürün” diye ferman yayınladı. Biz de üç kadın büyülüyü öldürdük.”⁽¹⁵¹⁾

Bu rivâyet, erkek ve kadın büyücülerin öldürülme-

(148) Bakara, 102.

(149) Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 2/47-49.

(150) Becâle b. Abde, Ahnef b. Kays'in amcası Cez' b. Muâviye'nin kâtibi idi.

(151) Bkz. *Fethu'l-Bârî*, 11/402, Kitâbu't-tib, Bâbu's-sihr; *Teyâru'l-Azîzi'l-Hamîd*, s. 340-341.

si konusunda gâyet açıkta. Ayrıca o, büyüğünün öldürülmesi görüşünde olan çoğunluğun delilleri arasındadır. Rivâyetin zâhiri, büyüğünün tevbe etmesi istenmeden öldürülmesini göstermektedir. Ahmed b. Hanbel'den rivâyet edilen meşhur görüş de bu şekildedir. Yine İmam Mâlik de aynı görüşü benimsemiş ve şöyle demiştir: Sahabe, büyülerden tevbe etmelerini istememiştir. Ayrıca büyüğünün sahip olduğu sihir bilgisi, tevbe etmekle yok olmaz.

Ahmed b. Hanbel'den rivâyet edilen diğer bir görüşe göre, büyüğünün tevbe etmesi istenir. Eğer tevbe ederse tevbesi kabul edilir ve serbest bırakılır. İmam Şâfiî de söyle demiştir: Büyüüğünün tevbe etmesi istenir ve tevbesi de kabul edilir. Çünkü onun günahı şirkten büyük değildir. Hâlbuki müşrik bile tevbeye davet edilir ve tevbesi de kabul edilir. Aynı şekilde büyüğü ve sahip olduğu sihir bilgisi onun tevbe etmesine engel değildir. Ehl-i Kitâb'tan olan büyüğünün müslüman olabilmesi de buna delildir. Yine bu sebepledir ki, Firavun'un büyülerinin imanı ve tevbesi makbul sayılmıştır.⁽¹⁵²⁾

İmam Şâfiî'nin delillerine cevap:

1. Eğer büyüğünün tevbeye çağrılmaması gerekli olsaydı, sahaba bunu yapardı ya da bu konuda açıklamada bulunurdu.

2. İmam Şâfiî'nin büyüğüyü müşriğe kıyas etmesi doğru değildir. Çünkü büyüğünün zararı müşrikten daha çok ve durumu onunkinden daha karışiktır.

(152) Bkz. *Tefsîru'l-Azîzi'l-Hamîd*, s. 340-344; *Fethu'l-Mecîd*, s. 282-284; *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*, 1/147-148.

3. Burada ihtilaf, tevbeye büyüğünden had cezasının düşüp düşmeyeceği konusundadır. Büyücüyle Allah arasında kalan tevbeye gelince, eğer o samimiyse tevbesi kabul edilir.⁽¹⁵³⁾

İbn Hacer, *el-İsâbe* adlı eserinde şöyle der:

“Buhârî, *et-Târîhi*'nde Osman en-Nehdî'den şöyle nakleder: Velîd'in oyunlar yapan bir adamı vardı. Bu adam, bir insanı boğazladı ve başına gövdesinden ayırdı. Biz buna çok hayret ettik. Derken o, kesik başı tekrar eski haline getirdi. Sonra Cündeb el-Ezdî geldi ve onu öldürdü.”⁽¹⁵⁴⁾

Yine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hanımı Hafsa⁽¹⁵⁵⁾ *radîyallâhu anhâ*'nın emri üzerine ona sihir yapan cariyesininin -ki Hafsa onu azat etmişti- öldürüldüğü rivâyet edilmiştir.⁽¹⁵⁶⁾

Zimmî büyüğünün hükmü:

Zimmî büyüğünün durumuna gelince, onun da öldürülceği söylemiştir. İmam Mâlik ise şöyle demiştir: “Yaptığı sihir sebebiyle başkasını öldürmedikçe öldürülmez, ancak verdiği zararın tazminatını öder. Eğer kendisi ile yapılan zimmet antlaşmasına aykırı bir iş yapacak olursa öldürülür.”

(153) Bkz. bir önceki dipnottaki kaynaklar.

(154) Bkz. *el-İsâbe fi Temyîzi's-Sâhâbe*, 2/106 (madde no: 1229).

(155) Ömer b. el-Hattâb'in kızı Hafsa *radîyallâhu anhumâ* müminlerin annesi, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hanımıdır. Bkz. *el-İsâbe fi Temyîzi's-Sâhâbe*, 2/197.

(156) Bkz. *Teysîru'l-Azîzi'l-Hamîd*, s. 340-344; *Fethu'l-Mecîd*, s. 282-284; *Tefâsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*, 1/147-148.

Mâlik'ten bu konuda gelen rivâyetler farklı farklıdır. Bir seferinde: "Tevbe etmesi istenir. Tevbesi ise İslâm'a gitmesidir" derken, bir seferinde de: "İslâm'a girse dahi öldürülür", demiştir. İmam Mâlik'ten başkası ise, zimmî büyüğünün öldürülüğünü söylemiştir. Çünkü o, sihir yapmakla zimmet ahdini bozmuş olur. Ayrıca mirasçıları büyüğücüye varis olamazlar. Çünkü büyüğücü kâfirdir. Ancak büyüsünün küfür sayılmayacak türden olması durumu hariçtir.

İmam Mâlik, kocasını kendisine ya da bir başka hanımına yaklaşmasını önleyecek şekilde bağlayan kadının ibretli bir şekilde cezalandırılacağını, fakat öldürülmemeyecğini söylemiştir. Böyle bir kadının hükmünün erkeğin hükmüyle aynı olduğu da söylemiştir.⁽¹⁵⁷⁾

Şafîî, Mâlik ve Ahmed şöyle der: Lebîd b. el-'Asam kissası dolayısıyla Ehl-i Kitâb'tan olan büyüçüler öldürülmez.

Ancak imamlar, müslüman olan büyüğü kadın hakkında ihtilafa düşmüşlerdir. Ebu Hanîfe'ye göre o, öldürülmez, hapsedilir. Diğer üç imama göre ise onun hükmü erkeğin hükmüyle aynıdır. Allah en iyisini bilir.

Yine Müslümanlardan olan büyüğü öldürülür, müşriklerden olan büyüğü öldürülmez, de denmiştir. Çünkü Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'e Yahudi bir kadın sihir yapmış, ancak o, bu kadını öldürmemiştir.⁽¹⁵⁸⁾

(157) Bkz. *el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân*, 2/47-49.

(158) Bkz. *Teyâru'l-Azîzi'l-Hamîd*, s. 340-344; *Fethu'l-Mecîd*, s. 282-284; *Tefâru'l-Kur'âni'l-Azîm*, 1/147-148.

Büyücüye verilecek ceza hakkında mezheplerin görüşleri özetle şöyledir:

Hanefîler, büyüğünün iki durumda öldürüleceği görüşündedirler:

1. Yaptığı sihrin küfür içermesi hâlinde.

2. Küfür olmasa dahi, zarar ve fesat içeren sihirle uğraştığının anlaşılması hâlinde.

Mâlikîler de büyüğünün öldürülmesi görüşündedirler. Ancak onlar şöyle derler: Büyücü, ancak kâfir olduğunu hükmedilebilirse ve bu konuda devlet başkanı katında kesin bir delil bulunursa öldürülür. Eğer o, sihri açıktan yapıyorsa -tevbe etmesi durumu hariç- öldürülür ve malına devlet adına el konulur. Eğer sihri gizli yapıyorsa o, zindik gibidir. Dolayısıyla da öldürülür ve tevbe etmesi de istenmez. Yine Mâlikîler, zimmî olan büyüğüyü de ölüm cezasından istisnâ etmişler ve şöyle demişlerdir: O, öldürülmez, ancak cezalandırılır. İki durum hariç:

1. Müslüman bir şahsa zarar vermesi. O zaman ölüm cezası kesinleşir. Müslüman olması durumu hariç, ondan tevbe ve pişmanlık da kabul edilmez.

2. Kendi dininden olan birine, öldürmek dışında herhangi bir zarar verirse cezalandırılır. Eğer böyle birini öldürürse, o da öldürülür.

Şafîîler ise şöyle der: Büyüğünün yaptığı sihir, eğer küfre düşüren sihir türünden değilse o, fasik sayılır ve birini öldürmediği sürece öldürülmez. Yaptığı sihirle adam öldürmeye kastedip etmediği ise kendi ikrarıyla bilinir.

Haneliler ise şu görüştedir:

Büyükü, sihriyle birini öldürmemiş dahi olsa had cezası olarak öldürülür. Ancak onun öldürülmesi için iki şart vardır:

1. Yaptığı sihrin, Lebîd b. el-'Asam'ın yaptığı sihirde olduğu gibi küfür olduğuna hükmedilebilmelidir. Eğer sihrin küfür olduğuna hükmedilemiyorsa -mesela cinleri topladığını ve onların kendisine itaat ettiğini iddia eden ya da bir takım ilaç, tütsü ve zararsız bir şeyler içirmek suretiyle sihir yapan kişi gibi- onu yapan, sihrin mubah olduğuna inanmış olmalıdır.⁽¹⁵⁹⁾

2. Sihri yapan Müslüman olmalıdır. Eğer zimmî olursa öldürülmez. Çünkü zimmî müşrik ve şirk, sihirden daha ağır bir suçtur. Yine Lebîd b. el-'Asam, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e sihir yapmış, ancak Allah Rasûlü onu öldürmemiştir. Haneliler bu konuyu şöyle izah ederler: Büyücünün öldürülmesi ile ilgili rivâyetler, müslüman büyüğü hakkındadır. Çünkü müslüman kişi sihir yapınca kâfir olur. Zimmî ise zaten kâfîdir, dolayısıyla öldürülmez. Ancak zimmî, yaptığı sihirle birini öldürürse, o zaman da kisas olarak öldürülür.

Hanelilere göre büyüğünün öldürülmesi için bir diğer şart da onun sihri yapmış olmasıdır. Zira bir kimse, sadece sihri biliyor diye öldürülmez. Bazıları da şöyle demiştir: Müslümanlar içerisinde sihrin helal olduğuna inananlar da ölümle cezalandırılır ve kâfir oldukları için

(159) Bkz. *el-Mevsûatu'l-Fîkhîyye*, 24/266-267. *Fethu'l-Kâdîr*, 4/408; İbn Âbidîn, 1/31, 3/295-296 ve ez-Zûrkânî, 8/63-68'den naklen.

öldürürlüler. Çünkü böyleleri, kesin olarak bilinen ve hakkında ittifak edilmiş olan bir dinî hükmü inkâr etmiş olmaktadırlar.

Hanbelî uleması büyüğünün öldürüleceğine dâir Cündeb'in merfû olarak rivâyet ettiği: "*Sihirbazın haddi bir kılıç darbesi ile boynunu vurmaktır.*" hadisini ve Becâle b. Abde'den gelen: "Ömer b. el-Hattâb: "Erkek ve kadın bütün büyüçüleri öldürün" diye ferman yayınladı."⁽¹⁶⁰⁾ rivâyetini delil olarak sunarlar. Yine Hafsa *râdiyâllâhu anhâ*'nın kendisine sihir yapan büyüğü cariyesinin öldürülmesini emretmesini ve Cündeb b. Ka'b'in, Velîd b. Ukbe'nin huzurunda sihir yapan büyüğü öldürmesini de delil göstermektedirler.⁽¹⁶¹⁾

Derim ki: Mezhep imamlarının görüşleri incelendiğinde anlaşılmaktadır ki, tercihe şayan olan Hanbelîlerin görüşüdür. Çünkü onların bu konuda kuvvetli delilleri vardır. Ayrıca onların görüşü, sihir yapanları bu işten caydıracak ve onların zararlarını insanlardan uzak tutmayı sağlayacak niteliktedir.

(160) Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 1/190-191. İslâmi sahihîr.

(161) Bkz. *Teyârû'l-Azîzî'l-Hamîd*, s. 344; *Meâricu'l-Kabûl*, 1/518-520; *Keşşâfu'l-Kinâ'*, 6/187; *el-Muğnî*, 8/153-154; *Metâlibu Uli'n-Nuhâ*, 6/304; *el-Mevsûatu'l-Fîkhiyye*, 24/266-267.

İKİNCİ BÖLÜM:

SİHİRDEN NASIL KORUNABİLİR VE ONU NASIL TEDAVİ EDEBİLİRİZ?

Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

I. Sihirden nasıl korunabiliriz?

II. Sihrin belirtileri

III. Sihrin tedavisi.

İki alt başlıktan oluşmaktadır:

A. Sihrin tedavisinde şer'î rukyeyin yeri.

B. Nüşre ya da sihir yapılan kişideki sihri yine bir sihirle çözmek

İKİNCİ BÖLÜM

SİHIRDEN NASIL KORUNABİLİR VE ONU NASIL TEDAVİ EDEBİLİRİZ?

Üç alt başlıktan oluşmaktadır:

I. Sihirden Nasıl Korunabiliyoruz?

Hanîf olan dinimiz, müslümanı himaye etmek amacıyla dua ve zikir türünden her çeşit korunma yolunu bildirmiştir. Sihrin en iyi tedavi şekli, müslümanın başına gelmeden önce önlem alarak Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den nakledilen sahîh dualarla kendini sihirden korumasıdır. Biz, burada bu duaları ve müslümanın kendisiyle sihirden korunabileceği en önemli yöntemleri zikredeceğiz:⁽¹⁶²⁾

(162) Bkz. Cemâl Sâvelî, *Tâhsînu Ehli'l-Îmân mine'l-Ayni ve'l-Hasedi ve's-Sihri ve's-Şeytân*, 1. bsk., Dâru İbn Huzeyme li'n-Neşr ve't-Tevzî', 1416 h., s. 85; Ebu'l-Fidâ 'Îzzet Ârif, *Keyfe Nudâvî ve Nettaki's-Sihra ve'l-Messe ve'l-Hased*, 2. bsk., Mektebetu'l-Me'mûn, 1411 h., s. 24-25; Abdulazîz Muhammed b. Şâî', *el-Vikâye ve'l-Îlâc bi'l-Kitâb ve's-Sunne*, 2. bsk., 1412 h., s. 95-97.

Sihirden Korunmak İçin Okunacak Âyet, Dua ve Zikirler:

1. Farz namazların peşinden selâm verdikten sonra yapılan otuz üçer kere subhânallah, elhamdulillah ve Alla-huekber zikirlerinin ardından ve yatmadan önce Âyetü'l-Kûrsî okumak. Âyetü'l-Kûrsî, Kur'ân'daki en yüce âyet olup şöyledir:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسَعَ كُرْسِيُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَؤُدُّ حَفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾

“Allah, O'ndan başka hak ma'bûd yoktur; O, diridir, kayyûmdur. Kendisine ne uyku gelir ne de uykulama. Göl-lerde ve yerdekilerin hepsi O'nundur. İzni olmadan O'nun katında kim şefaat edebilir? O, kollarının yaptıklarını ve yapacaklarını bilir. (O'na hiçbir şey gizli kalmaz.) O'nun bildirdiklerinin dışında insanlar O'nun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler. O'nun kûrsüsü gökleri ve yeri içine alır, onları koruyup gözetmek kendisine zor gelmez. O, yücedir, büyüktür.”

2. İhlâs sûresini okumak:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ﴿ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ
 لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ
 وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ ﴾

“De ki: Allah birdir. Allah sameddir. O, (çocuk sahibi olmak suretiyle) baba olmamıştır ve (bir başkasından da) doğmamıştır. Onun hiçbir dengi yoktur.”

3. Felak sûresini okumak:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ
 وَمِنْ شَرِّ
 غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَاثَاتِ فِي الْعُقَدِ
 وَمِنْ شَرِّ
 حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴾

“De ki: Yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfürüp büyü yapan kadınların şerrinden ve kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerrinden sabahın Rabbine siğınırımlı!”

4. Nâs sûresini okumak:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴾ مَلِكِ النَّاسِ
 إِلَهِ النَّاسِ مِنْ

شَرّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٢﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ
﴿٣﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

“De ki: Sinsi yollarla insanların göğüslerine vesvese veren insan ve cin şeytanlarının şerrinden insanların ilâhîsına, insanların hükümdarına ve insanların Rabbine sigınırım!”

Bu üç süre (İhlâs, Felak, Nâs), farz namazların peşinden birer kere, gündüzün başında yani sabah namazının ardından ve gecenin baş tarafında yani akşam namazının ardından ise üçer kere okunur.

5. Gecenin baş tarafında (yatmadan önce) Bakara sûresinin son iki âyetini okumak. Bu âyetler şunlardır:

﴿أَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ أَمْنٍ
بِاللَّهِ وَمَا لَهُ كَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نَفَرُقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا
سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا
إِلَّا وُسِّعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ
نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ
لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴾

“Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri Allah'a,

meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. «Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırm yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, affina sığındık! Dönüş sanadır» dediler. Allah her şahsi, ancak gücünün yettiği ölçüde mükellef kilar. Herkesin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (şer) de kendinedir. Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma. Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır bir yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği işler de yükleme! Bizi affet! Bizi bağışla! Bize acı! Sen bizim Mevlâmızın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et!” (Bakara, 285-286)

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'den sahîh olarak şöyle rivâyet edilmiştir: “Kim geceleyin Âyetü'l-Kursî'yi okursa, sabaha kadar onun üzerinde Allah tarafından bir koruyucu olur ve şeytan da ona yaklaşamaz.”⁽¹⁶³⁾

Yine sahîh olan bir diğer rivâyette Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: “Bakara sûresinin son iki âyetini kim okursa, gece boyu o iki âyet ona yeter.”⁽¹⁶⁴⁾

İmam Nevehî, bu hadis hakkında şöyle der: “Yani, o iki âyet, ona gece namazı yerine yeter. Şeytana ve afetlere karşı yeter, anlamında olduğu da söylemiştir. Bütün bu sayılanlara yeter, anlamında olması da muhtemeldir.”⁽¹⁶⁵⁾

6. Gece, gündüz, evlere girildiğinde, hava, kara ve deniz yolculuklarında herhangi bir yerde konaklama yapıldığında:

(163) Buhârî, Kitâbu fedâili'l-Kur'ân, hadis no: 4723.

(164) Buhârî, Kitâbu fedâili'l-Kur'ân, hadis no: 4722; Müslim, Kitâbu salâti'l-musâfirîn ve kasriha, hadis no: 808.

(165) Nevehî, *Şerhu Sahîhi Müslim*, 6/340.

﴿أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ﴾

“Yarattığı şeylerin şerrinden Allah’ın tam ve mükemmel kelimelerine sığınırım.” duasını çokça okuyup Allah'a sığınmak da koruyucu önlemlerdendir. Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: “Kim herhangi bir yerde konaklar da:

﴿أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ﴾

“Yarattığı şeylerin şerrinden Allah’ın tam ve mükemmel kelimelerine sığınırım.” derse, konakladığı o yerden ayrılmaya kadar ona hiçbir şey zarar vermez.”⁽¹⁶⁶⁾

7. Yine gündüz ve gecenin baş tarafında üç kere:

﴿بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَكُضُرُ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاوَاتِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

“Allah’ın adıyla. O’nun adı okunduğunda ne yerinde ne de gökyüzünde hiçbir şey zarar veremez. O, (her şeyi) işiten ve bilendir.” duasını okumak da koruyucu tedbirlerdir.⁽¹⁶⁷⁾ Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’den bu duayı okumaya teşvik eden sahî rivâyetler gelmiştir. Ayrıca bu dua, her türlü kötülükten korunmaya vesiledir.

(166) Müslim, Kitâbu’z-zikr ve’l-duâ ve’t-tevbe ve’l-istiğfâr, Babun fi’t-teavvuz min sî’l-kadâ ve derki’ş-şekâ ve grayrihî.

(167) Ebû Dâvûd, Kitâbu’l-edeb, Babu mâ yekûlu’r-racul izâ asbeha (bab no: 110); İbn Mâce, Kitâbu’d-duâ, Bâbu mâ yed’û bihi’r-racul izâ asbeha (bab no: 14); Ahmed, Müsned, 1/66.

Buraya kadar sayılan âyet, dua ve zikirler; şâyet sami-miyetle, imanla, Allah'a güvenip dayanarak ve ifade ettiği anlamlara gönülden inanarak devamlı olarak okunacak olursa, hem sihre hem de diğer kötülüklerle karşı korunma noktasında en önemli tedbirlerdendir.⁽¹⁶⁸⁾

Medine hurmalarından olan yedi tane acve hurması yemek de sihre karşı koruyucu önlemlerden biridir. Medine hurması olmasa dahi herhangi bir tür hurmanın yenilmesinin de aynı etkiyi yapacağı söylenmiştir. Âmir b. Sa'd babası Sa'd *radiyallâhu anh'*dan şöyle rivâyet etmiştir:

“Kim her gün birkaç tane acve hurmasını sabah vakti yerse⁽¹⁶⁹⁾, o gün akşamda kadar ona ne zehir ne de sihir zarar vermez.”⁽¹⁷⁰⁾

Âmir b. Sa'd'dan gelen diğer bir rivâyet ise şöyledir: Sa'd'in şöyle dediğini duydum: Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem*'i şöyle derken işittim: “Kim yedi tane acve hurmasını sabahleyin yerse, o gün ona ne zehir ne de sihir zarar vermez.”⁽¹⁷¹⁾

(168) *Tezkîru'l-Beşer bi Hatâri's-Şâ'vezeti ve'l-Kehâneti ve's-Sîhr ve Tahzîru'l-Müslîmin min 'A'mâli's-Seharati ve'l-Kehâneti ve'l-Muşa'vizîn*, cem ve tâhrik: Abdullah Cârullah, 3. bsk., 1408 h., s. 17-19.

(169) Hadis metninde geçen «اصطح» kelimesi “bir şeyi sabah vakti yemek” anlamındadır. «الصوح» ve «الاصطلاح» kelimeleri aslında bir şeyi sabah vakti içmek demektir. Ancak sonraları “sabah vakti yemek” anlamında da kullanılmıştır.

(170) Buhârî, *Kitâbu't-tib*, Bâbu'd-devâ bi'l-acve li's-sîhr, hadis no: 5435.

(171) Buhârî, *Kitâbu't-tib*, Bâbu'd-devâ bi'l-acve li's-sîhr, hadis no: 5436.

“İlk hadiste geçen “akşama kadar” ifadesinden anlaşılan şudur: Acve hurmasında bulunan ve onu gündüzün başında yiyen kişiyi sihir ve zehirin zararından koruyan özellik gecenin girmesiyle ortadan kalkmaktadır. Yine “gün” kelimesinin mutlak olarak kullanılmasından onunla, fecir ya da güneşin doğuşundan güneşin batışına kadar geçen zaman diliminin kastedildiği ve gecenin girmesinin şart olmadığı anlaşılmaktadır.

Bu yedi hurmayı gecenin ilk vaktinde yiyen kişinin, onları gündüzün başında yiyen kimse gibi olup olmayacağı ve ona da sabaha kadar sihir ve zehirin zarar verip vermeyeceği ile ilgili olarak hadisin rivâyet tariklerinde hiçbir bilgiye rastlamadım.

Hurmanın gündüzün başında yenmesinin özelliğine gelince anlaşılan o ki, hurma o vakitte çoğunlukla aç karnına yenmiş olur. Dolayısıyla da hurmanın -oruç tutan kimsede olduğu gibi- onu geceleyin aç karnına yiyen kişinin vücutuna işlemesi muhtemeldir. Yine hadisten bu işi devamlı yapmak gereği de anlaşılmaktadır.”⁽¹⁷²⁾

İbnu Kayyimi'l-Cevziyye *rahmetullahi aleyh Allah teâlâ'nın izniyle büyütülerin şerrini defedecek olan on vesile zikretmiştir.*⁽¹⁷³⁾

Biz de bunları özetle aşağıda veriyoruz:

(172) Bkz. *Fethu'l-Bâri bi Şerhi Sahîhi'l-Buhârî*, 10/249-251.

(173) *Keyfe Tencû mine's-Sîhri ve'l-Hasedi ve'l-Ayn - min Kelâmi İbni'l-Kayyim*, cem ve talik: Eşref Abdulkâsûd, 2. bsk., Mektebetü Dâri'l-Buhârî, ed-Dâru's-Sâlefiyye li'n-Neşr ve't-Tevzî'i'l-İlmî, İsmâiliyye, Mısır, 1412 h., s. 5.

1. Birinci vesile: Büyücülerin şerrinden Allah'a sığınmak ve O'na dayanıp yönelmektir. Nitekim Felak süresinde kastedilen de budur. Zira Allah teâlâ, kulun kendisine sığınıp yalvarmasını işten ve kendisine karşı sığınma istediği şeyi de bilendir. Burada "işten" kelimesiyle sıradan işitme/ duyma değil, iştip icabet etme anlamı kastedilmektedir. Bu, aynı namaz kılanın söylediiği: "Allah kendisine hamd edeni iştitti" sözü gibidir. Yine İbrahîm *aleyhisselam*'ın şu sözü de bu türdendir: "Şüphesiz Rabbim duayı iştendir."⁽¹⁷⁴⁾

Allah teâlâ, Kur'ân'da "işten" ismini bazen "bilen" bazen de "gören" anlamındaki isimleriyle birlikte zikreder. Nitekim O'na sığınan kimsenin durumu da bunu gerektirir. Çünkü o, düşmandan Allah'a sığınır ve bilir ki Allah, o düşmanı görmekte, onun tuzak ve şerrini bilmektedir. Allah teâlâ da kendisine sığınan kimseye kendisinin onun sığınıp yalvarmalarını iştığıni bildirmektedir. Yani Allah, onun sığınma dualarına icabet edeceğini, düşmanını gör-dügüünü ve o düşmanın tuzaklarını bildiğini ifade etmektedir. Tâ ki böylece Allah'a sığınan kişinin ümidi artsın ve tüm kalbiyle Allah'a duaya yönelsin.

2. İkinci vesile: Takva sahibi olmak, Allah'ın emir ve yasaklarına uymaktır. Zira kim takva sahibi olursa Allah, onun işlerini üstlenir ve onu bir başkasına havale etmez. Nitekim Allah teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Eğer sabreder ve takva sahibi olursanız, onların hilesi size hiçbir zarar vermez."⁽¹⁷⁵⁾

(174) İbrahîm, 39.

(175) Âl-i İmrân, 120.

Allah Rasûlü *sallallahu aleyi ve sellem* de İbn Abbâs'a hitaben şöyle buyurmuştur: "Allah'ı (O'nun emir ve yasaklarını) muhafaza et ki, Allah da seni muhafaza etsin. Allah'ı (O'nun emir ve yasaklarını) muhafaza et ki, O'nu daima karşısında bulasın."⁽¹⁷⁶⁾

Allah'ın emir ve yasaklarını muhafaza eden kimse, O'nu nereye yönelikse yönelsin karşısında bulur. Allah'ın karşısında olup koruduğu kimse de artık kimden korkar, kimden çekinir ki?!

3. Üçüncü vesile: Düşmana karşı sabırı olmak, onunla kavga etmemek, ondan şikayetçi olmamak ve hatta içinden ona kötülük etmeyi bile geçirmemektir. Çünkü hasetçi ve düşmana karşı zafer kazanmanın en etkili yolu sabır ve Allah'a tevekkül etmektir.

4. Dördüncü vesile: Allah'a tevekkül etmektir. Çünkü kim Allah'a tevekkül ederse Allah ona yeter. Tevekkül, halkın eziyetleri, zulmü ve düşmanlığı gibi kulun üstesinden gelemediği kötülükleri defetmede en güçlü vesilelerendir. Bu konularda tevekkül, en güçlü vesilelerdir; çünkü tevekkül eden kişinin imdadına Allah yetişir. Kimin de imdadına Allah yetişir ve onu korursa, düşmanı ona hiçbir şey yapamaz. Ona sıcak, soğuk, açlık, susuzluk gibi kaçınılmaz bir takım eziyetlerden başka bir zarar veremez. Allah teâlâ şöyle buyuruyor: "Kim Allah'a tevekkül ederse O, ona yeter."⁽¹⁷⁷⁾

(176) Tirmîzî, *Kitâbu Sifati'l-Kiyâme*, hadis no: 2516, Ahmed, *Müsned*, 1/293. el-Elbânî hadisin sahîh olduğunu söylemiştir. Bkz. *Sahîhu'l-Câmi'i's-Sâğır ve Ziyâdâtih*, 2/1318.

(177) Talâk, 3.

5. Beşinci vesile: Kalbi kendisinden çekinilen kötü-lükle meşgul etmemek, onu düşünmemek ve her akla gelişinde onu zihinden silmeye çalışmaktadır. Böylece insan ona önem vermez, ondan korkmaz ve kalbi onun düşün-celeriyle dolup taşmaz. Bu ise o kötülüğü defetmeye yardımçı olacak en güçlü vesilelerden ve en faydalı ilaçlardan biridir. Zira bu, aynı şuna benzer: Bir adamı düşmanı, yakalamak ve ona zarar vermek için arar. Şâyet o adam düşmanın karşısına çıkmaz ve o ikisi bir araya gelmezlerse, hatta o, düşmanından uzaklaşırsa düşmanı ona hiçbir şey yapamaz. Ancak o ikisi karşılaşır ve bir araya gelirlerse korkulan olur.

6. Altıncı vesile: Allah'a yönelmek ve O'na karşı ihlâs sahibi olmak, kalbe nefsinin düşünce ve kuruntuları yeri-ne Allah sevgisini, O'nun rızasını ve O'na sığınmayı yerleştirmektir. Bunlar, nefsin düşünce ve kuruntuları gibi kalbe yavaş yavaş girip yerleşir, derken onlara galip gelir, onları boğar ve tamamen yok eder. Böylece bu kişinin bütün düşünce, endişe ve kuruntuları, Allah sevgisine, O'na yakın olma, O'nun sevgi, rıza ve şefkatini kazanma ve O'nu anmaya dönüsür. Tipki gerçek manada seven kimsenin kendisine iyilik eden sevgilisini hatırlaması gibi. Onun gönlü, sevgilisinin sevgisiyle doludur. Dolayısıyla da kalbi onu hatırlamadan edemez, ruhu da onun sevgisinden vazgeçmez.

7. Yedinci vesile: Düşmanlarını başına musallat eden günahlarından dolayı kişinin Allah'a tevbe etmesidir.

Nitekim Allah teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

“Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işlediğiniz (günahlar) yüzündendir.”⁽¹⁷⁸⁾

Kula eziyet eden birisi, onun başına ancak bir günah dolayısıyla musallat olur. Kul ise o günahı ya bilir ya da bilmez. Bilmediği günahları bildiklerine göre kat kat fazladır. Yine yapıp da unuttuğu günahları hatırladıklarına oranla çok daha fazladır.

Kulun saadetinin alameti, fikir ve düşüncesinin kendi nefrine, günah ve kusurlarına yönelmesi, onlarla, onları tevbe ederek düzeltmekte meşgul olmasıdır. Böylece onun kalbinde, başına gelen musibeti incedenince düşünecek yer kalmaz. Aksine o, tevbe etmeye ve kusurlarını düzeltmeye koyulur. Allah da ona yardım etmeyi ve onu koruyup kollamayı kendi üstüne alır.

8. Sekizinci vesile: Elden geldiğince çok sadaka vermek ve iyilikte bulunmaktır. Çünkü bunun musibetleri defetmede hayret verici bir etkisi vardır. Bu konuda eski ve yeni nesillerin tecrübelerinden başka bir delil olmasayı, o bile bunun doğruluğu konusunda yeterdi. Nitekim iyilik edip sadaka veren kimselerin başına neredeyse hiç musibet gelmez. Nadiren bir musibet gelecek olsa da ona, Allah tarafından lütuf, yardım ve destek yetişir ve o musibet, onun hakkında hayırlı bir neticeye dönüşür.

9. Dokuzuncu vesile: Kötülük yapan kıskanç kişinin ateşini ona iyilik etmek süreıyla söndürmektir. Ancak bu, nefse en zor, en ağır gelen vesilelerdendir. Onu ancak Allah

(178) Şûrâ, 30.

tarafından nasibi büyük olanlar başarabilir. Bu şöyle olur: Hasetçi, kıskanç ve kötülük yapan kişinin ateşini ona iyilik yaparak söndürmeye çalışırsın. O, haset, kıskançlık ve kötülüğü artırdıkça sen ona daha fazla iyilik yapar, daha içten ve samimi davranışır ve daha çok acırsın. Böyle bir şeyi yapmayı bırak, olabileceğine dahi ihtimal vermediğini tahmin edebiliyorum. Eğer öyle düşünüyorsan, o zaman Allah'ın şu sözünü içi dinle:

“İyilikle kötülük bir olmaz. Kötülüğü en güzel şekilde sav. O zaman seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, simsıçak bir dost gibi olur. Buna (bu güzel davranışa) ancak sabredenler kavuşturulur; buna ancak (hayırдан) büyük nasibi olan kimse kavuşturulur.”⁽¹⁷⁹⁾

10. Onuncu vesile: Bütün bu vesileleri kendinde toplayan ve onların temelini oluşturan saf tevhiddir. Tefekkürle sebeplerden yola çıkarak o sebepleri var eden aziz ve hakim olan Allah'a ulaşmaktadır. O sebeplerin rüzgârin hareketi mesabesinde bir takım vasıtalar olduğunu, o vasıtaların onları yaratan ve harekete geçiren zatın elinde olduğunu ve O'nun izni olmadan fayda ve zarar veremeyeceklerini bilmektir. Nitekim Allah teâlâ şöyle buyuruyor:

“Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa, onu yine O'ndan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse, O'nun lütfunu geri çevirecek de yoktur.”⁽¹⁸⁰⁾

Tevhid, Allah'ın en sağlam kalesidir. Oraya giren emniyet içinde olur. Nitekim seleften bazıları: “Allah'tan kor-

(179) Fussilet, 34-35.

(180) Yûnus, 107.

kan kişiden her şey korkar; Allah'tan korkmayan kişi ise her şeyden korkar.”⁽¹⁸¹⁾ demiştir.⁽¹⁸²⁾

II. Sihrin belirtileri

Geçen bölümlerde sihrin hakikatini ve tesirini kabul edenlerle etmeyenlerin delillerini incelemiş ve kabul edenlerin delillerinin daha kuvvetli, Allah'ın Kitabı'na ve Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Sünneti'ne uygun olduğunu görmüştük. Yine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e sihir yapıldığını ve bu sihrin etkisiyle hastalandığını da zikretmiştik. Bütün bu sayılanlardan, sihrin hakikati ve etkisi olduğu neticesine varıyoruz. Nitekim bu, sihir yapılmış hastaların tedavisiyle uğraşanların tecrübeyle de sabittir. Zira onlar, sihrin bu gerçeği ortaya koyan bir takım hallere yol açtığını müşahede etmişlerdir.

İşte bu sebeple, bu konuda sihrin yol açtığı hallerden bazlarının belirtilerini ele alacağız. Zira sihrin çeşitleri ve yapılış amaçları farklı olduğu gibi etkileri de farklı farklı olmaktadır. Sonraki konu ise Allah'ın izniyle farklı sihir türlerini tedavi edecek olan rukye hakkında olacaktır. Ayrıca

(181) Bu sözü, Beyhakî, *Şuabu'l-Îmân*'da (Hindistan baskısı, 3/206) Ömer b. Abdilazîz'den rivâyet etmiştir. Beyhakî şöyle der: “Bu söz, Ali b. Assâm tarikiyle rivâyet edilmiş olup isnadında mechul bir ravi vardır. Zira Ali b. Assâm, Ömer b. Abdilazîz'e yetişmemiştir.” Bkz. *el-Mekâsidu'l-Hasene*, s. 411-412; *Kesfû'l-Hâfâ*, 2/249.

(182) Bkz. *Keyfe Tencû minâ's-Sihri ve'l-Hasedi ve'l-Ayn - min Kelâmi Îbni'l-Kayyim*, cem ve talik: Eşref Abdulmaksûd, s. 5-28; *Tâhsînu Ehli'l-Îmân mine'l-Ayni ve'l-Hasedi ve's-Sihri ve's-Şeytân*, s. 58-61; Dr. Ömer Süleyman el-Eşkar, *Âlemu's-Sihri ve's-Şâ'veze*, 1. bsk., Mektebetu'l-Felâh, Kuveyt, 1401 h., s. 196-198.

sihrin farklı hallerine ve bu hallerin gerektirdiği durumlara göre âyet ve dualardan fazla ya da eksik okunacak olanlara ve her halin tedavi süresine dikkat çekilecektir.

1. Ayırma sihri:

Bu, Allah teâlâ'nın şu âyette sözünü ettiği sihir türüdür: *"Onlar, o iki melekten, karı ile koca arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı."*⁽¹⁸³⁾

Çeşitleri:

- a. Kişi ile anasını ayırma
- b. Kişi ile babasını ayırma
- c. Kişi ile kardeşini ayırma
- d. Kişi ile dostunu ayırma
- e. Kişi ile ticaret ortağı vb. ayırma
- f. Karı ile kocayı ayırma. Bu, ayırma sihrinin en tehlikeli ve en yaygın olan türündür.

Belirtileri:

Durumların aniden değişmesi, sevginin nefrete dönüşmesi, sihir yapılan iki kişi arasında şüphelerin çoğalması, özürlerin kabul edilmemesi, basit meselelerin büyütülüp tartışma konusu yapılması, kocanın karısının gözüne farklı görünmesi, aynı şekilde kocanın gözüne de karısının farklı görünmesi ki bu durumda koca, karısını -dünya güzeli dahi olsa- çırkin bir sûrette görür. Gerçekte ise bunu,

(183) Bakara, 102.

sihir vasıtısıyla görevlendirilen şeytan, kadının yüzünde çirkin bir şekilde görünmek sûretille yapar. Kadın ise kocasını çok korkunç ve ürkütücü bir şekilde görür.

Yine bu sihrin yapıldığı kişilerden her biri, diğerinin yaptığı hiçbir işi beğenmez ve karşı tarafın oturduğu yerden de hoşlanmaz.⁽¹⁸⁴⁾

2. Sevdirmeye sihri (Tivele):

Bu, kadını kocasına sevdirmek için yapılan sihir vb. işlerdir.

Belirtileri:

Aşırı sevgi ve tutku, çok fazla cinsel ilişki kurma isteği, adamın karısından uzak kalmaya sabredememesi, onu çok özlemesi ve ona körün itaati gibi itaat etmesi.⁽¹⁸⁵⁾

3. Göz boyama sihri:

Belirtileri incelediğinde bu sihrin tanımı anlaşılmış olacaktır. Belirtileri ise şöyledir:

İnsan sabit bir şeyi hareket halinde, hareket halinde olan bir şeyi ise sabit olarak, yine küçüğü büyük, büyüğü küçük olarak görür. Varlıklar gerçek şeklinden farklı olarak algılar. Mesela insanların ipleri ve sopaları, hareket eden yılanlar olarak görmesi gibi.⁽¹⁸⁶⁾

(184) Bkz. Vahîd Abdusselam Bâlî, *es-Sârimu'l-Bettâr fi't-Tesaddî li's-Seharati'l-Eşrâr*, 2. bsk., Mektebetu't-Tâbiîn, Kahire, 1412 h., s. 105.

(185) A.g.e., s. 139.

(186) A.g.e., s. 148.

4. Delirtme sihri:**Belirtileri:**

Zihin dağınıklığı, dalgınlık, aşırı unutkanlık, saçma sapan konuşma, gözlerini belirli bir yere dikip bakma, başlıklarda kayma, bir yerde duramama, belirli bir işte uzun süre çalışamama, kılık kiyafete önem vermemeye. Ağır vaka larda böyle bir kişi çeker gider ve nereye gittiğini de bilmez. Bazen de ıssız yerlerde yatıp uyur.⁽¹⁸⁷⁾

5. İçe kapanıklılık sihri:**Belirtileri:**

Yalnız kalmayı sevmek, tam bir içe kapanıklılık, sürekli suskuluk, toplumlardan hoşlanmamak, zihin dağınıklığı, devamlı baş ağrısı, sürekli sessizlik, sükûnet ve uyuşukluk.⁽¹⁸⁸⁾

6. Hevâtif (gaybden sesler duyma, paranoya) sihri:**Belirtileri:**

Korkunç rüyalar görmek. Bu durumda kendisine sihir yapılan kişi, rüyadayken birisinin kendisini çağırduğunu sanır. Uyanıkken kendisini çağırınan sesler duyar, ancak hiç kimseyi göremez. Çok vesveseli olur. Arkadaşları ve sevdiklerinden çok şüphe duyar. Rüyasında yüksek bir yerden düşecekmiş gibi olur. Yine rüyasında kendisini kovalayan hayvanlar görür.⁽¹⁸⁹⁾

(187) A.g.e., s. 153.

(188) A.g.e., s. 159.

(189) A.g.e., s. 162.

7. Hasta etme sihri:

Belirtileri:

Herhangi bir organda sürekli ağrı, sara nöbetleri (sinir damarlarında kasılma), vücutta herhangi bir organın ya da vücudun tamamının felç olması, duyu organlarından birinin işlev görmemesi.⁽¹⁹⁰⁾

8. Kanama (istihâza) sihri:

Bu, fakihlerin istihâza, doktorların da nezif/kanama dedikleri durumdur. Bu çeşit sihir sadece kadınarda geçerlidir. Bu sihirde büyücü, sihir yapmak istediği kadına bir cini musallat eder ve o cine kanamaya neden olma görevi verir. Cin de kadını vücuduna girer ve onun damarlarında kanla birlikte dolaşır. Nitekim Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: “Şeytan, insanoğlunun kan damarlarında dolaşır.”⁽¹⁹¹⁾

Bu cin, rahimde bulunan belirli bir damara ulaşınca, ona bir darbe vurur ve damar kanama yapar. Yine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* kendisine istihaza hakkında soru soran Hamne binti Cahş *radiyallâhu anhâ'*ya şöyle demiştir: “O, şeytanın vurduğu darbelerden biri(nin neticesi)dir.”⁽¹⁹²⁾

(190) A.g.e., s. 165.

(191) *Sahîhu'l-Buhârî mea Fethî'l-Bârî*, 4/282; *Sahîhu Müslîm bi Şerhi'n-Nevevî*, 14/155.

(192) Bu hadisi Tirmîzî rivâyet etmiş ve “hasen sahîh” olduğunu belirtmiştir. Ayrıca şöyle demiştir: “Bu hadisi Muhammed b. İsmâîl el-Buhârî'ye sordum, “Hasen hadistir” cevabını verdi.” Bkz. *es-Sârimu'l-Bettâr fi't-Tesaddî li's-Seharati'l-Eşrâr*, s. 174.

9. Evliliği engelleme sihri:**Belirtileri:**

Ara ara gelen ve ilaç kullanmakla da geçmeyen baş ağrısı, göğüste şiddetli daralma (özellikle de ikindiden gece yarısına kadar), nişanlısını çırkin bir sûrette görmek, çok düşünceli olmak, zihin dağınlığı, uykuda rahatsız olup sıkı sık uyanma. Bazen de midede sürekli bir ağrı olur. Yine sırtın alt omurlarında da ağrı olabilir.⁽¹⁹³⁾

10. Bağlama sihri:

Bağlama, yaratılışı düzgün ve sağlıklı olan erkeğin hanımıyla cinsel ilişki kuramamasıdır. Bu şöyle olur: Sihirle görevlendirilmiş olan şeytan, hanımına yaklaşmak istediginde kocanın tenasül organını işlevsiz hale getirir.⁽¹⁹⁴⁾

Sihrin belirtileri ile ilgili olarak toplayabildiğim bilgiler bunlardan ibaret. Bu belirtilerden bazıları diğerlerine benzemektedir. Bununla birlikte küçük birkaç kitap hariç, bu belirtileri ayrıntılı olarak açıklayan çok fazla kitap yoktur.

(193) *es-Sârimu'l-Bettâr*, s. 178.

(194) A.g.e., s. 189-190 kısaltarak.

III. Sihrin Tedavisi

Bu konu iki alt başlıktan meydana gelmektedir:

A. Sihrin Tedavisinde Şer'î Rukyenin Yeri

Rukyenin tarifi: Rukye ve çوغulu er-rukâ, şifa amacıyla okunan özel bir takım sözler, sara ve humma gibi hastalıklara karşı korunmak için okunan dualar demektir. Bir hadiste şöyle geçmektedir: "Rukyelerinizibana arzedin."⁽¹⁹⁵⁾ Diğer bir hadis ise şöyledir: "(En faydalı) rukye, nazar değmesi ve (haşerat, özellikle de akrep) sokmasından dolayı yapılandır."⁽¹⁹⁶⁾

Rukyelerden bazıı meşru değildir. Cahiliye dönemi rukyeleri gibi. Yine Hintliler de bu türden rukyelerle hastalıklardan ve helak edici etkenlerden şifa bulduklarını iddia ederler.⁽¹⁹⁷⁾

Karâfi şöyle der: "Rukye, kendisiyle fayda elde edilmek istenen okumanın adıdır. Kendisiyle zarar elde edilmek istenen şeye ise rukye değil, sihir denir."⁽¹⁹⁸⁾

Rukyenin Şartları:

1. İçerisinde Allah'tan başkasına dua etmek, O'ndan başkasının adıyla yemin etmek gibi şirk ya da günah içeren şeyler olmaması.

(195) Müslim, 4/727

(196) Ahmed, *Müsned*, 4/436.

(197) Bkz. *el-Mevsûatu'l-Fikhiyye*, 24/261.

(198) Bkz. Karâfi, *el-Furûk*, 4/147. *el-Mevsûatu'l-Fikhiyye*, 24/261'den naklen verilmiştir.

2. Rukyenin bizzat kendisinin etki sahibi olduğuna (şifa verdiğine) inanılmaması.

3. Arapça ya da (bir başka dildeyse) manası anlaşılan sözlerden oluşması.⁽¹⁹⁹⁾

Hastaya Rukye Yapılacak Olan Mekânda Bulunması Gereken Şartlar:

1. Mekânı, doğru bir imanın gerektirdiği şekilde hazırlamak. Mesela canlı varlıklara ait resim ve heykellerin çıkartılması gibi. Böylece meleklerin oraya girmesi sağlanmış olur.

2. Mekânda müzik, çalgı aleti vb. bulunmaması.

3. Mekânda dine aykırı unsurların bulunmaması. Mesela altın takı takan ya da sigara içen bir adam ya da açık saçık bir kadın gibi.⁽²⁰⁰⁾

Rukye Yapacak Olan Kişiide Bulunması Gereken Şartlar:

1. Takva sahibi olması.

2. Rukyeyi yapan erkek, hasta da kadın olursa, baş başa kalmamaları, kadının mahremi olan erkek akrabalarından biri ya da bir başka kadının da orada bulunması.

3. Rukyeyi yapanın, kendisinin aciz Allah'ınsa güç ve kudret sahibi olduğuna inanarak O'ndan yardım dilemesi.⁽²⁰¹⁾

(199) Bkz. *Tahsînu Ehli'l-Îmân*, s. 69; *Âlemu's-Sîhr ve's-Şa'veze*, s. 203; *el-Vikâye ve'l-'Ilâc bi'l-Kitâb ve's-Sunne*, s. 101.

(200) *es-Sârimu'l-Bettâr*, s. 107-108.

(201) A.g.e. s. 107-108, kısaltarak.

Hastanın Uyması Gereken Şartlar:

- 1.** Varsa yanında bulunan koruyucu muska vb. şeyleri çıkarıp yakması.
- 2.** Şifa verenin sadece Allah olduğuna, insanların yaptıklarının ise sebeplere sarılmaktan ibaret olduğuna inanması.
- 3.** Eğer hasta kadınsa elbiselerini sıkıca giyer ki tedavi sırasında herhangi bir yeri açılmaması.
- 4.** Varsa üzerinde bulunan zinet eşyalarını çıkarır ve güzel koku/parfüm sürünmeyez.

Bu konuya ilgili olarak İbnu'l-Kayyim şöyle der:

“Bu tür sara hastalığının tedavisi iki yönden olur: Birinci sara hastası yönünden, ikinci tedaviyi yapan kişi yönünden. Sara hastası yönünden olan, onun ruhsal yönü güçlü olması, ruhların eşsiz yaratıcısına samimiyetle yönelmesi ve hem kalbi hem de diliyle beraber gerçek anlamda Allah'a sığınmasıdır.

Çünkü bu bir tür savaştır. Savaşan kişinin düşmanına karşı silahla zafer kazanması ise iki şeye bağlıdır: Silahın sağlam ve işe yarar, kolumnun da güçlü olmasına. Bu ikisinden birisi eksik olursa, o silah çok fayda sağlamaz. Ya bu ikisi birden olmazsa ne olur? Kalp tevhidden, tevekkülden, takvadan ve Allah'a yönelmekten yoksun olması dolayısıyla harap olur ve silahsız kalır.

Tedavinin ikinci yönü, tedaviyi yapan kişi cihetinden dir. Şöyle ki, onda da bu iki özelliğin olması gereklidir. Ni-

tekim tedavi edenler içerisinde öyleleri var ki, tedavi için onların sadece: "Hastanın içinden çıkış" ya da "Bismillâh (Allah'ın adıyla)" veya hâl de "Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh (Güç ve kuvvet yalnız Allah'ındır.)" demeleri yeter. Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* de böyle durumlarda şöyle derdi: "Çık ey Allah'ın düşmanı! Ben Allah'ın Rasûlü'yüm"⁽²⁰²⁾

Yine İbnu'l-Kayyim, bazı ruhî ilaçlardan söz ederek şöyle der:

"Hatta hastalıkları iyileştiren bazı ilaçlar vardır ki onları en uzman doktorların akılları kavrayamamış, ilim, tecrübe ve deneyleri onlara ulaşamamıştır. Bunlar, kalp ve ruhla ilgili şu ilaçlardır: Metin olmak, kalbin Allah'a itimat ve tevekkül etmesi, O'na sığınması, O'nun huzurunda eğilip boyun bükmesi, sadaka, dua, tevbe, istigfar, mahlûkata iyilikte bulunmak, çaresize yardım etmek, darda kalanın sıkıntısını gidermek vb.

Bütün bu ilaçları, farklı din ve inançlardan olan toplumlar tecrübe etmiş ve onların şifa konusunda en bilgili doktorun ne ilminin, ne tecrübesinin ve ne de deneylerinin ulaşamadığı bir etkiye sahip olduğunu görmüşlerdir.⁽²⁰³⁾

(202) Bkz. İbnu'l-Kayyim, *Zâdu'l-Meâd fi Hedyi Hayri'l-İbâd*, 4/67-68.

(203) A.g.e., 4/11.

Şer'î Rukye:

Sihir yapılmış kişiyi tedavi etme yöntemlerinden birisi -ki bu bağlanmış dolayısıyla da hanımıyla ilişki kuramayan erkek için de faydalıdır-(²⁰⁴) şöyledir:

Yeşil sidir ağacından yedi adet yaprak alınıp taş vb. bir şeyle ezilerek bir kaba konur. Sonra üzerine gusül abdesti almaya yetecek kadar su dökülür ve bu suya şu âyet ve sûreler okunur:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفُهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسَعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾⁽²⁰⁵⁾

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ! لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ﴾⁽²⁰⁶⁾

(204) Bkz. Cemâl Sâvelî, *Tâhsînu Ehli'l-Îmân mine'l-Ayni ve'l-Hasedi ve's-Sihri ve's-Şeytân*, s. 68-69; Muhammed Şâî' el-Vikâye ve'l-İlâc bi'l-Kitâb ve's-Sunne, s. 105; Âlemu's-Sihri ve's-Şâ'veze, s. 211-212.

(205) Bakara, 255.

(206) “(Rasûlüm!) De ki: Ey kâfirler! Ben sizin tapmakta olduklarınıza tapmam. Siz de benim taptığımı tapmiyorsunuz. Ben de sizin

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿اللَّهُ الصَّمَدُ ﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ (207)

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ
إِذَا وَقَبَ ﴿وَمِنْ شَرِّ النَّفَاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا
حَسَدَ﴾ (208)

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿مَلِكِ النَّاسِ ﴾ إِلَهِ النَّاسِ
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ﴾ (209)

﴿وَأَوْحَيْنَا إِلَيْ مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا
يَأْفِكُونَ ﴿فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴾ فَغَلِبُوا هُنَالِكَ
وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ﴾ (210)

*taptıklarınıza asla tapacak değilim. Evet, siz de benim taptığımı
tapiyor değilsiniz. Sizin diniñiz size, benim dinim de banadır.”*
Kâfirûn sûresi.

(207) İhlâs sûresi.

(208) Felakât sûresi.

(209) Nâs sûresi.

(210) “Biz de Mûsâ’ya: “Asâni at!” diye vahyettik. Bir de baktular ki bu,
onların uydurduklarını yakalayıp yutuyor. Böylece gerçek ortaya
çıktı ve onların yapmakta oldukları yok olup gitti. İşte Firavun ve
kavmi, orada yenildi ve küçük düşerek geri döndüler.” A’râf, 117-
119.

﴿وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُؤْنِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلَيْمٍ ۝ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ۝ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَا جُئْتُمْ بِهِ السَّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ۝ وَيُحَقِّقُ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ﴾ (211)

﴿قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّا أَنْ تُلْقِي وَإِنَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى ۝ قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا جِبَالُهُمْ وَعِصِّيَّهُمْ يُعْخِلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى ۝ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَى ! قُلْنَا لَا تَحْفِزْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى ۝ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حِينَ أَتَى ۝﴾ (212)

Sonra bu sudan üç yudum içilir, geri kalanıyla da gusül abdesti alınır. Böylece Allah'ın izniyle hastalık iyili olur. Gerektiğinde hasta iyi oluncaya kadar bu tedaviyi iki

(211) "Firavun dedi ki: Bilgili bütün sihirbazları bana getirin! Sihirbazlar gelince Mûsâ onlara: Atacağınızı atın, dedi. Onlar (iplerini) atınca, Mûsâ dedi ki: "Sizin getirdiğiniz sihirdir. Allah onu boşça çıkaracaktır. Çünkü Allah bozguncuların işini düzeltmez. Suçluların hoşuna gitmese de Allah, sözleriyle gerçeği açığa çıkaracaktır." Yûnus, 79-82.

(212) "Dediler ki: Ey Mûsâ! Ya sen at veya önce atan biz olalım. Hayır, siz atın, dedi. Bir de baktı ki, büyülerini sayesinde ipleri ve sopaları, kendisine gerçekten koşuyor gibi görünüyor. Mûsâ, birden içinde bir korku duydu. Korkma! dedik, üstün gelecek olan kesinlikle sensin. Sağ elindekini at da, onların yaptıklarını yutsun. Yaptıkları, sadece bir büyüğücü hilesidir. Büyüğücü ise, nereye varsa (ne yap-sa) iflah olmaz." Tâhâ, 65-69.

ya da daha fazla kez uygulamakta herhangi bir sakınca yoktur.⁽²¹³⁾

Vahîd Abdusselam Bâlî, kitabında uzun bir rukyeden söz ederek onun her çeşit sihir için geçerli ve faydalı olduğunu belirtmiştir. Biz, burada onun daha önce verdigimiz âyetlere ek olarak zikrettiği âyetleri sunacak ve bu rukyenin uygulama şeklini anlatacağız:

Tedaviyi yapan kişi elini hastanın başına koyar ve onun kulağına şu rukyeyi ağır ağır ve tane tane okur:

﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ هَمْزَهٍ وَنَفْخَهٍ وَنَفْثَهٍ﴾⁽²¹⁴⁾
 ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ مَالِكُ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ إِهْدِنَا الصَّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صَرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ﴾⁽²¹⁵⁾

(213) *el-Vikâye ve'l-Ilâc bi'l-Kitâb ve's-Sunne*, s. 105-106; *Ebu'l-Fidâ Muhammed 'İzzet Ârif, Keyfe Nudâvî ve Nettakî's-Sihra ve'l-Messe ve'l-Hased*, s. 27; *Tahsînu Ehli'l-Îmân*, s. 68-69.

(214) "Kovulmuş şeytandan, onun dürtmesinden (vesvesesinden), üflemesinden ve tükürüğünden Allah'a şiginirim."

(215) "Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. O, rahmandır ve rahîmdir. Ceza gününün mâlikidir. (Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız. Bize doğru yolu göster. Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğu kimselerin yolunu; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil!" Fatiha sûresi.

﴿الَّمَّا ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (216)

﴿وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهٌ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَآخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقُلُونَ﴾ (217)

(216) “Elif. Lâm. Mîm. O kitap (Kur'an); onda asla şüphe yoktur. O, takva sahipleri için bir yol göstericidir. Onlar gayba inanırlar, namaz kilarlar, kendilerine verdiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar. Yine onlar, sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler; âhiret gününe de kesinkes inanırlar. İşte onlar, Rablerinden gelen bir hidâyet üzeredirler ve kurtuluşa erenler de anacak onlardır.” Bakara, 1-5.

(217) “İlâhınız bir tek Allah'tır. O'ndan başka hak ilâh yoktur. O, rahmandır, rahimdir. Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzüün birbiri peşinden gelmesinde, insanlara fayda veren şeylerle yüklü olarak denizde yüzüp giden gemilerde, Allah'ın gökten indirip de ölü haldeki toprağı canlandırdığı suda, yeryüzünde her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgârları ve yer ile gök arasında emre hazır bekleyen bulutları yönlendirmesinde düşünen bir toplum için birçok deliller vardır.” Bakara, 163-164.

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا يَأْدِنِيهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسَعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حَفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ (218)

﴿أَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ أَمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿١﴾ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِيَّا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ (219)

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَاتِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا

(218) Bakara, 255.

(219) Bakara, 285-286.

بَجَاءُهُمْ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرُ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعٌ
الْحِسَابِ ﴿220﴾

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَيْثَا وَالشَّمْسَ
وَالقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ! ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْفِيَّةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ
وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ
رَحْمَةَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿221﴾

Bunlardan sonra sihirle ilgili âyetleri okur ki onları daha önce zikretmiştik. Bu âyetler şunlardır: A'râf sûresi

(220) "Allah, adâleti ayakta tutarak (delilleriyle) şu hususu açıklamıştır ki, kendisinden başka hak ilâh yoktur. Melekler ve ilim sahipleri de (bunu ikrar etmişlerdir). Mutlak güç ve hikmet sahibi Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah nezdinde hak din İslâm'dır. Kitap verilenler, kendilerine ilim geldikten sonra, ancak aralarındaki kıskançlık yüzünden ayrılığa düştüler. Allah'ın âyetlerini inkar edenler bilmeliidirler ki Allah'ın hesabı çok çabuktur." Âl-i İmrân, 18-19.

(221) "Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'a istivâ eden, geceyi, durmadan kendisini kovalayan gündüzde bürüyüp örten; güneşî, ayî ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allah'tır. Bilesiniz ki, yaratmak da emretmek de O'na mahsustur. Âlemelerin Rabbi Allah ne yücedir! Rabbinize yalnızca yakara ve gizlice dua edin. Bilesiniz ki O, haddi aşanları semez. İslah edilmesinden sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayı. Allah'a korkarak ve (rahmetini) umarak dua edin. Muhakkak ki iyilik edenlere Allah'ın rahmeti çok yakındır." A'râf, 54-56.

117-119. Yûnus sûresi 81-82. ve Tâhâ sûresi 65-69. âyetler. Devamlı da şu âyetleri okur:

﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبْنًا وَأَنْكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴾
 ﴿فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴾
 ﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴾ (222)

﴿وَالصَّافَاتِ صَفَا ﴾ فَالْأَزْجَرَاتِ رَجْرًا ﴾ فَالنَّالِيَاتِ ذَكْرًا ﴾
 ! إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ ﴾ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنُهُمَا وَرَبُّ الْمَسَارِقِ ﴾ إِنَّا زَيَّنَاهُ السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَافِرِ
 وَحْفَظَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ﴾ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلِإِ الْأَعْلَى وَيُقَدِّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴾ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصْبُرْ
 إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتَبَعَهُ شَهَابٌ ثَاقِبٌ ﴾ (223)

(222) "Sizi sadece boş yere yarattığımızı ve hakikaten huzurumuza geri getirilmeyeceğinizi mi sandınız? Mutlak ve gerçek hüküm-dar Allah, çok yücedir. O'ndan başka hak ma'bûd yoktur, O, yüce Arş'in sahibidir. Her kim Allah ile birlikte diğer bir ilâha taparsa, -ki bu hususla ilgili hiçbir delili yoktur- o kimsenin hesabı ancak Rabbinin nezdindedir. Şurası muhakkak ki kâfirler iflah olmaz. (Rasûlüm!) De ki: Bağısla ve merhamet et Rabbim! Sen merhametlilerin en iyisisin." Mü'minûn, 115-118.

(223) "Saf saf dizilmişlere, toplayıp sürenlere, zikir okuyanlara yemin ederim ki, İlâhiniz birdir. O, hem göklerin, yerin ve ikisi arasın-

﴿ وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَوْا إِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴾
 قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدِيهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴾²²⁴⁾ يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَأَمِنُوا بِهِ يَغْفِرُ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُحِرِّكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴾²²⁴⁾ وَمَنْ لَا يُحِبُّ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءٌ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴾²²⁴⁾

﴿ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنْ أَسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ! فِيَأَيِّ الْأَعْ

dakilerin Rabbi, hem de doğuların Rabbidir. Biz yakın göğü, bir süsle, yıldızlarla süsledik. Ve (gökyüzünü) itaat dışına çıkan her şeytandan koruduk. Onlar, artık mele-i a'lâ'ya (yüce topluluğa) kulak veremezler. Her taraftan taşanırlar. Kovulup atılırlar. Ve onlar için sürekli bir azap vardır. Ancak (meleklerin konuşmalarından) bir söz kapan olursa, onu da delip geçen bir parlak ışık takip eder.” Saffât, 1-10.

(224) “Hani cinlerden bir gurubu, Kur'an'ı dinlemeleri için sana yöneltmişistik. Kur'an'ı dinlemeye hazır olunca (birbirlerine) “Susur” demişler, Kur'an'ın okunması bitince de uyarıcılar olarak kavimlerine dönmüşlerdi. Ey kavmimiz! dediler, doğrusu biz Mûsâ'dan sonra indirilen, kendinden öncekini doğrulayan, hakka ve doğru yola iletken bir kitap dinledik. Ey kavmimiz! Allah'ın davetçisine uyun. Ona iman edin ki Allah da sizin günahlarınızı kısmen bağışlasın ve sizi acı bir azaptan korusun. Allah'ın davetçisine uymanın kimse yeryüzünde Allah'ı áciz bırakacak değildir. Kendisi için Allah'tan başka dostlar da bulunmaz. İşte onlar, apaçık bir sapıklık içindedirler.” Ahkâf, 29-32

رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١﴾ يُرِسَّلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَارٍ وَنَحَّاسٌ فَلَا
تَتُّصِرَّانِ ﴿٢﴾ فِي أَيِّ الْأَءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٢٥﴾

﴿لَوْ أَنَّزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتُهُ خَاسِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ
خَشْيَةِ اللَّهِ وَتَلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴽ٢﴾ هُوَ
اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالَمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ
الْمُهَمِّيْنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴽ٣﴾
هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا
فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴽ٤﴾

(225) “Ey cin ve insan toplulukları! Göklerin ve yerin çerçevesinden çı-
kip gitmeye gücünüz yetiyorsa geçin. Ancak büyük bir güçle çıkış
gidebilirsiniz. Öyleyse Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlayabi-
lirsınız? Üzerinize ateşten alev ve duman gönderilir de birbirinizi
kurtaramaz ve yardımlaşamazsınız. Öyleyken Rabbinizin hangi
nimetlerini yalanlayabilirsiniz?” Rahmân, 33-36.

(226) “Eğer biz, bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Al-
lah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdü. Bu
misalleri insanlara düşünsünler diye veriyoruz. O, öyle Allah'tır
ki, O'ndan başka hak ma'bûd yoktur. Görülmeyeni ve görüleni
bilendir. O, rahmandır, rahimdir. O, öyle Allah'tır ki, kendisinden
başka hak ilah yoktur. O, mülkün sahibidir, eksiklikten münezzehtir,
selamet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır,
üstündür, istedığını zorla yaptıran, büyülüklükte eşî olmayandır.
Allah, müşriklerin ortak koştukları şeylerden münezzehtir. O, ya-
ratan, var eden, şekil veren Allah'tır. En güzel isimler O'nundur.
Göklerde ve yerde olanlar O'nun şanını yüceltmektedirler. O, ga-
liptir, hikmet sahibidir.” Haşr, 21-24.

﴿ قُلْ أُوْحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفْرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا
 قُرْآنًا عَجَبًا ﴿ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَأَمَّا بِهِ وَلَنْ نُشِرِّكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا !
 وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿ وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ
 سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ﴿ وَأَنَّا ظَنَّنَا أَنْ لَنْ تَقُولَ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ
 عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنْسِ يَعْوُذُونَ بِرِجَالٍ
 مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهْقًا ﴿ وَأَنَّهُمْ ظَنُوا كَمَا ظَنَّنَتُمْ أَنْ لَنْ يَبْعَثَ
 اللَّهُ أَحَدًا ﴿ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلْئَةً حَرَسًا شَدِيدًا
 وَشُهْبِرًا ﴿ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلْسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْنَا
 يَحِدُّ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا ﴾ (227)

(227) "(Resûlüml!) De ki: Cinlerden bir topluluğun (benim okuduğum Kur'an'ı) dinleyip de şöyle söylediğleri bana vahyolunmuştur: Gerçekten biz, doğru yola iletlen hârikulâde güzel bir Kur'an dinledik de ona iman ettik. (Artık) kimseyi Rabbimize asla ortak koşmayacağız. Hakikat şu ki, Rabbimizin şâni çok yücedir. O, ne eş ne de çocuk edinmiştir. Doğrusu bizim beyinsiz olanımız (İblis veya azgin cinler), Allah hakkında pek aşırı yalanlar uyduruyormuş. Hâlbuki biz, gerek insanlar gerekse cinler Allah hakkında asla yalan söylemezler, samıştık. Şu da gerçek ki, insanlardan bazı kimseler, cinlerden bazı kimselere siğinirlardi da, onların taşkınlıklarını artırrılsardı. Onlar da sizin sandığınız gibi, Allah'ın hiç kimseyi tekrar diriltmeyeceğini sanmışlardı. Doğrusu biz (cinler), göğü yokladık, fakat onu sert bekçilerle, alev huzmeleriyle doldurulmuş bulduk. Hâlbuki (daha önce) biz onun bazı kısımlarında (haber) dinlemek için oturacak yerler (bulup) oturuyorduk; fakat şimdi kim dinlemek isterse, kendisini gözetleyen bir alev huzmesi buluyor." Cin, 1-9.

Bunlardan sonra ise İhlâs, Felak ve Nas sürelerini okur.⁽²²⁸⁾

Sihrin tedavisiyle ilgili kitaplarda yer alan ve Kur'ân âyetlerinden oluşan rukye bunlardan ibarettir. Biz, rukye konusunda önceliği Kur'ân'a verdik, çünkü O'nun insanlara şifa olduğu bizzat Kur'ân'da bildirilmektedir.⁽²²⁹⁾ Şimdi ise bu âyetlerin peşinden hadislerde yer alan sığınma dualarına, Cibrail *aleyhisselâm*'ın Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in de ashabına yaptığı rukyeye yer vereceğiz.

Hadislerde Geçen Sığınma Duaları:

1. Cibrail *aleyhisselam*'ın Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e yaptığı rukye:

«بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيَكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيَكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ
أَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ اللَّهُ يَسْفِيَكَ بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيَكَ».

“Sana sıkıntı veren her şeyden, gerek nefislerin şerrinden gerekse de hasetçinin gözünden dolayı sana Allah'ın adıyla rukye yapıyor (okuyor)um. Sana Allah'ın adıyla okuyorum.”⁽²³⁰⁾

2. Sahîh-î Buhârî'de İbn Abbâs'tan şöyle bir rivâyet yer almaktadır: “Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Hasan ve Hüseyin'e sığınma duası okur ve şöyle derdi: Atanız (İb-

(228) Bkz. *es-Sârimu'l-Bettâr*, s. 109-110.

(229) Bkz. İsrâ, 82, Yûnus, 57. (Çeviren)

(230) Müslüm, *Kitâbu's-selâm*, Bâbu't-tib ve'l-marad ve'r-rukâ, hadis no: 2186.

rahim), (oğulları) İsmail ve İshak'a şu duayı okurdu:

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ
وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَمَّةٍ».

“Her türlü şeytandan, zehirli haşerattan ve nazar değiren gözden Allah'in tam ve mükemmel kelimelerine sığınırım.”⁽²³¹⁾

3. Osman b. Ebi'l-Âs *radyallâhu anh'*dan şöyle rivâyet edilmiştir: “Neredeyse beni öldürerek derecede bir ağrım olduğu sırada Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* yanına gedi ve şöyle buyurdu: “Sağ elinle (ağriyan yeri) yedi kere ovala ve (her defasında) şöyle de:

«أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ وَسُلْطَانِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ».

“Çektiğim ağrından Allah'in izzetine, kudretine ve hâkimiyetine sığınırım.”⁽²³²⁾ Ben de hemen dediği gibi yaptım ve Allah bendeki ağrıyı giderdi. Ben o günden beri hem aileme hem de başkalarına bu duayı tavsiye ediyorum.”

4. “Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hastanın yanına gidince veya ona bir hasta getirildiğinde şöyle derdi:

«أَدْهِبِ الْبَأْسَ رَبَّ النَّاسِ إِشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا
شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا»

“Sıkıntıyı gider ey insanların Rabbi! Şifa ver. Zira sensin

(231) Buhârî, Kitâbu'l-Enbiyâ, Bab no: 12, hadis no: 3191.

(232) Ahmed, Müsned, 4/21.

şifa veren. Senin şifandan başka şifa da yoktur. Geride hastalık bırakmayacak bir şifa ile şifa ver.”⁽²³³⁾

5. “Her kim eceli gelmemiş olan bir hastayı ziyaret eder de onun yanında yedi kere:

«أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يُشْفِيَكَ»

“Büyük arşın Rabbi olan Büyük Allah’tan sana şifa vermesini dilerim” *derse Allah onun hastalığını iyileştirir.*⁽²³⁴⁾

Bunlardan başka hadislerde geçen ve hem diğer hastalıklara hem de sihirden kaynaklanan rahatsızlıklara karşı okunabilecek başka dualar da vardır.

Kur’ân ve Sünnet’te yer alan rukyelerin yanı sıra İbnu'l-Kayyim'in, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bu hastalığı tedavide kullandığını söyledişi bazı usûller de sihrin tedavi yöntemlerindendir. Şimdi İbnu'l-Kayyim'in bu konuda söylediğlerine yer vereceğiz. O şöyle der:

“Burada amaç, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bu hastalığı (sihri) tedavide takip ettiği usûlü açıklamaktır. Nitekim bu konuda ondan iki yöntem rivâyet edilmiştir:

1. Birincisi -ki en etkilisi budur- sihrin yapıldığı malzemeyi çıkarıp sihri bozmaktır. Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den sahîh olarak gelen rivâyetlere göre o, bu konuda Rabbine niyazda bulunmuş ve Allah da ona bu yöntemi bildirmiştir. Bunun üzerine Allah Rasûlü *sallallahu*

(233) Buhârî, Merdâ, 20; Nesâî, Amelu'l-yevm ve'l-leyle, 252; Müsned, 3/267. (Çeviren)

(234) Ebû Dâvûd, Cenâiz, 12; Tirmîzî, Tîb, 32; Müsned, 1/239, 243; Müstedrek, 1/493.

aleyhi ve sellem sihrin yapıldığı malzemeyi kuyudan çıkarttırmıştır. Bu malzeme bir tarak, birkaç saç kılı ve erkek hurma tomurcuğundan oluşmaktadır. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bu malzemeyi çıkarttırınca rahatsızlığı ortadan kakmış, hatta bağlarından çözülmüş gibi rahatlamıştır. Sihir yapılan kişiyi tedavi etmede en etkili yöntemlerden biri budur. Zira bu, vücutta bulunan zararlı bir maddeyi istifra vb. yollarla çıkarıp atmak gibidir.

2. İkincisi, sihrin zararının ulaştığı yerdeki zararlı maddenin boşaltılmasıdır. Çünkü sihrin insan tabiatında, vücutun salgılama düzeneinde ve mizacın bozulmasında etkisi vardır. Eğer sihrin etkisi bir organda ortaya çıkar ve pis maddenin bu organdan boşaltılması mümkün olursa bu, gerçekten fayda verir.

Ebu Ubeyd, *Garîbu'l-Hadîs* adlı eserinde senediyle birlikte Abdurrahman b. Ebî Leylâ'dan şöyle rivâyet eder: "Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*, kendisine sihir yapılinca başından boynuz(dan yapılmış hacamat bıçağı)la kan aldırdı." Ebu Ubeyd, bu rivâyette geçen «طب :tubbe» kelimesinin «sihriyapmak» anlamına geldiğini belirtmiştir.⁽²³⁵⁾

Bu kan aldırma meselesi, bilgisi kit olanlara biraz karışık gelmiş ve onlar: "Kan aldırma sihrin ne alakası var? Bu hastalıkla bu tedavi arasında ne gibi bir ilişki olabilir?" demişlerdir. Hâlbuki bu tedavi yöntemini Hipokrat, İbn Sînâ veya başkaları söyleseydi onlar, bunu içtenlikle kabul eder ve şöyle derlerdi: "Bu tedavi yöntemini, bilgi ve fazile-

(235) Bkz. Ebû Ubeyd Kasım b. Sellam, *Garîbu'l-Hadîs*, Dâru'l-Kitâbî'l-Arabi, Beyrut, 2/43. (Çeviren)

tinde şüphe bulunmayan kimseler söylemiştir.”

Bil ki Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem*'e yapılan sihirin etkisi, onun beynine, orada bulunan bir güç merkezine ulaştı. Öyle ki ona, bir şeyi yapmadığı halde yaptı gibi geliyordu. Bu, sihir yapanın insan tabiatı ve kanda bulunan bir madde üzerinde oluşturduğu bir etkidir. Ki bu madde, beynin ön kısmına galip gelip onun mizacının aslı tabiatını değiştirmiştir.

Sihir, kötü ruhların etkileri ile insan tabiatındaki güçlerin onlara olan tepkisinden meydana gelir. Bu, sihirin olabilecek en ağır etkisi olup özellikle sihirin etkisinin ulaştığı bölgede kendini gösterir. İşte sihirin etkisiyle zarar görüp görevini yerine getiremeyen bu bölgeden kan alınması en yararlı tedavi şekillerindendir. Ancak bu kan alma usulüne uygun olmalıdır. Bu konuda Hipokrat şöyle der: Boşaltılması gereken şeyler, boşaltılmaya en elverişli olukları yerlerden ve boşaltılmalarına uygun olan aletlerle çıkartılmalıdır.

Bazıları şöyle demiştir: Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem* bu hastalığa tutulunca -ki ona bir şeyi yapmadığı halde yaptı gibi gelirdi- bunun, kanda bulunan bir madde den ya da benzeri bir şeyden kaynaklandığını zannetti. Ona göre bu madde, onun beyni tarafına yönelmiş ve beynin ön kısmını etkileyip onun normal durumunu bozmuştu. O dönemde kan aldırma, en etkili ve en faydalı tedavi yollarından biriydi. Dolayısıyla o da bu yola başvurdu.

Ancak bu, hastalığının sihir olduğu kendisine vahyedilmeden önce olmuştur. Allah teâlâ'dan vahiy gelip de ona

sihir yapıldığı haber verilince Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem* gerçek tedaviye başvurdu. Bu tedavi, sihrin yapıldığı malzemenin çıkartılıp sihrin bozulmasıdır. Allah'a niyazda bulundu ve Allah ona bu malzemenin konulduğu yeri bildirdi. O da onu çıkarttırdı ve sanki bağlarından çözülmüş gibi rahatlardı.

Bu sihrin Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* üzerindeki etkisi sadece vücudu ve organlarınıyla sınırlıydı. Sihir, onun aklına ve kalbine etki etmemiştir. Bu yüzdendir ki o, hanımlarından bazılarıyla birleşme yaptığı hayalinin doğru olduğuna inanmıyordu. Aksine bunun, aslı olmayan bir hayalden ibaret olduğunu biliyordu. Nitekim bazı hastalıklar da böyle hâllere yol açabilmektedir. Allah en iyisini bilir.⁽²³⁶⁾

Rukye yapmak, belirli kişilere has bir iş değildir. Zira her müslüman hem kendisine hem de bir başkasına rukye yapabilir. Başka birisi de ona rukye yapabilir. Yine koca karısına, kadın da kocasına rukye yapabilir. Bununla beraber rukye yapan kişinin sâlih bir kimse olmasının, rukyenin fayda vermesi noktasında etkili olduğu şüphesizdir. Bu işi yapan kişi ne kadar sâlih olursa rukyenin faydası da o kadar çok olur. Çünkü Allah teâlâ şöyle buyurmaktadır: “Allah, ancak takva sahiplerinden kabul eder.”⁽²³⁷⁾

Sihrin en etkili tedavi yollarından biri, ilâhî ilaçlardır. Hatta bizzat yararlı ilaçlar bunlardır. Çünkü sihir, kötü ve süflî ruhların etkilerindendir. Bu etkilerin def edilmesi ise

(236) *Zâdu'l-Meâd*, 4/124-126.

(237) Mâide, 27.

onlara karşı koyup direnebilecek ve tesirlerini yok edebi-
lecek olan zikirler, âyetler ve dualarla olur. Bu karşı koyma
ne kadar güçlü ve şiddetli olursa, sıhri çözme de (nüşre⁽²³⁸⁾)
o kadar etkili olur. Bu, tipki her biri hazırlıklı ve silahlı iki
ordunun karşı karşıya gelmesi gibidir. Hangi taraf galip ge-
lirse, karşı tarafı ezip hâkimiyeti altına alır ve idareyi eline
geçirir. Aynı şekilde kalp de Allah ve O'nun zikriyle dolup
taşarsa; yakarış, sığınma, dua ve zikirleri vird edinip aksat-
madan ve hem dili hem de kalbiyle beraber yerine getirir-
se, işte bu, sîhrin ona işlemesine engel olacak en önemli
tedbirlerden ve başa geldikten sonra da onu tedavi edecek
en iyi yollarındandır.

Büyücülere göre sıhirleri ancak zayıf tepkili kalplerde
ve süfliyata/günahlara bağlı şehvete düşkün ruhlarda et-
kili olur. Bu yüzdendedir ki sıhir, çoğunlukla kadınlarda,
çocuklarda, cahillerde, köylülerde, din, tevekkül ve tevhid
noktasında zayıf olanlar ile Allah'ın zikrinden ve Peygamber
sallallahu aleyi ve sellem'den nakledilen dualardan nasibi
olmayan kimselerde etkisini gösterir. Netice olarak sîhrin
etkisi, günahlara meyilli ve savunma gücü zayıf olan kalp-
lerde daha fazladır.

Bazları bu konuda şöyle demiştir: Sihir yapılmış kim-
se, kendi aleyhine çalışan bir kişidir. Böyle ki biz, sıhir
yapılmış şahsin kalbinin bir şeye bağlı ve ona çok fazla
yönelmiş olduğunu görmekteyiz. Böylece o şey, o şahsin
ona olan meyli ve ilgisi dolayısıyla onun kalbini etkisi al-

(238) Nüşre «النُّشْرَة» bir çeşit rukye ve tedavi olup onunla cin çarptığı
zannedilen kişiler tedavi edilir. Hastalığın verdiği zararı giderip
yok ettiği için ona bu ad verilmiştir.

tina alır. Zaten kötü ruhlar da bu kötü ruhlara uygun işlere meyletmek sûretille kapılarını kendilerine açıp hazır halde bekleyen, ilâhî kuvveti bulunmayan ve onlara karşı savaşacak hazırlığı da olmayan ruhlara musallat olurlar. Böylece hiçbir hazırlığı olmayan ve o kötü ruhlara uygun düşen işlere meyli olan bu ruhları hazırlıksız bir şekilde yakalar ve sihir vs. ile onları etkisi altına alırlar.⁽²³⁹⁾

B. Nüşre Ya da Sihir Yapılan Kişiodeki Sihri Yine Bir Sihirle Çözmek

Tanımı: «النشرة:nüşre», bir rukye ve tedavi türü olup onunla cin çarptığı sanılan kişiler tedavi edilir. Ona “nüşre” denilmiştir, zira o, hastayı saran rahatsızlığı açıp orta-dankaldırır. Hasan-ı Basrî: “Nüşre, sihirdendir”, demiştir.⁽²⁴⁰⁾ Bir hadiste Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e nüşre hakkında soru sorulmuş, o da şöyle buyurmuştur: “O, şeytan işlerinden biridir.”⁽²⁴¹⁾

Nüşrenin hükmü: Fakihler, bu konuda ihtilaf etmiş ve iki ayrı görüş belirtmişlerdir:

1. Birinci görüş: Sihri benzeri bir sihirle çözmek haramdır, caiz değildir. Çünkü o da bir sihirdir ve sihirin haram olduğu konusundaki deliller -ki bunlar daha önce geçmişi- onun hakkında da geçerlidir. Bu görüş İbn Mes'ûd, Hasan-ı Basrî⁽²⁴²⁾ ve İbn Sîrîn'den nakledilmiştir.

(239) *Zâdu'l-Meâd*, 4/126.

(240) Bkz. *Lisânu'l-Arab*, «نشر» maddesi, 5/209.

(241) Ahmed, *Müsned*, Meymeniyye baskısı, 3/294. İbn Hacer, *Fethu'l-Bârî*'de bu hadisin hasen olduğunu söylemiştir. Bkz. 10/233, Selefîyye baskısı.

(242) Ebû Saîd el-Hasen b. Yesâr el-Basrî. Bkz. *Vefeyâtu'l-'Ayân*, 1/354.

İbnu'l-Kayyim de bu görüşü benimsemiştir. İmam Ahmed ise bu konuda herhangi bir görüş belirtmemiştir.⁽²⁴³⁾

Hasan-ı Basrî'den: "Sihri ancak büyücü çözer" dediği rivâyet edilmiştir. Diğer bir rivâyete göre Muhammed b. Sîrîn'e büyütülerin eziyet ettiğleri bir kadının durumu sorulmuş, orada bulunan bir adam söyle karışarak: "Ben (böyle durumlarda) hastanın üzerine bir çizgi çizer, çizginin üzerine de bıçak batırır ve Kur'ân okurum." demiştir. Bunun üzerine İbn Sîrîn: "Kur'ân okumanın herhangi bir sakıncası olmadığını biliyorum. Ancak çizgi ve bıçak hakkında bir bilgim yok." demiştir.

İbnu'l-Kayyim ise şöyle der: "Sihrin benzeri bir sihirle çözülmesi şeytan işlerindendir. Zira sihri çözen ve çözüren, sevdiği bir işi yapmak suretiyle şeytanla yakınlık kurarlar. Böylece şeytan da sihir yapılmış kişi üzerindeki tesirine son verir."⁽²⁴⁴⁾

2. İkinci görüş: Sihrin, küfür ya da günah içermeyen bir sihirle çözülmesi caizdir. Buharî, Katâde'den şöyle rivâyet etmiştir: "Saîd b. el-Museyyeb'e sordum: Bir adama sihir yapılmış ya da o, hanımına yaklaşamıyor; bu adam için nüşre yapılabılır ya da sihir çözülebilir mi? O da şöyle cevap verdi: Bunda bir sakınca yoktur. Zira bunu yapanların amacı ıslah edip düzeltmektir. Faydalı olan bir şey ise yasaklanmaz."

(243) Bkz. *el-Mevsûatu'l-Fîkiyye*, 24/260.

(244) Bkz. *el-Muğnî*, 8/154; *Metâlibu Uli'n-Nuhâ*, 6/305; *Fethu'l-Mecîd*, s. 304; *Teyârû'l-Azîzi'l-Hamîd*, s. 366; *Mevâhibu'l-Celîl*, 6/256; *Fethu'l-Bârî*, 10/236. *el-Mevsûatu'l-Fîkiyye*, 24/265-266'dan naklen verilmiştir. Ayrıca bkz. *ed-Durru'n-Nâdiî*, s. 185-186.

Mâlikî ve Hanbelî mezheplerinde de iki görüş mevcuttur. Ruhaybânî söyle der: Sihrin sihirle çözülmesi, zâruretten dolayı caizdir. Mezhepte esas olan görüş de budur. *el-Muğnî* sahibi ise söyle der: Ahmed b. Hanbel, sihri çözme konusunda bir şey söylememiştir. Ancak o, bunun caiz olduğu görüşüne meyillidir.”⁽²⁴⁵⁾

Hâfız el-Hakemî ise söyle der:

“Eğer sihri benzeri bir sihirle çözmenin caiz olduğu söylenecek olursa bu, sihrin öğrenilmesine ve daha fazla yapılmasına yol açar. Bu sebepledir ki, pek çok günahkâr büyüğünün, onları engelleyecek bir kılıçın/cezanın olmadığı dönemlerde sevdikleri ya da sevmedikleri her insana sihir yaptıklarını görürsün. Ki o insanlar, sihri çözmesi için onlara gitmeye mecbur kalsın ve onlar da bu sayede haksız bir şekilde insanların paralarını alsinlar, böylece de insanların hem malları hem dinleri üzerinde hâkimiyet kurabilsinler. Allah'tan afiyet dileriz.”⁽²⁴⁶⁾

Nüşreyle ilgili zikri geçen iki görüşe iki görüş daha ekleyecek olursak, bu konuda toplam dört görüş ortaya çıkmış olur. Şöyle ki:

- 1. Haram**
- 2. Belli şartlar altında caiz.**
- 3. Mekruh.**

Katâde söyle demiştir: Hasan-ı Basrî sihrin sihirle çözülmesini hoş görmez ve “Bunu ancak büyüğü bilebilir”, derdi.

(245) Bkz. bir önceki dipnotta geçen kaynaklar.

(246) Bkz. *Meâricu'l-Kabûl*, 1/530; *ed-Durru'n-Nâdîd*, s. 185-186

4. Sakıncası yoktur.

Bu Şâfiîlerin görüşüdür. Aynı zamanda Saîd b. el-Museyyeb, bir rivâyette İmam Ahmed, Âmir eş-Şâ'bî, Râzî, Zeydiyye vb. de bu görüştedir.

Bu konuda belirtilen dört görüşü incelediğimizde şu neticeye varıyoruz: Hanefî ve Mâlikî âlimler, sihrin küfür olduğunu dolayısıyla da küfrün küfürle tedavi edilemeyeceğini ve yine zararın, benzeri bir zararla giderilemeyeceğini ileri sürerek sihrin sihirle çözülmesine cevaz vermemişlerdir.

Geri kalan âlimlere gelince, onlardan bazıları bu konuda kesin bir şey söylememiştir, ancak zaruret halinde caiz olacağı görüşüne meyletmıştır. Zira burada amaç sihri çözmek suretiyle sihir yapılmış olan kişiden bir zararı bertaraf etmektedir. Nitekim: “Kimin din kardeşine fayda sağlamaya gücü yetiyorsa onu yapsın” buyrulmuştur.

Bazları da bunda hiçbir sakınca görmemiştir. Zira bazı sihir çeşitleri vardır ki, sadece benzeri bir sihirle çözülebilmektedir. Onlar bu konuda: “Küfrü anlatan kişi aslen kâfir olmaz” görüşüne dayanmışlardır.⁽²⁴⁷⁾

İbnu'l-Kayyim *rahmetullahi aleyh* şöyle demektedir:

“Nüşre, sihir yapılmış kişideki sihri çözmek demektir. İki çeşidi vardır:

Birincisi, sihri benzeri bir sihirle çözmektir ki bu, şeytan işlerindendir. Hasan-ı Basrî'nin sözü de bu sihir çözme

(247) Bkz. Abdusselam es-Sukkerî, *es-Sîhr beyne'l-Hakîkati ve'l-Vehm fi't-Tasavvuri'l-İslâmî*, 1409 h., ed-Dâru'l-Misriyye li'n-Neşr ve't-Tevzî', s. 262.

türüne hamledilir. Zira sihri çözen ve çözdüren, sevdiği bir işi yapmak sûretille şeytanla yakınlık kurarlar. Böylece şeytan da sihir yapılmış kişi üzerindeki etkisine son verir.

İkincisi, sihri mubah olan rukye, siğınma duaları ve ilaçlarla çözmektir. Bu ise caizdir.”⁽²⁴⁸⁾

Bu konuya son verirken taşıdığı önem dolasıyla Şeyh Muhammed b. Sâlih el-'Useymîn'in [Kitabu't-Tevhîd'e yazdığı şerhte yer alan] nüşre babındaki yazısına yer vereceğiz:

“Nüşre, sihri çözme yollarından biri olup iki çeşittir:

- 1. Sihri sihirle çözmek.**
- 2. Şeytanlardan yardım alarak çözmek.**

Eğer sihri çözen kişi, şirkle bulaşmadan şeytanlardan yardım alamıyorsa yaptığı bu iş, şirktir ya da duruma göre (en azından) gûnahtır.

Eğer sihir, sihirle çözülür ve bu sihir de bir takım ilaçlar, rukyeler, düğüm atma, üfleme vb. yollarla yapılrsa bu iş haramdır, ancak şirk değildir. Eğer sihir şeytanlardan yardım alarak yapılrsa, bunun durumu da ilki gibidir.

Bazı insanların yaptığı “kurşun dökme” işi de bu kısma girer. Zira onlar, sihir yapılmış olan kişinin başının üstünde içinde su bulunan bir tas tutup içine kurşun dökerler ve sihir yapan kişinin yüzünün döktükleri kurşunun içinde görüneceğini iddia ederler. Böylece kimin sihir yaptığı ortaya çıkmış olur.

(248) Bkz. Muhammed b. Abdilvehhâb'in *Kitâbu't-Tevhîd* adlı eseri üzerine yazılmış olan *el-Kavlu's-Sedîd fi Mekâsiît-Tevhîd*, Abdurrahmân b. Nâsîr es-Sâ'dî, 1. bsk., 1416 h., s. 101.

İmam Ahmed'e nüşre hakkında soru sorulmuş, o da "Bazları onun caiz olduğunu söylemişlerdir" cevabını vermiştir. Bunun üzerine ona: Bazı insanlar, bir kabin içine su koyuyorlar ve sihir yapılan kişi o suya girip çıkışınca sihir yapanın yüzü suyun üzerinde görünüyor, denilince, elini silkerek: "Bunun ne olduğunu bilmiyorum, bunun ne olduğunu bilmiyorum" demiştir. Sanki o, bu konu hakkında kesin bir şey söylemekten çekinmiştir.

[Metin:] Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e nüşre hakkında soru sorulunca "O, şeytan işlerindendir."⁽²⁴⁹⁾ buyurmuştur. Bu hadisi İmam Ahmed -ceyyid bir senedle- ve Ebû Dâvûd rivâyet etmiştir.

Nüşre, şeytanlar aracılığıyla da yapılabilir, şeytanlardan yardım alınmadan da yapılabilir. Bu son şekle bazı ilim adamları cevaz vermişlerdir. Ancak doğru olan onun haram olduğunu.

[Şerh:] "Bu hadisi İmam Ahmed -ceyyid bir senedle- ve Ebû Dâvûd rivâyet etmiştir." Ebû Dâvûd'un İmam Ahmed'e ulaşan senedi muttasıldır. Zira o, İmam Ahmed'e yetişmiş ve ondan hadis dinlemiştir.

Bu hadiste Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* nüşre-nin hükmünü açıklamış ve onun şeytan işi olduğunu ifade etmiştir. Onun bu ifadesi "nüşre haramdır" sözü yerine geçer. Hatta bu ifadesi, "nüşre haramdır" sözünden daha ağırdır. Çünkü nüşreyi şeytanların işi olarak ifade etmesi,

(249) Ahmed, *Müsned*, 3/394; Ebû Dâvûd, *Tib*, *Bâbun fi'n-Nüşre*, 4/201. Ebû Dâvûd hadis hakkında herhangi bir şey söylememiştir. İbn Hacer ise *Fethu'l-Bâri*'de (10/233) onun hasen olduğunu bildirmiştir.

onun çirkin ve iğrenç bir iş olduğunu gösterir. Dolayısıyla da nüşre haramdır.

Ayrıca naslar, bir şeyin haram olduğunu ifade ederken sadece: "Bu haramdır" demekle yetinmez. Aksine bir iş hakkında cezadan söz ederse ya da onu Allah katında hoş olmayan bir işle beraber zikrederse bu, o işin haram olduğunu gösterir.

Buhârî, Katâde'den şöyle rivâyet etmiştir: "Saîd b. el-Museyyeb'e sordum: Bir adama sihir yapılmış ya da o, hanımına yaklaşamıyor. Bu adam için nüşre yapılabılır ya da sihir çözülebilir mi? O da şöyle cevap verdi: Bunda bir sakınca yoktur. Zira bunu yapanların amacı ıslah edip düzeltmektir. Faydalı olan bir şey ise yasaklanmaz."⁽²⁵⁰⁾

"Bir adama sihir yapılmış" ifadesinde geçen "طُبْ : tip" kelimesi "sihir" demektir. Bilindiği üzere tip, hastalığı iyileştirmek anlamına gelir. Ancak sihre tefâül (olaylara iyi yönden bakma, hayra yorma) bâbından bu ad verilmiştir. Yine "اللَّدِيْغُ : ledîğ"e (akrep, yılan vb. zehirli haşeratin soktuğu kimseye) "السَّلِيمُ : selîm : iyi, sağlıklı"; "الكَسِيرُ : kesîr"e (kırıga) de "الجَبِيرُ : cebîr : kaynamış, iyileşmiş" denmesi de böyledir.

"Ya da o, hanımına yaklaşamıyor" ifadesi, herhangi bir rahatsızlığı olmayan adamın hanımıyla cinsel ilişki kúramaması, bağlanmasıalamındadır. Bu, bir çeşit sihirdir. Garip olan şudur ki bu sihir, insanlar arasında yaygındır ve şöyle bilinmektedir: Nikâh akdi esnasında birisi tam nikâh

(250) Buhârî bu hadisi cezm siğasıyla muallak olarak tahrîc etmiştir. Bkz. Kitabu't-tib, Bâbu hel yustahracu's-sîhr?, 4/48. Ayrıca bzk. *Fethu'l-Bârî*, 10/232.

kiyılırken bir düğüm atarsa damat bağlanır. Hatta bazıları işi daha ileri götürüp şöyle demişlerdir: Nikâh akdi esnasında birisi parmaklarını birbirine geçirirse, damat bağlanır. Bunun aslı olduğunu zannetmiyorum. Zira (eğer öyle bir şey varsa) parmakların birbirine geçirilmesi, karı ile kocayı birbirine bağlaması gereklidir.

Öyle ya da böyle damat ya da kocanın bağlanması çok vuku bulmakta ve insanlar buna bir çare aramaktadırlar. Bazı ilim adamları şöyle demiştir: Bunun tedavi yollarından biri, kocanın karısını boşayıp sonra tekrar ona dönmesidir. Böylece sihir çözülmüş olur. Ancak ben bunun doğru olup olmadığını bilmiyorum. Eğer doğruysa, bu boşama caizdir. Çünkü o, evliliğin devamı için yapılan tedavi niteliğinde bir boşamadır. Ancak biz, bunun caiz olduğu konusunda fetva vermiyoruz. Aksine bu konuda herhangi bir bilgiye sahip değiliz, diyoruz.

“Ya da o, hanımına yaklaşamıyor” ifadesindeki “ya da” kelimesi, konuşanın şüpheye düştüğü anlamına gelebilir. Yani, “ya da şöyle sordum...” demektir. Yine bu kelime, söze çeşitlilik katmak amacıyla da olabilir. Yani: “Ben ona iki konuda soru sordum: Sihir yapılmış kişi ve hanımına yaklaşamayan kişi hakkında” demektir.

“Bu adam için nüşre yapılabilir ya da sihir çözülebilir mi?” ifadesinde geçen “ya da” kelimesi ise konuşanın şüpheye düştüğüne delâlet eder. Çünkü nüşre ve sihri çözmek aynı anlamdadır.

“Bunda bir sakınca yoktur. Zira bunu yapanların amaci ıslah edip düzeltmektir.” ifadesine gelince, sanki İbnu'l-

Museyyeb *rahmetullahi aleyh* bu sözyle şunu anlatmak istemektedir: Sihir iki kısımdır: Zararlı sihir, faydalı sihir. Zararlı olan sihir: “*Onlar, kendilerine fayda veren değil zarar veren şeyleri öğreniyorlar.*”⁽²⁵¹⁾ âyeti dolayısıyla haramdır. Faydalı olan sihirde ise bir sakınca yoktur. Rivâyetin zâhirinden bu anlaşılmaktadır. Nitekim mezhebimizin fakihleri de bu görüşü benimsemış ve zaruretten dolayı sihrin sihirle çözülmesi caizdir, demişlerdir.

Bazı ilim adamları ise sihrin sihirle çözülmesinin caiz olmadığını söylemişlerdir. İbnu'l-Museyyeb'den gelen bu rivâyette ise sihir olup olmadığı bilinmeyen sihir çözme şekillerinin kastedildiği yorumunu yapmışlar ve eğer yapılan çözme işinin sihir olduğu anlaşılırsa caiz olmaz, demişlerdir.

Hiç şüphesiz İbnu'l-Museyyeb'in sözü hakkında yapılan bu yorum, doğru olabileceği gibi yanlış olma ihtimale de açktır. Yani İbnu'l-Museyyeb *rahmetullahi aleyh* bu sözyle sihrin sihirle çözülmesinin caiz olduğunu kastetmiş de olabilir. Ancak ne olursa olsun, İbnu'l-Museyyeb'in ya da ondan daha üstün olup sözü hüccet kabul edilen bir başkasının bu işi caiz görmesi, o işin Allah'ın hükmünde de caiz olduğu anlamını taşımaz. Bunun anlaşılabilmesi için o işi, Kitap ve Sünnet'e arz edip hükmünü orada araştırmak gereklidir. Nitekim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e nüşre hakkında soru sorulmuş ve o da: “Nüşre, şeytan işlerindendir.” buyurmuştur. Sahabe ya da tabiinden birinin herhangi bir konuda hata etmesine şaşmamak gereklidir.

(251) Bakara, 102.

Zira o, bu konuda mazur sayılır.

Ulemanın görüşlerine göre sihrin sihirle çözülmesi üç şekilde olmaktadır. Bunları Şeyh Süleyman şerhinde şöyle zikretmiştir:

1. Birincisi, sihrin sihirle çözülmesidir ki bu haramdır.

2. İkinci şekli, sihrin mubah bir ilaçla, Kur'ân'la ya da meşru dualarla çözülmesidir. Bu ise caizdir. Zira "Allah, yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yarattı."⁽²⁵²⁾ âyet-i kerimesinin kapsamlı anlamı buna delildir.

Biz, eğer bu işte bir fayda görürsek onu yaparız. Çünkü maddî ilaçların deva olduğu ya vahiy yoluyla ya da tecrübe yoluyla bilinebilir. Vahiy yoluyla bilinen kısma örnek Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem'*in şu sözüdür: "Yer mantarı (İsrailoğullarına mucize olarak gökten indirilen) kudret helvasındandır. Suyu da göze şifadır."⁽²⁵³⁾ Yine bal da deva olduğu vahiy yoluyla bilinen ilaçlardandır. Nitekim Allah teâlâ şöyle buyurmaktadır: "Balda insanlar için şifa vardır."⁽²⁵⁴⁾

Tecrübeyle bilinen ilaçlara gelince onlar gerçekten çoktur. Nitekim günümüzde kullanılan ilaçların çoğu böyledir.

3. Üçüncüsü, sihri haram mı mubah mı olduğu bilinmeyen bir yolla çözmektir. Bazları İbnu'l-Museyyeb'in sö-

(252) Bakara, 39.

(253) Buhârî, Babu'l-menn şifâun li'l-ayn, 4/38; Müslim, Eşribe, Bâbu fadli'l-kem'e, 3/1619. Hadisi Saîd b. Zeyd rivâyet etmiştir.

(254) Nahl, 69.

zünü bu kısma yani haram olup olmadığı bilinmeyen sihir çözme şekline yormuşlar ve faydalı olduğu sürece mubah-tır demişlerdir. Biz de onun haram kısma girdiği konusunda şüpheliyiz. Zira ondaki şüphe ortadan kalkar ve onun mubah olduğuna hükmedilebilir. Çünkü dinde şöyle bir kural vardır: Hakkında açık bilgi bulunmayan şeyler, ihtiyaç dolayısıyla mubah olur. Takva bâbindan kaçınılması gereken işlere gelince onlar da -haram oldukları kesin olmadığı için- ihtiyaç dolayısıyla mubah olur.

İbnu'l-Kayyim de nüşrenin iki çeşit olduğunu belirtir ve İbnu'l-Museyyeb'in sözünü mubah olan ikinci kısma yorar."⁽²⁵⁵⁾

(255) Bkz. *el-Kavlu'l-Mufid alâ Kitâbi't-Tevhid*, Allame Muhammed b. Sâlih el-Useymîn'in *Kitâbu't-Tevhid* üzerine yazdığı şerhidir, 2/69-75.

SONUÇ

Allah teâlâ'dan, sihir -ki o, sınırları çok geniş, ilginç bir dünyadır- hakkındaki bu özet çalışmayı tamama erdirme lütfunda bulunmasının ardından, bu çalışma neticesinde ulaştığımız sonuçların en önemlilerini özet olarak sunmayı bize nasib etmesini umarız. Şöyleden ki:

- 1.** Sihir, acayip bir dünyadır. Dil yönünden adı güzel, manası ve içyüzü ise çirkindir. Sihirde gerçekle hurafe, bilgiyle sahtekârlık birbirine karışır. Büyücü sihir yaparken el çabukluğu, bilgi ve şeytanları kullanır.
- 2.** Sihir, İbrahim *aleyhisselam'*ın peygamber olarak gön-derilişinden daha önce var olan, oldukça eski bir sapma olup insanın fitratını ve akidesini bozar.
- 3.** Sihrin ortaya çıkıştı ile ilgili kesin bir tarih yoktur. O, asırlardan beri var olmuştur. Sihri yayanlar, büyüğü ve sahtekârların peşinden gidenler hala daha varlıklarını sürdürmekteyler.
- 4.** Sihir, yaratılıştan gelen bir özellik değil, sonradan öğ-renilip elde edilen bir bilgidir. Yine sihir, şeytanlara tapınma ve günah işleme gibi fiiller içerdiginden dolayı haramdır. Nitekim büyülerin durumu da bunu göstermektedir. Zira insanlar içinde en günahkâr ve en alçak olanlar onlardır.

- 5.** Sihir ve mucize birbirine benzemez ve kıyas kabul etmezler. Çünkü mucizede amaç, onu ortaya koyanın Al-lah tarafından desteklenmesidir. Mucize, sahibinin doğru-

luğuna delildir. O, mucizeyle insanlara bir benzerini getirme konusunda meydan okur. Sihirde ise amaç, insanları korkutmak ve onlara zarar vermektedir.

6. Sihir, gerçektir. Zira o, bazen hasta eder, bazen kari ile kocanın bazen de başkalarının arasını ayırrı. Ancak bütün bunlar, Allah'ın kudretine bağlıdır. Dolayısıyla büyüğücü, Allah'ın çizmiş olduğu sınırları aşamaz. Mesela güneş ya da diğer gök cisimlerini durdurmak gibi sadece Allah'ın güç yetirebileceği işleri yapamaz.

7. Sihrin meşru rukyelerle ya da yapıldığı malzemenin bulunup çıkarılması süretille çözülmesi mümkündür. Sihri benzeri bir sihirle çözme meselesi ise tartışmalı olup ağır basan görüş onun caiz olmadığı şeklindedir.

8. Sihrin çeşitleri vardır. Bir kısmı gerçek olup zararlıdır. Bir kısmı ise mecazî olup gerçekleri değiştirme etkisinden dolayı sihir olarak adlandırılmıştır. Ancak bazı büyütüler, bütün bu çeşitleri birbirine karıştırarak sihir yapmakta, böylece insanların akıllarını hafife alarak onlarla dalga geçmektedirler. Bazen de büyütüler, ilmî ya da göz boyamaya dayalı hileler kullanır, bazen de şeytanlardan yardım alırlar ki bu, küfürdür.

9. Büyücü, şeytanla yakınlık kurup ona tapınmadıkça sihirde ilerleme kaydedemez. Hatta şeytan, büyütüye arkadaş olmak için onun kâfir olmasını, Allah ve Rasûlü'ne karşı gelmesini şart koşar. Böylece büyütünün ruhu şer ve fesatla kirlenir, kötülükten lezzet almaya başlar ve içinde başkalarına zarar verme konusunda gittikçe büyütlenen devamlı bir arzu duyar.

10. Sihri öğrenmek, öğretmek ve yapmak hiçbir şekil-

de caiz değildir. Sihri öğrenmenin mubah olduğunu söyleyen âlimler azınlıkta olup bunu belli şartlar altında caiz görmüşlerdir.

11. Yapılan sihir, eğer şeytanlarla yakınlık kurma ve onlardan yardım isteme türünden ise onu yapanın kâfir olacağı konusunda âlimler arasında ihtilaf yoktur.

12. Büyücü, eğer İslâm devleti tarafından yakalanmadan önce tevbe ederse bu tevbesi geçerli sayılır ve ona ceza uygulanmaz. Ancak yakalandıktan sonra tevbe ederse tevbesi geçerli sayılmaz. Çünkü o, kendisine uygulanacak cezadan kurtulmak için tevbe etmiş olabilir. Onunla Allah arasında olan tevbeye gelince, hiç şüphesiz tevbe kapısı güneş batıdan doğuncaya ya da can boğaza dayanıncaya kadar açıktır ve hiç kimse ondan mahrum bırakılamaz.

13. Müslümanları sahtekâr büyüçülerin, kâhin ve müneccimlerin tehlikelerine karşı uyarmak, idarecilerin ve âlimlerin görevidir. Zira gaybı sadece Allah bilir. Bu gibileri ise insanların inançlarını bozmaktadırlar.

14. Darda kalmış kimsenin çaresi büyüçülere gitmek değil, Allah'ın sağlam ipine/Kur'ân'a sarılmak ve Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ile ashâbinin yoluna uymaktır.

15. İçerisinde şirk unsuru bulunmayan, Arapça (ya da bir başka dilde ise) manası anlaşılan her tür rukye mubahır. Bununla birlikte şifanın bizzat rukyede değil, Allah'ın elinde olduğuna inanılması gereklidir.

16. Müslümanlara düşen Allah'a dayanıp tevekkül etmektir. Zira O, onlara yeter. Yine onlara şifa verecek olan da sadece Allah'tır.

Nitekim bu konuda O, şöyle buyurmaktadır:

“Kim Allah'a tevekkül ederse O, ona yeter.”⁽²⁵⁶⁾

“Müminler sadece Allah'a tevekkül etsinler.”⁽²⁵⁷⁾

“(İbrâhîm aleyhisselâm kavmine dedi ki:) Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur.”⁽²⁵⁸⁾

Son olarak şunları söylemek istiyorum: Bu çalışma, neticede insan ürünüdür. İçerisinde hatalar ve eksiklikler olabilir. Bu çalışmada doğrular Allah'tandır, O'na hamdolsun. Eğer hata varsa, zaten ben şahsimin ve bu çalışmamın hatasız olduğunu söylemiyorum. Nitekim şair şöyle demiş:

“Kimdir hiç hata yapmayan?

Kimdir hep en güzele sahip olan”

Hatalarım konusunda beni teselli edip rahatlatan şudur ki ben, onları kasten yapmadım ve sadece hakkı, doğruluğu ortaya koymayı amaçladım.

Allah'tan bu çalışmamı benden kabul etmesini dileğim. Buna hak sahibi olan ve gücü yeten de O'dur. O'nun salât ve selâmi, Peygamberimiz Muhammed'in, âilesinin ve ashâbının üzerine olsun.

Bu çalışmanın sonuna ileri gelen çağdaş âlimlerin muska, rukye, tedavi için cincilere gitme ve bunun müminin akîdesine olan etkisi konularında verdikleri bazı fetvaları eklemenin faydalı olacağını düşündüm. Böylece konu tamamlanmış ve iyice açıklık kazanmış olacaktır:

(256) Talâk, 3.

(257) Âl-i İmrân, 160.

(258) Şuarâ, 80.

-Ek-

Koruyucu Muska, Tılsım ve Rukyelerin Yazılmasının Hükümü Hakkındaki Fetvalar

Soru: Bazı insanlar, hastalara, delilere ve psikolojik rahatsızlığı olanlara muskalar, Kur'ân ve hadislerden bazı âyet ve dualar yazıyorlar. Biz onların doğru yaptıklarını söylemiyoruz. Nitekim kendilerini uyarıp nasihat ettik. Ancak onlar karşı çıkıp: "Allah'ın Kitabı'nı ve Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hadislerini yazmak yasak değildir" diyorlar. Hatta bazıları bu muskaları, adetli ya da lohusa kadın, deli, bunamış, aklı ermeyen ve temizlikten anlamayan küçük çocuklara bizzat kendi elleriyle takıyorlar. Bu caiz midir?

Cevap: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Kur'ân, zikir ve dualarla rukye yapmaya izin vermiştir. Ancak rukyenin şirk içermemesi ya da manası anlaşılmayan sözlerden olmaması gereklidir. Nitekim Müslim, Sahîhi'nde Avf b. Mâlik'ten şöyle rivâyet etmiştir:

"Biz, cahiliye döneminde rukye yapardık. Allah Rasûlü'ne: Ey Allah'ın Rasûlü! Bu konuda dersin? diye sorduk. Bunun üzerine O: "Rukyelerinizi bana arz edin. Zira şirk içermeyen rukyelerin herhangi bir sakıncası yoktur." buyurdu."

Âlimler de az önce zikredilen şekle uygun olan rukyelerin -bunların sadece sebep olduğu ve etkilerinin ancak Allah'ın takdiriyle gerçekleştiğine inanılması şartıyla- caiz olduğunda icma etmişlerdir. Ancak boyna muska vb. bir şey asma ya da onu herhangi bir organa takma konusuna gelince, o, Kur'ân'dan başka bir şey ise haramdır, hatta şırtır. Zira İmam Ahmed, Müsned'inde İmran b. Husayn *radiyallâhu anh*'dan şöyle rivâyet etmiştir:

“Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem adamin birinin kolunda bakır bir halka gördü ve ona: “Nedir bu?” diye sordu. Adam da: “Vâhine (kolu zayıflatın bir hastalıktan korunmak) için taktim” dedi. Bunun üzerine Allah Rasulü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Çıkar onu. Zira o, senin ancak zayıflığını artırır. Eğer o üzerindeyken ölecek olursan ebediyen iflah olmazsin.”

İmam Ahmed'in diğer bir rivâyeti ise şöyledir: "Kim koruyucu muska/nazarlık takarsa şirk koşmuş olur." Yine İmam Ahmed ve Ebû Dâvûd, İbn Mes'ûd *radiyallâhu anh*'dan şöyle rivâyet etmişlerdir: "Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediğini duydum: "(Dine aykırı olan) rukyeler, koruyucu muskalar/nazarlıklar ve tivele (kadını kocasına sevdirme sıhri) şırtır."

Eğer takılan şey, Kur'ân âyetlerinden ise doğru olan görüşe göre bu da üç sebepten dolayı yasaktır. Bu üç sebep şunlardır:

1. Muska takmayı yasaklayan hadislerin anlamı (her türlü muskayı içine alacak şekilde) kapsamlıdır. Bu kapsamı daraltacak (ve bazı muskaları bu kapsamın dışına çıkaracak) bir delil yoktur.

2. Sedd-i zerââ (dinen yasak olan bir şeye vasıta olması) nedeniyle yasaktır. Zira bu, Kur'ân'dan olmayan başka şeylerin de takılmasına yol açabilir.

3. Takılan şeylerin saygınlığına aykırı durumların olması, mesela bunların tuvalette, cinsel ilişki vb. durumlar da üstte taşınması muhtemeldir.

Kur'ân'dan bir süre ya da bir kaç âyetin levha, tabak ya da kâğıt üzerine üzerine yazılıp su, safran vb. bir şeyle yikanması ve bu suyun bereket, ilim, para, sağlık, afiyet vb. şeylerin elde edilmesi ümidiyle içilmesi meselesine gelince, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem'*in, ne kendisi ne de bir başkası için böyle bir şey yaptığına ya da ashâbından birine veya ümmetine bu konuda izin verdiğine dâir elimizde bir bilgi mevcut değildir. Hâlbuki aynı şartlar o zamanda da mevcuttu ve yukarıda sayılanlara o gün de ihtiyaç vardı.

Dolayısıyla evla olan bunu yapmamak, onun yerine Kur'ân, Allah'ın güzel isimleri, sahîh hadislerde geçen dua ve zikirler ile manası anlaşılan ve içerisinde şirk unsuru bulunmayan dualarla rukye yapmak gibi dinen caiz olan yöntemlerle yetinmektir. Yine Allah'a, O'nun meşru kıldıği yoldan yaklaşarak O'nun mükâfatını ummâlî, sıkıntı ve kederleri gidermesini istemeli ve faydalı ilim nasib etmesini dilemelidir. Nitekim bunlar, bu konuda yeterlidir. Zira Allah'ın meşru kıldıği yolla yetinen kimseyi Allah, başka şeylere muhtaç olmaktan korur. Başarıya ulaştıran Allah'tır.⁽²⁵⁹⁾

Fetva Kurulu

(259) *Fetâvâ İslâmiyye*, derleyen: Muhammed b. Abdilaziz el-Musnid, 1. bsk., Dâru'l-Vatan, 1412 h., 1/23.

“Temâim” takan kişinin kestiği hayvanın hükmü

Soru: Kur'ân ya da başka şeyleri içeren bir “temîme” takan, iplere düğüm atan vb. kişilerin kestikleri hayvanın hükmü nedir?

Cevap: “**التميمه** : Temâim», « temîme» kelimesinin çoğuludur. Temime, çocukların, kadınların, hayvanların vs. boynuna takılan boncuk, nazarlık ve muska gibi şeylerdir. Bazen bunlar, kuşaklara takılır ya da saçlara bağlanır. Bütün bunlar kötülükten korunmak ve gelecek bir zararı engellemek amacıyla yapılmakta olup yasaktır, hatta şirkir. Çünkü fayda ve zarar vermek sadece Allah'ın elindedir. O'dan başkasının buna gücü yetmez. Ayrıca bu konuda bir takım rivâyetler de vardır:

İbn Mes'ûd *radiyallâhu anh'*dan şöyle rivâyet edilmiştir: “Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem'*in şöyle dediğini dedim: “(Dine aykırı olan) rukyeler, koruyucu muskalar/nazarlıklar ve tivele (kadını kocasına sevdirme sıhri) şirkir.” Bu hadisi İmam Ahmed ve Ebû Dâvûd rivâyet etmiştir.

Abdullah b. Ukeym'den merfu olarak rivâyet edilen diğer bir hadiste Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: “Bir şey takan kimse, taktığı şeye havale edilir.”

Yine Buhârî ve Müslîm'de geçen bir rivâyette Ebû Beşîr el-Ensârî, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'le birlikte olduğu bir yolculukta Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem'*in bir adam göndererek ona develerin boynunda yay kırışından yapılmış gerdanlıklarını -ya da hiçbir gerdanlık- bırakmayıp hepsini koparmasını emrettiğini bildirmektedir.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ister düğüm atılmış ister atılmamış olsun yay kırışından (ya da başka şeylerden) yapılmış gerdanlıkların develerin boynuna takılmasını hoş karşılamamış ve onların koparılmasını emretmiştir. Çünkü cahiliye dönemi insanları belalardan korumak ve nazar değimesini engellemek amacıyla develerin boynuna bu tür gerdanlıklar, nazarlık ve muskalar takıylardı. İşte bu sebeple Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ashâbına böyle yapmalarını yasaklamış, bütün bunları hoş görmemiş ve dolayısıyla da hepsinin koparılmasını emretmiştir.

Her kim nazarlık, koruyucu muska ve benzerlerinin bir fayda sağlama ya da bir zararı def etme etkisine sahip olduğuna inanırsa, o kişi büyük şirk işlemiş ve -Allah korusun- dinden çıkışmış olur. Dolayısıyla da onun kestiği hayvanın eti yenmez. Kim de bunların sadece birer sebep olduğuna, fayda ve zarar verenin ve bu sebepleri teşirli kılanın sadece Allah olduğuna inanırsa, bu kişi küçük (dinden çıkarmayan) şirk işlemiş olur. Çünkü koruyucu muska, nazarlık ve benzerlerinin korunmaya sebep olma noktasında ne tecrübeye ne de dine dayalı bir aslı yoktur. Aksine bunların etkisi tamamen tahmine dayalıdır.

Bazı âlimler, içerisinde Kur'ân âyetleri bulunan muskaları bu sayılanlardan hariç tutmuş ve onların takılmasına ruhsat vermişlerdir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hadislerinde geçen muska takma yasağını ise içe-risinde Kur'an'dan başka şeylerin yazılı olduğu muskalar için geçerli olduğu yorumunu yapmışlardır. Ancak doğrusu, hadislerde geçen bu yasağın genel olduğunu söylemek yanlış olur. Çünkü Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den bu genelleğin kap-

samını daraltacak (mesela Kur'ân'dan olan muskaların caiz olduğuna dâir) bir açıklama gelmemiştir. Yine Kur'ân âyetleri içeren muskaların takılması, Kur'ân âyetleri içermeyen başka tür muskaların da takılmasına vesile olabileceği gibi Kur'ân âyetlerine karşı saygısız durumların oluşmasına da yol açabilir.

Bununla birlikte üzerinde Kur'ân'dan âyetler taşıyan kişinin kestiği yenir. Zira o, Kur'ân'da tesir veya bereket olduğuna inanmaktadır. Bu inanç, insanı dinden çıkarmaz. Çünkü Kur'ân, Allah teâlâ'nın kelâmıdır. Kelâm da Allah'ın sıfatlarından biridir.⁽²⁶⁰⁾

Fetva Kurulu

* * *

Tedavi İçin Cincilere Gitmenin Hükümü

Soru: Bazı insanlar, "geleneksel tip" diye ifade ettikleri bir tür yöntem ile tedavi uyguluyorlar. Şöyledir ki: Birisi onlara gidince: "Kendi adını ve annenin adını yaz. Şimdi git ve yarın gel" diyorlar. Ertesi gün yanlarına gidince de adama: "Senin hastalığın şu, tedavin ise şu" diyorlar. Bunnlardan bazıları, tedavide Allah'ın kelâmını kullandığını ifade ediyor. Bu gibi insanlar hakkında ne dersiniz? Onlara gitmenin hükmü nedir?

Cevap: Tedavide bu yöntemi kullanan kişi, cinleri kullanıyor ve gaybı bildiğini iddia ediyor demektir. Böyle kimselerin yanında tedavi olmak caiz olmadığı gibi onlara gitmek ve soru sormak da caiz değildir. Çünkü Peygamber

(260) *Fetâvâ İslâmiyye*, 1/26.

sallallahu aleyhi ve sellem bu tür insanlar hakkında şöyle buyurmuştur: "Kim falcıya/kâhine gider de ona bir şey sorarsa, kırk gece namazı kabul olunmaz." Bu hadisi Müslim, Sahîhi'nde rivâyet etmiştir.

Yine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'den kâhin, falcı ve büyüçülere gitmeyi, onlara bir şey sormayı ve dediklerini tasdik etmeyi yasaklayan birçok hadis rivâyet edilmişdir. Nitekim Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmaktadır: "Kim bir falcıya ya da kâhine gider de onun söylediklerini tasdik ederse Muhammed'e indirileni inkâr etmiş olur."

Taş ve deniz kabuğu falı, yere çizgiler çizerek yapılan fal vb.⁽²⁶¹⁾ şekillerde ya da hastaya kendi adı, annesinin adı veya akrabalarından birinin adını sormak sûretiyle gaybdan haber vermek, bu işi yapan kimselerin falcı veya kâhinlerden olduğunu gösterir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* onlara soru sormayı ve söylediklerine inanmayı yasaklamıştır.⁽²⁶²⁾

Şeyh İbn Bâz

* * *

Ne Anlama Geldiği Bilinmeyen Koruyucu Muska ve Tilsimlerin Hükümü

Soru: Değerli hocam, yolda giderken yazılı bir kâğıt buldum ve ayak altında çiğnenmesin diye alıp kenara

(261) Bunlar Araplarca bilinen bazı fal türleri olup ülkemizde bilinen kahve falı, yıldız falı, iskambil falı, burç falı vs. benzemektedir. Hepsi de aynı hükmeye tabidir. (Çeviren)

(262) *Fetâvâ İslâmiyye*, 1/28.

koymak istedim. Üzerinde âyet varsa yanına alırım diye kâğıda şöyle bir göz attım. Kâğıtta şöyle yazıyordu:

“Altın bir yüzük üzerine ... nakşedilip öd ağacı ve anber ile tütsülenerek tam bir abdestle takılır. Allah'ın “Aliyun Azîmun” isimleri, ayın ilk cuması sabah namazından sonra başlayıp Perşembe günü yatsı namazı sonrasında bitecek şekilde tam bir hafta boyunca her namazın peşinden bin yüz otuz (1130) kere zikredilmeye devam edilir. Bundan sonra her farz namazın peşinden güç yettiği kadar ... (burada iki isim yer almaktadır) okunur. Bu tilsimin müthiş esrarı vardır ki ona kıymet biçilemez. O iki kişinin sırlarını hiç kimseye hatta oğluna bile açma ki onları, zararlı bir işte ya da Allah'ın kullarına eziyet etme yolunda kullanmasınlar.”

Sizden bu metnin izahını, bu işi yapmanın dindeki yerini ve helal mi yoksa haram mı olduğunu açıklamanızı rica ediyorum.

Cevap: Soruda zikredilenleri yapmak ya da bu metni koruyucu muska vb. olarak kullanmak caiz değildir. Metinde anlatılanları yapmak caiz değildir, çünkü içerisinde ne anlama geldiği bilinmeyen ve şirk olma ihtimali bulunan bir takm nakış ve yazılar bulunmaktadır. Yine belli vakitlerde ve belirli sayıda zikir yapılması söylenmektedir ki bu, dinen meşru olmayan bir zikir türüdür. Ayrıca metinde iki ismin zikredilmesi de geçmektedir ki onların ne olduğu bilinmemektedir.

Dolayısıyla bütün bunlar haramdır, yapılması caiz değildir. Böyle bir şeye bulaşan kişinin ondan kurtulma-

sı gerekir. Zikirleri terk etmeli, yüzük üzerindeki naklışları kazıayıp onu öd ağacı ve anberle tütsülemeyi bırakmalı ve bütün bunlara tevbe etmelidir. Allah'tan af ve afiyet dileriz. Peygamberimiz Muhammed'e, âilesine ve ashâbına salât ve selâm olsun.⁽²⁶³⁾

Fetva Kurulu

* * *

Kur'ân'la Tedavinin Hükümü

Soru: Kur'ân ile tedavinin, onunla rukye yapmanın ve ondan bazı âyetleri muska edinip takmanın hükmü nedir?

Cevap: Kur'ân ile tedavi caizzdir. Nitekim Buhârî ve Müslim, Ebû Saîd el-Hudrî *radîyallâhu anh*'dan söyle rivâyet etmiştir: "Peygamber *sallallâhu aleyhi ve sellem*'in ashâbindan bir grup yolculuğa çıktılar. Derken Arap kabilelerinden bir kabilenin yakınında konakladılar. Bu kabileden kendilerini misafir etmelerini istedilerse de onlar buna yanaşmadılar. O sırada bu kabilenin efendisini akrep soka. Onu tedavi etmek için her yolu denediler; ancak bir fayda sağlayamadılar. Derken içlerinden biri: "Şu yakınınzı konaklayan kafileye gidip sorsanız, belki içlerinden birinde (hastayı tedavi edecek) bir şey vardır" dedi. Hemen onların yanına gittiler ve söyle dediler:

"Ey kafile! Efendimizi akrep soka. Biz onu tedavi etmek için her yolu denedik; ancak hiçbir fayda sağlayamadı. İçinizde (onu tedavi edecek) bir şeyi olan var mı?"

İçlerinden biri söyle karşılık verdi:

(263) *Fetâvâ İslâmiyye*, 1/28.

“Evet. Allah'a yemin ederim ki, ben rukye yaparım. Ancak sizden bizi misafir etmenizi istedik; ama siz buna yanaşmadınız. Dolayısıyla da bize ücret vermeden sizin adınıza rukye yapmam.” Bunun üzerine küçük bir koyun sürüsü üzerinde anlaştılar. O da (efendilerinin yanına) gitti ve ona: “Hamd, alemlerin rabbi olan Allah'adır” (Fatiha sûresini) okuyup üflemeye başladı. Derken adam, sanki bağlarından çözülmüş ve hiç hasta olmamış gibi ayağa kalkıp yürüdü. Kabilesine: “Anlaştığınız ücreti onlara tamam verin” dedi.

Sahabeden biri: “(Koyunları aranızda) paylaştırın” deyince, rukyeyi yapan: “Paylaştmayın. Hele Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına gidip olanları anlatalım, bakalım bize ne emredecek?” dedi. Derken Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına geldiler ve olanları anlatılar. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*: “Fatiha sûresinin rukye olduğunu nasıl bildin?” dedikten sonra şöyle devam etti: “Doğru yapmışsınız. (Koyunları aranızda) paylaştırın ve bana da bir pay ayırın.”

Bu hadis, Kur'ân'la tedavinin caiz olduğunu göstermektedir.

Kur'ân ayetlerinden muska edinip takma meselesine gelince, âlimler bu konuda (caizdir ve caiz değildir şeklinde) iki görüş belirtmişlerdir. En doğru olan görüş ise bunun caiz olmadığıdır. Başarı Allah'tandır. O'nun salât ve selamı Peygamberimiz Muhammed'e, âilesine ve aشâbına olsun.⁽²⁶⁴⁾

Fetva Kurulu

(264) *Fetâvâ İslâmiyye*, 1/28.

el-Hisnu'l-Hasîn, Cevşen vb. Dua Kitaplarının Taşınmasının Hükümü

Soru: Kur'ân âyetlerinden oluşan rukye ve muskaların hükmü nedir? Yanında “el-Hisnu'l-Hasîn”, “Cevşen” ya da “es-Seb'u'l-Ukûdu's-Suleymâniyye” kitaplarını taşımam, bunun hükmü ne olur? Bu kitaplarda onların nazar değimesi, hased vb. engelleme konusunda faydalı oldukları yazıyor, bu doğru mu? Bazıları, bu kitaplarda sadece Felak, Nâs sûreleri ve Âyetu'l-Kursî gibi Kur'ân âyetlerinin yazılı olduğunu söylüyor. Acaba bu kitapları taşımayıp sadece bu âyet ve sûreleri okusam faydalı olur mu?

Cevap: Kur'ân, zikir ve içerisinde şirk ya da dinen sakincalı şeyler içermeyen dualar ile rukye yapmak caizdir. Muskaların yazılması ve koruyucu olarak taşınması konusuna gelince, daha önce bu konuda ayrıntılı bir fetva yayınlamıştık.⁽²⁶⁵⁾

(265) [Bu fetva şöyledir:

«**SORU:** Kur'ân âyetlerinden oluşan veya içerisinde Kur'an dışında yazılar bulunan temîme/muska takan kimse kafir olur mu?

CEVAP: İnsanların taktiği muskalar iki kısımdır:

1. Kur'ân âyetlerinden oluşan muskalar
2. Kur'ândan başka şeyler içeren muskalar

Eğer temîme/muska Kur'ân âyetlerinden oluşuyorsa, bu konuda selef ihtilafa düşmüş ve iki görüş beyân etmiştir:

Birinci görüş: Bunların takılması caiz değildir. İbn Mes'ûd ve İbn Abbâs bu görüştedir. Huzeyfe, Ukbe b. Âmir ve Abdullah b. Ukeym'in de zâhir olan görüşü bu sekildedir. Yine Tabiîinden bir grup da -ki İbn Mes'ûd'un talebeleri de bunlara dâhildir- aynı görüştedir. İmam Ahmed'den rivâyet edilen bir görüş -ki talebelerinin çoğu bunu tercih etmiş ve muteahhir âlimler de bunu benimsemiştir- bu yönededir. Bu görüş, İmam Ahmed, Ebû Dâvûd ve diğerlerinin İbn Mes'ûd *radîyallâhu anh'*dan rivâyet

“el-Hîsnu'l-Hasîn”, “Cevşen” ve “es-Seb'u'l-Ukûd” kitaplarına gelince, bunları koruyucu muska olarak kullan-

ettikleri şu hadise dayanmaktadır: “Allah Rasulü *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediğini duydum: “(*Dine aykırı olan*) rukyeler, koruyucu muskalar/nazarlıklar ve tivele (kadını kocasına sevdirmeye sihri) şırtır.” Şeyh Abdurrahman b. Hasen Âlu'ş-Şeyh *rahmetullahi aleyh Fethu'l-Mecîd* adlı eserinde şöyle der:

“Derim ki: Doğru olan görüş budur. Bunun üç sebebi vardır ki düşünen onları anlar:

1. Muska takmayı yasaklayan hadislerin anlamı (her türlü muskayı içine alacak şekilde) kapsalıhdır. Bu kapsamı daraltacak (ve bazı muskaları bu kapsamın dışına çıkaracak) bir delil de yoktur.
2. Bu tür muskalar *sedd-i zerâî* (dinen yasak olan bir şeye vasita olması) nedeniyle yasaktır. Zira onları takmak, Kur'ân'dan olmayan başka şeylerin de takılmasına yol açabilir.
3. Takılan şeylerin saygınlığına aykırı durumların olması, mesela bunların tuvalette, cinsel ilişki vb. durumlarda üstte taşınması muhtemeldir.”

İkinci görüş: Kur'ân âyetlerinden oluşan bu tür muskaları takmak caizdir. Bu, Abdullah b. Amr b. Âs'ın görüşüdür. Âise'den gelen rivâyetin zâhiri de onun bu görüşte olduğunu göstermektedir. [Bu rivâyet şöyledir: “*Başa musibet geldikten sonra takılan şey “temîme” değildir. “Temîme” ancak musibet gelmeden önce (onu engellesin diye) takılan şeydir.*” Hâkim bu rivâyetin sahih ve bir çok hadiste geçen “temîme” kelimesini izah ettiği için de merfu hükmünde olduğunu söylemiştir. Ayrıca ez-Zehebî ve el-Elbâni de bu rivâyetin sahih olduğunu belirtmiştir. Bkz. *el-Müstedrek*, 4/242, 463; *Sahîhu't-Tergîb ve't-Terhîb*, 3/193 (hadis no: 3458). (Çeviren)] Yine Ebû Ca'fer el-Bâkir ve diğer bir rivâyette İmam Ahmed de aynı görüştedir. Bu görüşte olanlar, yukarıda geçen hadisin, içerisinde şirk olan muskalar hakkında olduğu yorumunu yapmışlardır.

Eğer muskada Kur'ân'dan, Allah'ın isim ve sıfatlarından başka şeyler bulunuyorsa: “(*Dine aykırı olan*) rukyeler, koruyucu muskalar/nazarlıklar ve tivele (kadını kocasına sevdirmeye sihri) şırtır.” hadisinden dolayı bunları takmak şirktir. Başarı Allah'tandır.” Bkz. *Fetâvâ İslâmiyye*, 1/27.]

mak caiz değildir. Yatmadan önce Âyetü'l-Kürsî'yi, İhlâs, Felak ve Nâs sûrelerini okumak ise faydalıdır.⁽²⁶⁶⁾

Fetva Kurulu

* * *

Sihir yapılmış kişideki sihri çözmenin hukmü

S: Bir kişinin bir başkasına sihir yaptığını anlarsak, dinen bu sihri nasıl çözebiliriz?

C: Sihirle uğraşmak haram, hatta büyük (dinden çikaran) küfürdür. Dolayısıyla da sihri çözmek için yine sihir kullanmak caiz değildir. Ancak sihir yapılan kişi, Kur'ân ve Sünnet'te yer alan rukye ve dualarla tedavi edilebilir. Başarıya ulaştıran Allah'tır. O'nun salât ve selamı Peygamberimiz Muhammed'e, âilesine ve ashâbına olsun.⁽²⁶⁷⁾

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Kurulu**Kurul Başkanı**

Abdulazîz b. Abdillah b. Bâz

Kurul Başkan Vekili

Abdurrazzak Affîfî

Üye

Abdullah b. Ku'ûd

Üye

Abdullah b. Ğudeyyân

(266) *Fetâvâ İslâmiyye*, 1/31.

(267) *Fetâvâ'l-Lecneti'd-Dâime li'l-Buhûsi'l-Îlmiyye ve'l-Îftâ*, 1. bsk., Dâru Âlemi'l-Kutub, 1412 h., 1/377.

KAYNAKLAR

1. Kur'ân-ı Kerîm
2. el-Cessâs, Ebu Bekir Ahmed b. Alî er-Râzî el-Hanefî (ö. 370 h.), Ahkâmu'l-Kur'ân, Dâru'n-Neşr ve't-Tibâa, Beyrut.
3. İbnu'l-Arabi, Ebû Bekir Muhammed b. Abdillah (ö. 543 h.), Ahkâmu'l-Kur'ân, Dâru'l-Fikr li't-Tibâa ve'n-Neşr, Beyrut.
4. er-Râzî, Fahruddîn Ebû Abdillah Muhammed b. Ömer b. Huseyn el-Kuraşî (ö. 606 h.), et-Tefsîru'l-Kebîr, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Tahran.
5. İbn Kesîr, Ebu'l-Fidâ 'Îmâduddîn İsmâîl b. Ömer (ö. 774 h.), Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm, Dâru Mîsr li't-Tibâa, 1409 h.
6. Cemâl Sâvelî, *Tahsînu Ehli'l-Îmân mine'l-Ayni ve'l-Hasedi ve's-Sîhri ve's-Şeytân*, 1. bsk., Dâru İbn Huzeyme li'n-Neşr ve't-Tevzî', 1416 h.
7. Tezkîru'l-Beşer bi Hatari's-Şa'vezeti ve'l-Kehâneti ve's-Sîhr ve Tahzîru'l-Müslimîn min 'A'mâli's-Seharati ve'l-Keheneti ve'l-Muşa'vizîn, cem ve tahkik: Abdullah b. Cârillah İbrâhîm, 3. bsk., 1408 h.
8. Âlu's-Şeyh, Süleyman b. Abdillah b. Muhammed b. Abdîl-vehhâb (ö. 1233 h.), Teysîru'l-Azîzi'l-Hamîd fi Şerhi Kitâbi't-Tevhîd, el-Mektebetu's-Selefîyye.
9. et-Taberî, Ebu Ca'fer Muhammed b. Cerîr (ö. 310 h.), Câmiu'l-Beyân an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân, Dâru'l-Fikr, 1408 h.
10. el-Kurtubî, Ebu Abdillah Muhammed b. Ahmed el-Ensârî

(ö. 671 h.), el-Câmiu li Ahkâmi'l-Kur'ân, 3. bsk., Dâru'l-Kutubi'l-Misriyye, 1387 h.

11. el-Hamdân, Süleymân b. Abdirrahmân, *ed-Durru'n-Nadîd alâ Ebvâbi't-Tevhîd*, 1. bsk., el-Matbaatu's-Selefiyye.

12. es-Sâbûnî, Muhammed b. Ali, *Ravâiu'l-Beyân Tefsîru'Âyâti'l-Ahkâm*, 3. bsk., Mektebetu'l-Ğazâlî, Dimeşk ve Beyrut, 1400 h.

13. el-Hamed, Ahmed b. Nâsîr b. Muhammed, *es-Sîhr Beyne'l-Hakîka ve'l-Hayâl*, 1. bsk., Mektebetu't-Turâs, Mekke-i Mükerreme, 1408 h.

14. Abdusselam es-Sukkerî, *es-Sîhr beyne'l-Hakîkati ve'l-Vehm fi't-Tasavvuri'l-İslâmî*, ed-Dâru'l-Misriyye li'n-Neşr ve't-Tevzî', 1409 h.

15. İbn Mâce, Ebû Abdillah Muhammed b. Yezîd el-Kazvînî (ö. 275 h.), *Sunenu İbn Mâce*, tahkik ve talik: Muhammed Fuâd Abdul-bâkî, el-Mektebetu'l-İlmiyye, Beyrut, Lübnân.

16. en-Nehevî, Ebû Zekeriyya Muhyiddîn Yahyâ b. Şeref (ö. 676 h.), *Şerhu Sahîhi Muslim*, 1. bsk., Dâru'l-Kalem li't-Tibââ ve'n-Neşr ve't-Tevzî', Beyrut, Lübnân, 1407 h.

17. el-Buhârî, Muhammed b. İsmâîl el-Cu'ffî (ö. 256 h.), *Sahîhu'l-Buhârî*, thk: Dr. Mustafa el-Buğâ, 5. bsk., Dâru İbn Keşîr, Dimeşk ve Beyrut, 1414 h.

18. Müslim b. el-Haccâc en-Nîsâbûrî (ö. 261 h.), *Sahîhu Müslîm*, İhyâ'u't-Turâsi'l-Arabi.

19. el-Cevherî, İsmâîl b. Hammâd (ö. 284 h.), *es-Sîhâh Tâcu'l-Luğâ ve Sîhâhu'l-Arabiyye*, 2. bsk., Dâru'îlm li'l-Melâyîn, 1399 h.

20. Bâlî, Vahîd Abdusselam, *es-Sârimu'l-Bettâr fi't-Tesaddî li's-Seharati'l-Eşrâr*, 3. bsk., Mektebetu't-Tâbiîn, Kahire, 1412 h.

21. el-Elbânî, Muhammed Nasiruddîn, *Daîfu Suneni'n-Nesâî*, 1. bsk., el-Mektebu'l-İslâmî, Dimeşk ve Ammân, 1411 h.

22. Ömer Süleyman el-Eşkar, *Âlemu's-Sihri ve's-Şa'veze*, 1. bsk., Mektebetu'l-Felâh, Kuveyt, 1401 h.

23. el-Askalânî, Ahmed b. Ali b. Hacer (ö. 852 h.), *Fethu'l-Bârî* bi Şerhi Sahîhi'l-Buhârî, 3. bsk., Dâru'l-Matbaati's-Selefîyye.

24. Âlu's-Şeyh, Abdurrahman b. Hasen (ö. 1285 h.), *Fethu'l-Mecîd Şerhu Kitâbi't-Tevhîd*, , Dâru Uli'n-Nuhâ.

25. el-Useymîn, Muhammed b. Sâlih, *el-Kavlu'l-Mufîd alâ Kitâbi't-Tevhîd*, 1. bsk., Dâru'l-Âsîme, Suudî Arabistan, 1415 h.

26. ez-Zemahşerî, Ebu'l-Kâsim Cârullah Mahmud b. Ömer el-Havarizmî (ö. 538 h.), el-Keşşâf an Hakâiki't-Tenzîl ve Uyûni'l-Ekâvîl fî Vucûhi't-Te'vîl, Dâru'l-Ma'rife, Beyrut.

İÇİNDEKİLER

Takrîz	5
Önsöz.....	7
Konunun Önemi ve Tercih Nedeni	8
Konu İle İlgili Yapılmış Çalışmalar	10
Çalışmada Takip Ettığım Metod	10

GİRİŞ

Sihrin Hakikati	17
I. Sihrin Sözlük ve Terim Anlamları	17
Tercihe Şayan Olan Sihir Tanımı	21
II. Sihir Gerçek midir Yoksa Hayal mi?	23
Sihrin Hakikatini Reddedenlerle Kabul Edenlerin Delillerinin Özeti ve Tercih	34
III. Sihir Yapanın Kâfir Olduğuna Dâir Dinî Deliller, Kâhin ve Büyücünün Sözünü Tasdik Etmenin Müminin Akîdesine Etkisi.....	38
A. Sihir Yapanın Kâfir Oluşu.....	38
B. Kâhin ve Büyücünün Sözünü Tasdik Etmenin Müminin Akîdesine Etkisi	43

BİRİNCİ BÖLÜM

Sihire Öngörülen Had Cezası	53
I. Sihrin Çeşitleri	53
II. Sihir Yapmanın ve Öğrenmenin Hükmü.....	67

A. Sihir Yapmanın Hükümü.....	67
B. Sihir öğrenmenin hükmü.....	73
III. Sihir Yapanın Hükümü	75

İKİNCİ BÖLÜM

Sihirden Nasıl Korunabilir	
Ve Onu Nasıl Tedavi Edebiliriz?.....	87
I. Sihirden Nasıl Korunabiliriz?	87
Sihirden Korunmak İçin Okunacak	
Âyet, Dua ve Zikirler.....	88
II. Sihrin belirtileri	100
III. Sihrin Tedavisi.....	106
A. Sihrin Tedavisinde Şer'î Rukyeyin Yeri	106
Rukyeyin Şartları:	106
Hastaya Rukye Yapılacak Olan Mekânda	
Bulunması Gereken Şartlar.....	107
Rukye Yapacak Olan Kişiye Bulunması	
Gereken Şartlar	107
Hastanın Uyması Gereken Şartlar	108
Şer'î Rukye	110
Hadislerde Geçen Sığınma Duaları.....	121
B. Nüşre Ya da Sihir Yapılan Kişiye Sihri Yine	
Bir Sihirle Çözmek	128
SONUÇ	138

-EK-

Koruyucu Muska, Tılsım ve Rukyelerin	
Yazılmasının Hükümü Hakkındaki Fetvalar.....	143
Kaynaklar	156
İçindekiler	158

Yayınları Mükemməl Dərəcə

guraba

yayınları

Rasūlullah ﷺ aleyhī ve sellem şöyledi buyurdu:
"Guraba'ya müjdeler olsun! Onlar, benden sonra sünnetimden
insanların bozdukları şeyleri düzeltirlerdir." (Büyük İmam İbn Hızır)

Kitap Kataloğu

alýstýr
guraba

Cataloque No: Define Han No: 279

CAĞALOĞLU-İSTANBUL

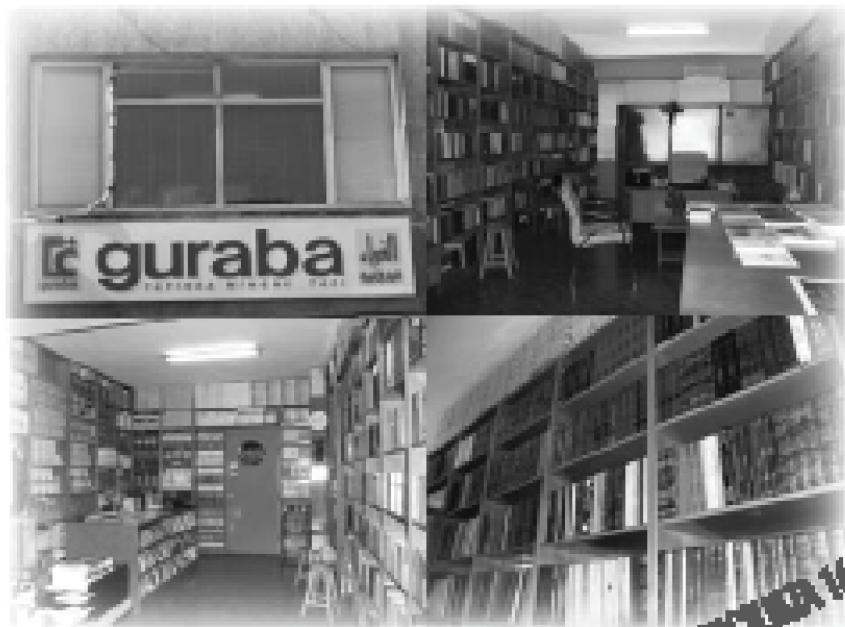
0212 526 06 05 - 0212 522 49 98

www.guraba.com.tr

guraba@hotmail.com

guraba

Guraba Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

1992-1993

İlk Yıllar

1992 yılında kurulduğumuz yeryüzündeki kütüphanelerden
gençlik ve kültür Elçisi Sınavı çerçevesinde, şık, hızlı bir 'el'
ve kutsal kılavuzun standartı, İslam'ın öncüsü, okuldan ve
toplumun problemlerine çözüm sunan eserler
yayılmasını; temel gerekliliklerin olmasına.

Ve bu gergin bir siyasi-İslamî-İslamî'nin yaradısının-EGM'ın
öncüsünde kütüphane, kütüphane, eğitim ve okuryazar eserler
yayılmasına ve okuryazarlık seviyesi için de o güzel yolda
bir arkaadaş ve yoldaş olmaya emsallik etmeye.
Rabbimizden elde ettiğimiz bu yolda birlikte o güzel işler
yapmaya emsallik etmeye.

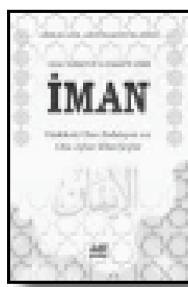
guraba

İslâm Akâidi

el-akâidî'nâ-sînîî ve şâfiîî

İsmâîîî Muîîîlîîî Mîîî
Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Cevîîî Mîîîlîîî Sînîîî
16,000,000
210 Sayfa
300 Sayfa

İman Cevîîî Mîîînîîî Sînîîî ve şâfiîî

İsmâîîî Muîîîlîîî Mîîî
Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Cevîîî Mîîîlîîî Sînîîî
16,000,000
210 Sayfa
300 Sayfa

el-akâidî'nâ-sînîî ve şâfiîî

Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Cevîîî Mîîîlîîî Sînîîî
16,000,000
210 Sayfa

İbâhid

İsmâîîî Muîîîlîîî Mîîî
Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Cevîîî Mîîîlîîî Sînîîî
16,000,000
210 Sayfa

İslâm Akâidi ve şâfiîî Mîîînîîî Sînîîî

Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Cevîîî Mîîîlîîî Sînîîî
16,000,000
210 Sayfa

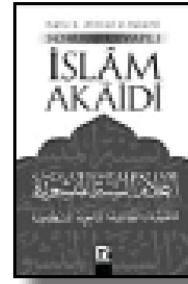
İman Mîîînîîî Sînîîî

İsmâîîî Muîîîlîîî Mîîî
Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Cevîîî Mîîîlîîî Sînîîî
16,000,000
210 Sayfa

Belâîîî Sîlîîînîîî Akâidi

İsmâîîî Muîîîlîîî Mîîî
Sînîîî Mîîînîîî Sînîîî
Cevîîî Mîîîlîîî Sînîîî
16,000,000
210 Sayfa

İslâm Akâidi Mîîînîîî Sînîîî

İsmâîîî Muîîîlîîî Mîîî
Cevîîî Mîîînîîî Sînîîî
16,000,000
210 Sayfa

Tâhâvî Şerhi Çırçır İmâdî Sıradır 1

Yazar: Muâmmâlâ İmâm
Müslüman
Cevâb: M. Mâlikî
12. Baskı
128 Sayfa

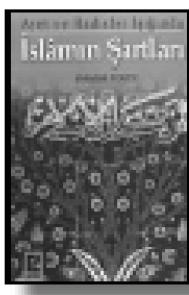

Sünnet ve Cemâl Revâm

Sünnî İmâdî Sıradır

İmâm: Mâlik

Yazar: Mâlik İmâm-ı Sıradır
Cevâb: M. Mâlikî
12. Baskı
88 Sayfa

İslâmın Şartları İslâmın Şartları

Yazar: Mâlik İmâm
12. Baskı
112 Sayfa

tevessül

İmâm: Mâlik İmâm-ı Sıradır

Yazar: Mâlik İmâm-ı Sıradır
Cevâb: M. Mâlikî
12. Baskı
216 Sayfa

Ehl-i Sünnet Cemaatîn İmâdî Özellikleri

Yazar: Mâlik İmâm-ı Sıradır
Cevâb: M. Mâlikî
12. Baskı
72 Sayfa

tevessül

Yazar: Mâlik İmâm-ı Sıradır
Cevâb: M. Mâlikî
12. Baskı
120 Sayfa
120 Sayfa

Cemâl-İzâdet

Yazar: Mâlik İmâm
Cevâb: M. Mâlikî
12. Baskı
128 Sayfa

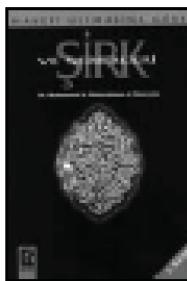

AKİDE-i AHÂD HÂBERİN DÂİL OLMASI

İmâm: Mâlik İmâm-ı Sıradır
Cevâb: M. Mâlikî

Yazar: Mâlik İmâm-ı Sıradır
Cevâb: M. Mâlikî
12. Baskı
48 Sayfa

Íslâm Akâidi

MANAGEMENT OF INFLAMMATION

Prof. Dr. B. S. Mehta, M.A., M.Sc.,
Gwalior, M.L. Dept. Min.,
13/Sc/2000
31/Sc/2000

**Multi-
functional
Semi-
conductor
Gas
Sensors**

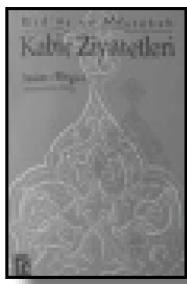
ANSWER

Alfredo Alvarado
Tob Brundage
Pro City Management Group
Casa de la Single Economy
1230 12th Street
220 Seattle

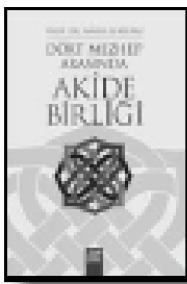
Digitized by srujanika@gmail.com

Prof. Dr. Mohammad Ali Shamsi
Quaid-e-Azam University
13, G-11, Islamabad
33000, Pakistan

83 110

Telekom
Gesellschaft
für
Telekommunikation
GmbH

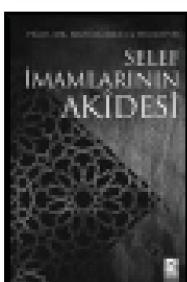
Other ways to search

Prof. Dr. Michaela Schäfer
Gesundheitswissenschaften
11. Politik, Freie
Universität Berlin

REFERENCES

Int. audience
South. West Virginia
Central W. Virgin. Economy
T. J. Williams
111 State

Supplements

Prof. Dr. Rakesh Kapoor
Chairman, Department of Management
Guru Nanak Dev University
Ludhiana-411 007
Punjab, India

Íslâm Akâidi

ANSWER

Yolanda
Cynthia
Dawn
144 3000

CONTENTS

Private Edward G. Smith
Central Massachusetts
State Police
14th Precinct

ARTICLE INFORMATION

Yale School of Management
Coyne Hall, Wagner Wing
Box 2082
140 Wall Street

卷之三

Profile Information
Credit Score
2018
2019

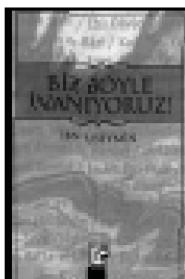
卷之三

Health Sector
Qualification
as One
Page

ANSWER

Mathematics Curriculum Guidelines for Grade 12

electronic commerce

Ion Shainin
Chairwoman
Anti-Race
Bias Task Force

ANSWER

Abbildung 10: **Wertesysteme und
Causal Performance Logic**
Re 12-cm
172 Seite

İslâm Akâidi

İslâm Akâidi Yılbaşı Kutlamaları

Abdülkâdir S. Mekhîmî
Cevat Mekhîmî
10,5x18 cm
130 Sayfa

İslâm Akâidi İman ve Cüfür Meseleri

Meyâz
Cevat Mekhîmî
13,5x20 cm
212 Sayfa

İslâm Akâidi Cinler ve Körükçü Düşünçüklükler

Abdülkâdir S. Mekhîmî
Cevat Mekhîmî
11,5x18 cm
114 Sayfa

İslâm Akâidi Münâcâdetle Götür

Mâlik İmâmî
Cevat Mekhîmî
11,5x18 cm
210 Sayfa

İslâm Akâidi Rüya: Narratif ve Fâbi

Dr. Mâlik İmâmî
Cevat Mekhîmî
13,5x20 cm
200 Sayfa

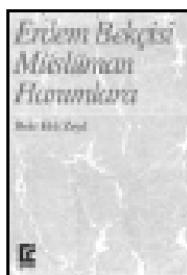
Kadınlara

KÜLTÜR / İLÂHİ

İLK MÜŞKİLLER

Ahmet M. Sıtkı Özalp
Cemal M. Başkaya
12,00 TL
128 Sayfa

KÜLTÜR / İLÂHİ

İLK MÜŞKİLLER

Ahmet M. Sıtkı Özalp
Cemal M. Başkaya
12,00 TL
128 Sayfa

KÜLTÜR / İLÂHİ

İLK MÜŞKİLLER

İhsan H. Küçük
Cemal M. Başkaya
12,00 TL
116 Sayfa

KÜLTÜR / İLÂHİ

İLK MÜŞKİLLER

Ayşe M. Mükemmeli
Cemal M. Başkaya
12,00 TL
128 Sayfa

Tefsir ve Kur'an

KÜLTÜR / İLÂHİ

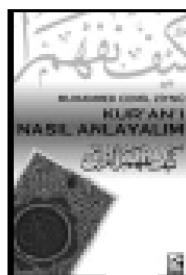
Ahmet M. Sıtkı Özalp
Cemal M. Başkaya
12,00 TL
128 Sayfa

KÜLTÜR / İLÂHİ

İLK MÜŞKİLLER

Gül M. Mecmua
12,00 TL
128 Sayfa

KÜLTÜR / İLÂHİ

İLK MÜŞKİLLER

Mü'min Hanımkarı
Cemal M. Başkaya
12,00 TL
108 Sayfa

KÜLTÜR / İLÂHİ

İLK MÜŞKİLLER

Ahmet M. Sıtkı Özalp
Cemal M. Başkaya
12,00 TL
128 Sayfa

İslâm Fıkhi

İSLAM FİKHİ

Prof. Dr. Muhsin Öztürk
Çevre İlahiyatı Yayınevi
11. Baskı, 2005
240 Sayfa
2000 TL

HAC VE UMRİ

Said-ullah Öztürk
Çevre İlahiyatı Yayınevi
11. Baskı, 2005
240 Sayfa

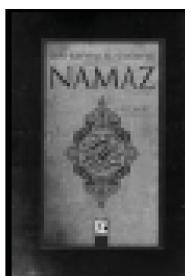
TÜM DİNÂRKİTLİ NAMAZ

Prof. Dr. Muhsin Öztürk
Çevre İlahiyatı Yayınevi
11. Baskı, 2005
200 Sayfa

MÜZİK

A. Said-ullah Öztürk
Çevre İlahiyatı Yayınevi
11. Baskı, 2005
120 Sayfa

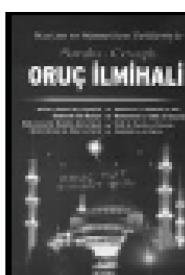
NAMAZ

İhs. Küçük
Çevre İlahiyatı Yayınevi
12. Baskı, 2005
200 Sayfa

İSLÂM FİKİH USULÜNE GİRİŞ

İhs. Küçük
Çevre İlahiyatı Yayınevi
11. Baskı, 2005
120 Sayfa

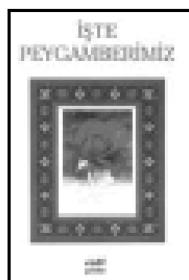
ORUÇ İLMİHALİ

H. DİYAR
Çevre İlahiyatı Yayınevi
Çevre İlahiyatı Yayınevi
11. Baskı, 2005
200 Sayfa
200 TL

HİSNU'l-MÜSLİM DUA VE ZİYÂİLER

Said-ullah Öztürk
Çevre İlahiyatı Yayınevi
11. Baskı, 2005
220 Sayfa

İşbu

PEYGAMBERİMİZ

Abdülkadir Güler

İYİ

**Ciltli 15x20 cm
128 Sayfa**

**PEYGAMBER SİYİNDE
BİR GÜN**

**Abdülkadir Güler
Ciltli 15x20 cm
128 Sayfa**

CİLTLİ 1000 İŞ

İYİ

**Abdülkadir
Güler
Ciltli 15x20 cm
128 Sayfa**

**BİR GÜNDE
1000 SÜNNET**

**Abdülkadir Güler
Ciltli 15x20 cm
128 Sayfa**

**RİVAYETLERİN İLGİSİZ
KİMLİĞİ**

Abdülkadir Güler

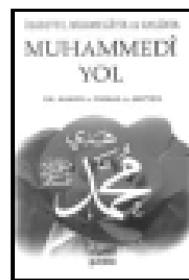
İYİ

**Ciltli 15x20 cm
128 Sayfa**

**SEVGİLİ İLE
BİR GÜN**

**Abdülkadir Güler
Ciltli 15x20 cm
128 Sayfa**

MÜHAMMEDİN YOLU

**Abdülkadir Güler
Ciltli 15x20 cm
128 Sayfa**

BIN TESVİİN TEFSİR USULÜNE GİRİŞ

İnceleme ve İnceleme

İbn Hümeyde
Cevat İlmiyye Yayınları
17,5x21,5 cm
112 Sayfa

Hadis

İnceleme ve İnceleme İnceleme ve İnceleme İnceleme ve İnceleme

İbn Hümeyde
Cevat İlmiyye Yayınları
16,5x22,5 cm
148 Sayfa
Cilt

SİYER

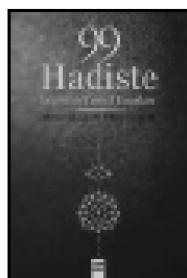
Fikir ve İnceleme

Ahmed İbn Hümeyde
Cevat İlmiyye Yayınları
M. Ahmed İbn Hümeyde
16,5x22,5 cm
476 Sayfa

İnceleme ve İnceleme İnceleme ve İnceleme

Süleyman İhsanullah
Cevat İlmiyye Yayınları
13,5x20 cm
256 Sayfa

İnceleme ve İnceleme İnceleme ve İnceleme

Abdullah İhsanullah
Cevat İlmiyye Yayınları
14,5x20,5 cm
344 Sayfa

İnceleme ve İnceleme İnceleme ve İnceleme

M. İhsanullah-İhsanullah
Cevat İlmiyye Yayınları
13,5x20 cm
108 Sayfa

İnceleme ve İnceleme İnceleme ve İnceleme

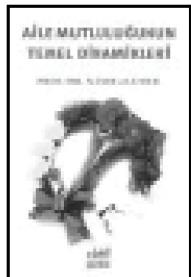
İbn Hümeyde
Cevat İlmiyye Yayınları
17,5x21,5 cm
112 Sayfa

İnceleme ve İnceleme İnceleme ve İnceleme

M. İhsanullah-İhsanullah
Cevat İlmiyye Yayınları
12,5x20 cm
140 Sayfa

Tezkiye-Ahlak

AİLE MUTLUĞINA

TINEL DÜŞENLER

Prof. Dr. Ahmet Uluçay
Cevat Çelik / İnceleme
80 Sayfa
125 Sayfa

KALP AMELİYATI

Prof. Dr. Ahmet Uluçay
Cevat Çelik / İnceleme
102 Sayfa
140 Sayfa

İM KATTILICILIĞINDA

İsmail Uluçay / İnceleme
Cevat Çelik / İnceleme
80 Sayfa
125 Sayfa

MÜSLÜMAN HAREKETİ

Prof. Dr. Ahmet Uluçay
Cevat Çelik / İnceleme
112 Sayfa
135 Sayfa

MÜSLÜMAN AİLE İÇİ İLİŞKİLERİ

Prof. Dr. Ahmet Uluçay
Cevat Çelik / İnceleme
80 Sayfa
125 Sayfa

Eğitim

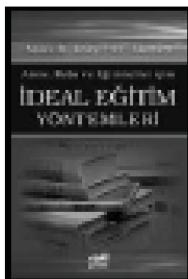
Davercinin El Kitabı

Prof. Dr. İsmail Hakkı Dursun
Cem Muhittin Demircioğlu
Kırıkkale
12,000-00
204 Sayfa

Dünyanın Kimdir?

Prof. Dr. M. Hakkı Dursun
Cem Muhittin Demircioğlu
Kırıkkale
112 Sayfa

İdeal Eğitim Yontemleri

Prof. Dr. İsmail Hakkı Dursun
Cem Muhittin Demircioğlu

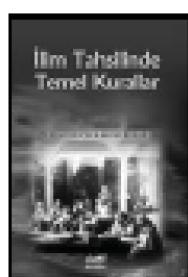
12,000-00
112 Sayfa

30 Adımda Çocuk Terbiyesi

Prof. Dr. İsmail Hakkı Dursun
Cem Muhittin Demircioğlu

12,000-00
100 Sayfa
112 Sayfa

İlim Tahsilinde Temel Kuralar

Prof. Dr. İsmail Hakkı Dursun
Cem Muhittin Demircioğlu
12,000-00
112 Sayfa

İlim Tahsilinin Sosu

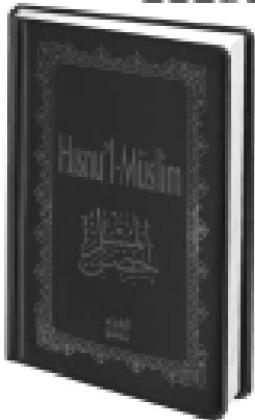
Prof. Dr. İsmail Hakkı Dursun
Cem Muhittin Demircioğlu
12,000-00
112 Sayfa

İslâm Aleminin Elinden Düşürmediği Tek Dua Kitabı

Karlsruhe Institute of Technology Software Engineering

DUA ve ZİKİRLER

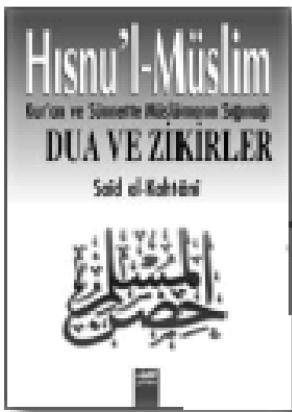
HİSNU'L-MÜSLİM

Das Bild zeigt: **Wiederholungen** können sehr leicht **Überlappungen** mit **Wiederholungen** von **anderen** **Wörtern** haben.

Re: *Re: van Heege, J. B.*
Re: *Re: Stuurman, M. J.*
Re: *Re: van Heege, J. B.*
Re: *Re: Stuurman, M. J.*

1920-21
1921-22
1922-23
1923-24
1924-25

Gleichgute positionieren den eigenen Argumenten vor
sich selbst, wie kann dies nicht besser für sich selbst positionieren,
wenn nicht vor sich selbst positioniert positionieren.

ÇIKACAK KİTAPLARIMIZ

- MENDİ HADİSİNTİR HÜMAYİF DEĞİL
İsmail b. Muhaddid
- İSLAM KİTAPLARININ KİZULÜ VE DEĞERİ İLE SAWAŞI
Muhammed Halil Hınet
- BİLGİT VE ÜMİMET OZENİNDEN OLUŞMUSUZ ETKİLER
Selîh el-Hımet
- CİHĀD SAHABEHİN YANI VE ÖNCESİ
Hawwâd el-Huneydî
- FİHĀ: GİRİŞ, FİHĀ USULŪ, KİTAPLAKLAR,
DÖRT FİHĀ MEZHEBİ
Dr. Süleyman b. Hamîd
- FİHĀ KONİ DİLEĞİ
Muhammed b. Salih el-Uzayînî
- İSLAM İÇİN ÖNCESİ VE KÜLLÜ İSLAM İHTİYACI
İbn Teymiyye
- İSLAM VE SÜLKÜMET İŞİĞİNDE MARİLE KAMAZLAR
Salih el-Kâhînî
- İSLAM VE SÜLKÜMET İŞİĞİNDE MİSÜLKÜMELİ TEZAHİR
Salih el-Kâhînî
- SELEFI İ SÜLÜHNİN İMAMLAĞININ AHLAKI
AbdulMâlik b. Mâsar el-Cüteyyîf
- İSLAM İÇİN ÖZÜYLE ÇAĞDAŞ İKONOMİK İŞİLLER
Prof. Dr. Abdülkâdir el-Hâmidî- Prof. Dr. Selîh el-Sâlih
- KAMAZLAR TAVDİL İ İŞİAH
İmam Birîrî
- İMAM İBBİ HAMİFEYE GÖRE USULUHDIN
Prof. Dr. Muhammed el-Huneydî

Abdurrahman b. Nâsır es-Sâ'dî'nin

İslâm Aleminde Son Yılların En Çok
OKUNAN EŞSİZ TEFSİRİ

TEFSÎRU'S-SA'DÎ

Tercüme: M. Başir Erparney
Şerüatı: İ. S. Çelik
1352 sayfı
5 cilt..

Ehl-i Sünnet İmamlarının değerli tefsirlerinin özeli...

Akide ayetlerinin doğru tefsiri...

İsrâliyyat ve asılsız rivayetlerden uzak, sahîh sünnet içgüdünde...

Peygamber kissalarından bugün anlamamız gerekenler...

Kelâmi, felsefi ve fıkhi tartışmalardan uzak itikadî ve fıkhi faydalar...

Ve daha birçok güzelliği içinde bulacağınız eşsiz tefsir.

GURABA YAYINCILIK SAN. TİC. LTD ŞTİ

Çatalçeşme sk. Define Han No: 27/9 Coşkacıoğlu-İSTANBUL

Tel: 0212 526 06 05- Fax: 0212 522 49 98

web: www.guraba.com.tr e-posta: gurabag@hotmail.com